

Európska komisia

**SÚHRNNÁ MONITOROVACIA SPRÁVA
O PRÍPRAVENOSTI SLOVENSKA
NA ČLENSTVO V EÚ**

5. november 2003

A.	ÚVOD	3
B.	HOSPODÁRSKE OTÁZKY	5
1.	Hospodársky vývoj	5
2.	Realizácia odporúčaní na zlepšenie.....	7
3.	Všeobecné zhodnotenie.....	8
C.	ZÁVÄZKY A POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE Z PRÍSTUPOVÝCH ROKOVANÍ.....	9
1.	Administratívne a súdne kapacity.....	10
	<i>Verejná správa</i>	<i>10</i>
	<i>Súdne kapacity.....</i>	<i>11</i>
	<i>Protikorupčné opatrenia.....</i>	<i>12</i>
2.	Acquis podľa kapitol	14
	<i>Kapitola 1: Slobodný pohyb tovaru</i>	<i>14</i>
	<i>Kapitola 2: Slobodný pohyb osôb.....</i>	<i>16</i>
	<i>Kapitola 3: Slobodné poskytovanie služieb.....</i>	<i>17</i>
	<i>Kapitola 4: Slobodný pohyb kapitálu</i>	<i>18</i>
	<i>Kapitola 5: Právo obchodných spoločností.....</i>	<i>19</i>
	<i>Kapitola 6: Hospodárska súťaž.....</i>	<i>20</i>
	<i>Kapitola 7: Poľnohospodárstvo</i>	<i>22</i>
	<i>Kapitola 8: Rybné hospodárstvo.....</i>	<i>26</i>
	<i>Kapitola 9: Dopravná politika</i>	<i>26</i>
	<i>Kapitola 10: Dane.....</i>	<i>28</i>
	<i>Kapitola 11: Hospodárska a menová únia.....</i>	<i>30</i>
	<i>Kapitola 12: Štatistika.....</i>	<i>30</i>
	<i>Kapitola 13: Sociálna politika a zamestnanosť</i>	<i>30</i>
	<i>Kapitola 14: Energetika.....</i>	<i>33</i>
	<i>Kapitola 15: Priemyselná politika</i>	<i>34</i>
	<i>Kapitola 16: Malé a stredné podnikanie</i>	<i>35</i>
	<i>Kapitola 17: Veda a výskum.....</i>	<i>35</i>
	<i>Kapitola 18: Vzdelávanie a odborná príprava</i>	<i>35</i>
	<i>Kapitola 19: Telekomunikácie a informačné technológie</i>	<i>36</i>
	<i>Kapitola 20: Kultúra a audiovizuálna politika</i>	<i>36</i>
	<i>Kapitola 21: Regionálna politika a koordinácia štrukturálnych nástrojov.....</i>	<i>37</i>
	<i>Kapitola 22: Životné prostredie.....</i>	<i>38</i>
	<i>Kapitola 23: Ochrana spotrebiteľov a zdravia.....</i>	<i>40</i>
	<i>Kapitola 24: Spolupráca v oblasti spravodlivosti a vnútra</i>	<i>41</i>
	<i>Kapitola 25: Colná únia</i>	<i>44</i>
	<i>Kapitola 26: Vonkajšie vzťahy</i>	<i>45</i>
	<i>Kapitola 27: Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika.....</i>	<i>46</i>
	<i>Kapitola 28: Finančná kontrola.....</i>	<i>47</i>
	<i>Kapitola 29: Finančné a rozpočtové ustanovenia.....</i>	<i>48</i>
D.	ZÁVER.....	50
	ŠTATISTICKÁ PRÍLOHA	53

A. ÚVOD

Prístupové rokovania so Slovenskom sa úspešne zavŕšili 13. decembra 2002 a 16. apríla 2003 bola podpísaná Zmluva o prístupí k EÚ. V referende, ktoré sa konalo v dňoch 16. – 17. mája, väčšina Slovákov vyjadrila podporu členstvu v Európskej únii. Po ratifikácii Zmluvy o prístupí k EÚ Slovenská republika 1. mája 2004 vstúpi do Únie.

V Strategickom dokumente o rozširovaní Európskej únie, ktorý dopĺňa pravidelné správy z roku 2002, Komisia uviedla, že:

„Prístupujúce krajiny musia implementovať acquis do dátumu vstupu, s výnimkou prípadov, v ktorých sa dojednali prechodné obdobia. Závazky prijaté počas rokovaní sa musia v plnom rozsahu splniť ešte pred vstupom. Pravidelné správy poukazujú na viaceré oblasti, v ktorých je potrebné dosiahnuť ďalšie zlepšenie v plnení politických a ekonomických kritérií a vo vzťahu k prijímaniu, implementácii a presadzovaniu acquis. V tomto smere je potrebné vyvinúť intenzívne úsilie. S cieľom analyzovať pokrok a podporiť úspešné členstvo v Európskej únii bude Komisia túto oblasť pravidelne monitorovať a predkladať správy Rade. Šesť mesiacov pred predpokladaným dátumom vstupu Komisia pripraví súhrnnú monitorovaciu správu pre Radu a pre Európsky parlament.“

Na svojom kodanskom zasadnutí v decembri 2002 Európska rada dospela k tomuto záveru:

„Monitorovaním prijatých záväzkov až do vstupu sa prístupujúcim krajinám poskytnú ďalšie usmernenie v ich úsilí o preberanie povinností vyplývajúcich z členstva, pričom súčasným členským štátom prinesie potrebnú mieru istoty.“

a na zasadnutí v Solúne v júni 2003 Európska rada uviedla, že:

„... vyzýva všetkých desať prístupujúcich štátov, aby pokračovali vo svojom úsilí zabezpečiť plnú pripravenosť na prevzatie povinností vyplývajúcich z členstva po prístupí. Patria sem aj nevyhnutné preklady acquis Spoločenstva. Na zabezpečenie úspechu rozšírenia sa zintenzívňuje monitorovanie týchto priprav prostredníctvom pravidelne predkladaných správ Komisie.“

V čase blížiaceho sa termínu vstupu, ktorým je 1. máj 2004, táto správa poskytuje súhrnný obraz o súčasnom stave na základe zistení z pravidelného monitorovania Komisie a zistení z pravidelnej správy o Slovensku z roku 2002. Správa má dve hlavné časti.

Prvá časť je venovaná hospodárskym otázkam. Po stručnom zhodnotení hospodárskeho vývoja na Slovensku nasleduje hodnotenie implementácie nevyhnutných hospodárskych reforiem v oblastiach, v ktorých závery pravidelnej správy o Slovensku z roku 2002 poukázali na nutnosť ďalšieho zlepšenia.

Druhá časť uvádza prehľad o súčasnej situácii na Slovensku v oblasti implementácie všetkých záväzkov a požiadaviek vyplývajúcich z prístupových rokovaní o jednotlivých kapitolách *acquis*, a to tak z legislatívneho hľadiska ako aj z pohľadu implementačných štruktúr, vrátane administratívnych kapacít a uplatňovania právnych predpisov. Vzhľadom na dôležitosť celkovej pripravenosti verejnej správy a systému súdництва, ako aj prijímania účinných protikorupčných opatrení na implementáciu a uplatňovanie *acquis*, sa úvod k tejto časti venuje hodnoteniu uvedených oblastí.

Správa popisuje situáciu ku koncu septembra 2003. Uvádzajú sa v nej skutočne prijaté rozhodnutia, skutočne prijatá legislatíva, skutočne realizované opatrenia a skutočne vytvorené a fungujúce štruktúry k uvedenému dátumu.

Pre každú kapitolu *acquis* správa vymedzuje oblasti, v ktorých by Slovensko malo byť alebo už je schopné implementovať *acquis*, ako aj oblasti, v ktorých je potrebné urobiť ďalšie kroky. V relevantných prípadoch správa poukazuje aj na oblasti, v ktorých zaostávanie alebo nedostatky v príprave vyvolávajú vážne znepokojenie. Toto hodnotenie vychádza z predpokladu, že Slovensko musí byť plne pripravené na členstvo ku dňu vstupu. Pokiaľ sa v prístupových rokovaníach dohodli prechodné ustanovenia, hodnotenie plne zohľadňuje ich dopad na záväzky Slovenska.

Pri príprave tejto správy sa použili mnohé informačné zdroje. Slovensko bolo vyzvané, aby poskytlo informácie o stave svojej pripravenosti. Správa čerpá aj z informácií, ktoré Slovensko poskytlo v rámci Asociačnej dohody a prístupových rokovaní, ako aj informácie z tzv. „peer reviews“, ktoré sa týkali hodnotenia jeho administratívnych kapacít v konkrétnych oblastiach. Pri vypracúvaní správy sa prihliadalo aj na rokovania Rady a správy Európskeho parlamentu.¹ V relevantných prípadoch Komisia čerpala aj z hodnotení rôznych medzinárodných organizácií ako sú Rada Európy, OBSE a medzinárodné finančné inštitúcie, a mimovládnych organizácií.

¹ Spravodajcom pre Európsky parlament je pán Jan Marinus Wiersma.

B. HOSPODÁRSKE OTÁZKY

Vo svojej pravidelnej správe z roku 2002 Komisia dospela k záveru, že:

„Slovenská republika je fungujúcou trhovou ekonomikou. Pokračovanie v súčasnom reformnom kurze by malo Slovenskej republike umožniť vyrovnat' sa s konkurenčnými tlakmi a trhovými silami pôsobiacimi rámci Únie.

Zlepšenie môže nastať v makroekonomickej oblasti, ktorá si vyžaduje naliehavé opatrenia na zníženie fiškálneho deficitu a deficitu bežného účtu platobnej bilancie. Zásadný význam majú reformy verejných výdavkov, najmä v oblasti zdravotníctva a dôchodkov a v súvislosti s dotáciami a zárukami. Problém nezamestnanosti si vyžaduje celú škálu štrukturálnych reforiem, vrátane odstránenia demotivujúceho účinku systému sociálnej ochrany a pružnejšej pracovnej legislatívy. Ďalej by sa mal posilniť dohľad nad finančným sektorom. Rovnako je potrebné posilniť účinnú implementáciu právneho rámca pre potreby trhovej ekonomiky.“

Hlavným cieľom tejto časti Súhrnnej monitorovacej správy je vyhodnotiť plnenie odporúčaní na zlepšenie v oblastiach, ktoré identifikovala minuloročná pravidelná správa. Záujem sa sústreďuje predovšetkým na zmeny oproti minulému roku a nie na celkové fungovanie trhovej ekonomiky alebo na mieru jej konkurencieschopnosti. Hodnotenie sa nachádza v druhej časti tejto správy. Prvá časť v krátkosti popisuje najnovší hospodársky vývoj na Slovensku, vrátane pokračovania v reformnom kurze, v období od minuloročnej správy.

1. Hospodársky vývoj

Makroekonomická výkonnosť Slovenska sa výrazne zlepšuje, ale v niektorých oblastiach pretrváva značná nerovnováha. Reálny rast HDP sa v roku 2002 ďalej zrýchlil na úroveň 4,4%. V prvej polovici roka 2003 sa spomalil na 3,9%, keď príspevok vonkajšieho rastu k dopytu nestačil vyrovnat' klesajúci príspevok domáceho dopytu. Miera nezamestnanosti sa oproti 18,6-percentnej miere v roku 2002 znižuje, ale v prvej polovici roka 2003 zostala aj naďalej vysoká na úrovni 17,7%. Zamestnanosť sa v porovnaní so zhruba 57-percentnou mierou zamestnanosti v roku 2002 zvyšuje. Schodok bežného účtu platobnej bilancie v roku 2002 znova presiahol 8% HDP. Viac než stopercentne ho však pokryl prílev priamych zahraničných investícií, ktorý v roku 2002 dosiahol takmer 17% HDP. V prvej polovici tohto roku zaznamenal veľmi výrazný pokles. Po rekordnom poklese na 3,3% v roku 2002 znova narástla inflácia spotrebiteľských cien v tomto roku na približne 8% ako výsledok zvýšenia regulovaných cien a vyšších nepriamych daní, pričom jadrová inflácia je aj naďalej nízka. Schodok verejných financií dosiahol vo volebnom roku 2002 po aproximácii na harmonizované štandardy EÚ (ESA 95) úroveň 7,2% HDP. Na rok 2003 plánuje vláda deficit vo výške 5% HDP. Celkový dlh vlády sa znížil zo 49,8% HDP v roku 2001 na 44,3% HDP v roku 2002, najmä vďaka použitiu časti veľmi vysokých príjmov z privatizácie na zníženie vládneho dlhu.

Hlavné hospodárske trendy						
Slovenská republika	1998	1999	2000	2001	2002	2003 najnovší
Reálne tempo rastu HDP v %	4,0	1,3	2,2	3,3	4,4	3,9 prvý polrok
Miera inflácie v %	6,7	10,4	12,2	7,0	3,3	6,4 august ^a
- ročný priemer						9,4
- december – december v %	5,8	14,1	8,4	6,3	3,4	August
Miera nezamestnanosti v %		16,7	18,7	19,4	18,6	17,7 prvý polrok
- definícia podľa LFS (výberové zisťovanie)						
Zostatok rozpočtu verejných financií % HDP	-4,7	-6,4	-10,4	-7,3	-7,2 p	
Zostatok bežného účtu platobnej bilancie % HDP	-9,7	-5,8	-3,6	-8,6	-8,2 p	
v mil. ECU/EUR	-1893	-1088	-772	-1950	-2059	
Prílev priamych zahraničných investícií						
- údaje platobnej bilancie % HDP				7,7 p	17,0 p	
v mil. ECU/EUR				1763	4260	

Prameň: Eurostat. Národné zdroje.

^a Pohyblivé 12-mesačné priemerné tempo zmeny.

P= predbežné údaje

Napredovanie Slovenska v reformnom kurze, a to aj v oblasti verejných financií, dostalo významný nový impulz. Prijali sa rozhodnutia o viacerých opatreniach, z ktorých niektoré sa už začali realizovať. Vláda sa rozhodla zaviesť rozsiahlu daňovú reformu od začiatku roka 2004, ktorá pozostáva najmä zo zavedenia jednotnej sadzby dane z príjmu a zjednotenej sadzby dane z pridanej hodnoty – obidvoch na úrovni 19%. Na strane výdavkov sa jedno z najdôležitejších doterajších rozhodnutí vzťahuje na reformy priebežného dôchodkového systému. Pripravuje sa zavedenie druhého kapitalizačného dôchodkového piliera. Ďalšie kroky sa urobili aj v ešte stále rozsiahlom programe reformy zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia. Ďalej sa obmedzilo poskytovanie záruk. Prijali sa aj opatrenia na zníženie štrukturálnych nedostatkov vo fungovaní slovenského trhu práce, najmä prostredníctvom novelizácie pracovnej legislatívy. V mnohých oblastiach štrukturálnych reforiem vláda využíva silnú technickú podporu medzinárodných finančných inštitúcií. Silné politické odhodlanie presadzovať reformy sa musí udržať aj v nadchádzajúcich rokoch, aby Slovensko pokračovalo v dobíhaní najvyspelejších prístupujúcich krajín.

Hlavné ukazovatele hospodárskej štruktúry v roku 2002		
Počet obyvateľov (priemer)	tisíce	5379 P
HDP na jedného obyvateľa ^a	PPS % priemeru EÚ	47
Podiel poľnohospodárstva na:		
- hrubej pridanej hodnote	%	4,5
- zamestnanosti	%	6,6
Tvorba hrubého fixného kapitálu/HDP	%	29,8
Vývoz tovarov a služieb/HDP	%	72,8
	mil.EUR	4858
Stav priamych zahraničných investícií ^d	EUR na 1 obyv. %	903
	% pracovnej sily	12,1
Miera dlhodobej nezamestnanosti		

Prameň: Eurostat.

P predbežné údaje

a Číselné údaje boli vypočítané s použitím údajov o obyvateľstve z národných účtov, ktoré sa môžu líšiť od údajov používaných v demografických štatistikách.

b Poľnohospodárstvo, poľovníctvo, lesníctvo a rybolov.

d Údaje sa vzťahujú na rok 2001.

e Údaje sa vzťahujú na rok 2000.

2. Realizácia odporúčaní na zlepšenie

Vláda postupne prechádza od realizácie expanzívnej fiškálnej politiky k reštriktívnemu spôsobu jej realizácie. Zatiaľ čo v roku 2002 Slovensko oznámilo schodok verejných financií vo výške 7,2% HDP (ESA 95), na rok 2003 bol vytýčený cieľ udržať schodok verejných financií na úrovni 5,0% HDP. Vláda sa zaviazala ďalej znížiť tento schodok na 3,9% HDP v roku 2004 a na niečo pod 3% HDP do roku 2006. Štátne orgány už zareagovali na riziká v plnení rozpočtu v roku 2003 spôsobené najmä nižšími daňovými príjmami než sa predpokladalo, keď s predstihom zaviedli vopred naplánované zvýšenie spotrebných daní. Zdá sa, že vláda je v prípade potreby pripravená prijať aj ďalšie opatrenia. V roku 2004 sa rozhodla uskutočniť zásadné daňové reformy s potenciálnym pozitívnym dopadom na rast pozostávajúce najmä zo zavedenia jednotnej dane z príjmu fyzických aj právnických osôb a jednotnej sadzby dane z pridanej hodnoty, obidvoch na úrovni 19%. Tieto zmeny spôsobujú, že akékoľvek prognózy rozpočtových príjmov sú veľmi neisté a spája sa s nimi vysoké riziko z pohľadu plnenia rozpočtu. Vzhľadom na to je potrebné zaujať veľmi konzervatívny prístup k tvorbe rozpočtu a zvýrazňuje sa nutnosť urýchlene pokračovať v reforme štruktúry výdavkov.

*Realizácia reštriktívnej fiškálnej politiky podporuje znižovanie vysokého **schodku bežného účtu platobnej bilancie Slovenska**. Schodok bežného účtu platobnej bilancie tvoril v rokoch 2001 aj 2002 vyše 8% HDP. Prísnejšia fiškálna politika novej vlády, spolu so zrýchleným zvyšovaním regulovaných cien v rokoch 2003 a 2004, má tlmiaci účinok na domáci dopyt. Prispieva aj k vyváženejšej kombinácii jednotlivých politík a umožnila Národnej banke Slovenska znížiť svoju kľúčovú úrokovú sadzbu z 8,25% v apríli na súčasných 6,25%. Spolu s trhovými intervenciami to pomohlo zmierniť tlak na zhodnocovanie slovenskej koruny a zabránilo sa s tým súvisiacej strate konkurencieschopnosti. Schodok bežného účtu platobnej bilancie klesol celkovo mierne pod 5% HDP za 12-mesačné obdobie ku koncu júna 2003, najmä v dôsledku veľmi silného rastu vývozu.*

*Priprava dodatočných **reforiem verejných výdavkov**, ktoré sú potrebné na podporu predpokladanej fiškálnej konsolidácie, nadobudla veľmi výraznú dynamiku. Väčšina potrebných reforiem si však ešte vyžaduje ďalšie spresnenie, primerané určenie postupnosti a realizáciu. Vláda sa rozhodla pre ďalšie zmeny parametrov priebežného dôchodkového systému od začiatku roka 2004. Tieto reformy však ešte nie sú úplné, najmä pokiaľ ide o plánované zvýšenie veku odchodu do dôchodku. Vláda navyše pripravuje zavedenie kapitalizačného dôchodkového piliera. Boli prijaté ďalšie kroky na zlepšenie finančnej situácie systému zdravotníckej starostlivosti, medziiným aj prostredníctvom zavedenia spoluúčasti na platbe za zdravotnícke služby. Napriek tomu však túto oblasť ešte čaká dlhá reformná cesta. Obmedzilo sa poskytovanie záruk. Záruky aj dotácie by sa však mali dôkladne preveriť s cieľom ich ďalšieho obmedzenia, a to aj vo vzťahu k Železniciam SR a poľnohospodárstvu. Stále zaostáva vypracúvanie podrobného strednodobého fiškálneho rámca, do ktorého by bolo systematicky zabudované potrebné znižovanie výdavkov aj s časovou postupnosťou.*

*Slovenská vláda rozhodnejšie smeruje k riešeniu hlboko zakoreneného **problému štrukturálnej nezamestnanosti**. Prijali sa alebo sa pripravujú opatrenia na odstránenie najdôležitejších nedostatkov uvedených v minuloročnej pravidelnej správe a v Spoločnom hodnotení priorít politiky zamestnanosti a v ďalších priebežných správach. Zásadný význam má pokračovanie v reforme systémov zdravotníctva a sociálnej ochrany, ktorá by mala obmedziť demotivujúce pôsobenie na tvorbu zamestnanosti a ochotu prijať zamestnanie, sčasti prehodnotením dávok sociálnej pomoci a znížením úrovne sociálnych príspevkov. Podobné účinky by mohli priniesť aj daňové reformy naplánované na budúci rok. Okrem*

toho už existujú alebo sa uvažuje o špecifických opatreniach a programoch na podporu tvorby pracovných príležitostí malými a strednými podnikmi s cieľom posilniť regionálnu mobilitu (sčasti aj zlepšením situácie na trhu s bytmi) a znížiť rozdiely medzi kvalifikačnými požiadavkami a ponukou (sčasti aj pomocou aktívnych opatrení trhu práce), aj keď účinnosť a efektívnosť týchto programov sa musí neprestajne preverovať.

*V oblasti **dohľadu nad finančným sektorom** bol dosiahnutý pokrok; štátne orgány však musia aj naďalej chrániť rozširujúci sa finančný sektor pred rizikom nestability. Posilnil sa právny rámec aj implementačná kapacita v oblasti dohľadu. Podrobnejšie hodnotenie príslušných otázok sa uvádza v tretej časti tejto správy (kapitola 3 – Slobodné poskytovanie služieb).*

*Prijali sa ďalšie opatrenia na zlepšenie **právneho rámca** pre trhovú ekonomiku. Posilňuje sa aj jeho **účinná implementácia**. Napriek tomu treba prijímať ďalšie razantné opatrenia v tejto oblasti. Medzi príklady ďalšieho posilňovania právneho rámca patrí podstatné zrýchlenie liberalizácie cien v roku 2003, zavedenie vysoko oceňovaného zákona pre oblasť záložného práva a už uvedené zlepšenie pracovnej legislatívy. Pripravuje sa nový zákon o konkurzoch. Slovensko sa vydalo aj cestou ambiciózneho reformy súdnictva. Jej cieľom je okrem iného zmierniť vysokú pracovnú záťaž sudcov prijímaním vyšších súdnych úradníkov, uplatňovaním systému súdneho manažmentu, posilnením vzdelávania, a to aj v oblasti riadiacich kapacít, a bojom proti korupcii. Účinná implementácia právneho a administratívneho rámca si však vyžiada ďalšie výrazné úsilie (pozri aj časť B.I o súdnictve).*

3. Všeobecné zhodnotenie

Výrazne sa zlepšili výsledky, ktoré Slovensko dosahuje v makroekonomickej oblasti, naďalej je však potrebné venovať pozornosť niektorým oblastiam, v ktorých pretrvávajú z makroekonomickeho pohľadu výrazná nerovnováha. Pokrok, ktorý Slovensko dosahuje pri realizácii reforiem, okrem iného aj v oblasti verejných financií, dostal výrazný nový impulz. Boli prijaté rozhodnutia o rôznych opatreniach a niektoré sa už realizujú.

V oblastiach, v ktorých minuloročná správa odporúčala realizovať opatrenia na zlepšenie situácie, bol dosiahnutý istý pokrok, výzvy však pretrvávajú. Vláda postupne prechádza od realizácie expanzívnej fiškálnej politiky k reštriktívnemu spôsobu jej realizácie. Realizácia reštriktívnej fiškálnej politiky je v súlade s cieľom znižovania vysokého deficitu bežného účtu platobnej bilancie Slovenskej republiky. Veľmi výrazne sa dali do pohybu prípravy ďalších reforiem v oblasti verejných výdavkov, ktorých realizácia je nevyhnutná pre podporu procesu plánovanej fiškálnej konsolidácie. Väčšinu potrebných opatrení je však ešte potrebné viac konkretizovať, určiť ich správnu postupnosť a zrealizovať. Vláda SR rozhodnejšie postupuje pri riešení hlboko zakoreneného problému štrukturálnej nezamestnanosti. Pokrok bol dosiahnutý v oblasti dohľadu nad finančným sektorom, je však potrebné, aby príslušné orgány pokračovali v ochrane expandujúceho finančného sektora pred rizikami ohrozujúcimi jeho stabilitu. Boli prijaté ďalšie opatrenia na zlepšenie legislatívneho rámca trhovej ekonomiky. Pokrok nastal aj v oblasti efektívnej implementácie tohto rámca. Aj napriek tomu je však potrebné v tejto oblasti vynaložiť dodatočné dôrazné úsilie.

C. ZÁVÄZKY A POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE Z PRÍSTUPOVÝCH ROKOVANÍ

S postupným približovaním sa termínu vstupu a s ním spojeným záväzkom uplatňovať vzájomné práva a povinnosti ustanovené v Zmluve o prístúpení je potrebné zamerať úsilie na zabezpečenie plnej pripravenosti Slovenska vo všetkých oblastiach *acquis* hneď po vstupe do Únie. Inými slovami, Slovensko musí splniť záväzky vyplývajúce z prístupových rokovaní.

V pravidelnej správe o Slovensku z roku 2002 Komisia konštatovala, že:

Slovensko vo všeobecnosti plní záväzky, ktoré prijalo v prístupových rokovaniach.

Sprihliadnutím na pokrok, ktorý Slovensko dosiahlo v období od uverejnenia posudku, dosiahnutú úroveň harmonizácie a administratívnej kapacity k dnešnému dňu a doterajšie plnenie záväzkov prijatých počas rokovaní, bude podľa názoru Komisie Slovensko schopné prevziať povinnosti vyplývajúce z členstva v súlade s predpokladaným harmonogramom. V období predchádzajúcim vstupu musí Slovensko pokračovať v prípravách v súlade so záväzkami, ktoré prijalo v prístupových rokovaniach.

Pokiaľ ide o administratívnu kapacitu na implementáciu *acquis*, všeobecne sa konštatovalo, že :

*V oblasti administratívnej kapacity Slovensko vo väčšej miere vybuďovalo dostatočnú, aj keď pomerne krehkú kapacitu na zabezpečenie účinnej implementácie a presadzovanie *acquis*, najmä v oblasti vnútorného trhu a rôznych politík Spoločenstva. Slovensko musí zabezpečiť úplné fungovanie administratívnych štruktúr, najmä s cieľom garantovať jednotnú a predvídateľnú implementáciu *acquis*. Osobitnú pozornosť si vyžadujú štruktúry potrebné na implementáciu tej časti *acquis*, ktorá bude aplikovateľná až vo vstupe, najmä v súvislosti so správnym a efektívnym riadením fondov ES.*

Súčasťou nepretržitého monitorovania boli listy, ktoré Komisia adresovala Slovensku v marci a júni 2003, a v ktorých vyjadrili znepokojenie v súvislosti s pripravenosťou sektoru poisťovníctva a investičných služieb a trhov s cennými papiermi v rámci kapitoly Slobodný pohyb služieb, zriadením Platobnej agentúry a Integrovaného administratívneho a kontrolného systému a modernizáciou agropotravinárskych zariadení v rámci kapitoly Poľnohospodárstvo, definitívnym vymedzením a praktickým zriadením administratívnych štruktúr pre riadenie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v rámci kapitoly Regionálna politika a koordinácia štrukturálnych nástrojov, a v súvislosti so sektorom verejnej internej finančnej kontroly v rámci kapitoly Finančná kontrola a vyzvali na urýchlené prijatie opatrení na nápravu týchto nedostatkov.

S cieľom poskytnúť Slovensku ďalšie usmernenia v rámci jeho úsilia pripraviť sa na členstvo a poskytnúť súčasným a ďalším budúcim členským štátom potrebnú mieru istoty, sa v druhej časti tohto úseku súhrnnej monitorovacej správy uvádza prehľad súčasného stavu implementácie všetkých záväzkov a požiadaviek vyplývajúcich z rokovaní o prístúpení na Slovensku pre každú z 29 kapitol *acquis*. Pokrýva sa v ňom celé *acquis* podľa jednotlivých kapitol z hľadiska legislatívy aj implementačných štruktúr, vrátane administratívnej kapacity a uplatňovania právnych predpisov.

Kľúčovým záväzkom, ktorý Slovensko prijalo v prístupových rokovaniach, je dosiahnuť ku dňu vstupu úplnú pripravenosť na členstvo vo všetkých oblastiach. V mnohých oblastiach sa

však prijal záväzok, že *acquis* sa prijme a začne uplatňovať v súlade s konkrétnym harmonogramom ešte pred vstupom. V tejto správe sa hodnotí miera, do akej sa tieto záväzky splnili, a kde došlo k oneskoreniu, pričom sa však hodnotenie zameriava najmä na požiadavku, aby Slovensko bolo v plnom rozsahu pripravené ku dňu vstupu. Je prirodzené, že pokiaľ boli dohodnuté prechodné obdobia, v hodnotení sa primerane zohľadňuje ich účinok na povinnosti Slovenska. Na druhej strane je potrebné zdôrazniť, že v záujme toho, aby Slovensko mohlo účinne využívať štrukturálne fondy Spoločenstva od 1. januára 2004, bude musieť od tohto dátumu úplne rešpektovať relevantné *acquis* v oblastiach, ako je verejné obstarávanie, štátna pomoc a ochrana životného prostredia vo vzťahu k aktivitám súvisiacim so štrukturálnymi fondmi².

Pre každú kapitolu je sformulovaný záver s nasledovnou štruktúrou.

Po prvé, vymedzujú sa oblasti, kde Slovensko v podstate plní svoje záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní a kde sa očakáva, že bude, alebo už je schopné implementovať *acquis* odo dňa vstupu. To nevyklučuje nutnosť prijať ešte niektoré opatrenia, ktoré by však za predvídateľných okolností nemali predstavovať vážnejšie ťažkosti.

V *druhom* odseku hodnotenia sú identifikované oblasti, v ktorých je ešte potrebné prijať ďalšie dôležité kroky na zavŕšenie príprav na členstvo. V niektorých prípadoch tieto prípravy už prebiehajú, ale bolo by potrebné zintenzívniť úsilie na dosiahnutie rýchlejšieho pokroku. Ide o tie záležitosti, ktoré je možné vzhľadom na dátum vstupu, 1. máj 2004, ešte zabezpečiť, ale ktoré si vyžadujú osobitnú pozornosť štátnych orgánov.

Po tretie, v relevantných prípadoch sa v hodnotení poukazuje aj na otázky, ktoré vyvolávajú vážne znepokojenie. Ide o oblasti, v ktorých existujú závažné nedostatky, a ktoré by v prípade, že nebudú podniknuté okamžité kroky na ich nápravu, pravdepodobne pretrvávali aj po vstupe. Tieto otázky si vyžadujú naliehavú pozornosť štátnych orgánov. Vzhľadom na dôležitosť celkovej pripravenosti verejnej správy a súdneho systému a vypracovania účinných protikorupčných opatrení na implementáciu a uplatňovanie *acquis* je hodnoteniu v tejto oblasti venovaná osobitná prvá časť, v ktorej sa posudzuje aj otázka prekladov *acquis* do slovenčiny.

1. Administratívne a súdne kapacity

Verejná správa

Zákon o verejnej službe a zákon o štátnej službe, ktoré sú účinné od apríla 2002, vytvorili právny rámec pre verejnú správu. Ich cieľom by malo byť vytvorenie profesionálnej, nestrannej, politicky neutrálnej, účinnej a flexibilnej štátnej aj verejnej služby. Kľúčovou inštitúciou zodpovednou za implementáciu zákona o štátnej službe je Úrad pre štátnu službu zriadený v marci 2002. Jeho funkcie spočívajú v prijímaní, odbornej príprave a poskytovaní informácií až po prípravu vykonávacích právnych predpisov. Relevantné právne predpisy sa začali uplatňovať v rokoch 2002 a 2003 s určitým oneskorením. Personálne je nový úrad prakticky dobudovaný, hoci vzhľadom na široký rozsah jeho kompetencií sa počet jeho pracovníkov zdá byť pomerne nízky.

Transparentné postupy prijímania pracovníkov do štátnej služby sú vytvorené. Prijímanie pracovníkov podľa zákona o štátnej službe sa čiastočne oneskorilo vzhľadom na procedurálne

² Pozri aj Oznámenie Komisie o implementácii záväzkov prijatých prístupujúcimi krajinami v kontexte prístupových rokovaní o kapitole 21 – Regionálna politika a koordinácia štrukturálnych nástrojov, 16. júla 2003 (COM(2003) 433 final).

problémy. Nedávno prijatá novela zákona, ktorá vedúcemu Úradu pre štátnu službu udeľuje právo delegovať kompetencie v oblasti prijímania pracovníkov na služobné úrady (napr. ministerstvá), však umožnila tento proces urýchliť. Vykonávacími predpismi sa zaviedol nový systém odmeňovania, ktorého cieľom je zabezpečiť primerané kritériá a transparentné postupy.

Slovenskí občania majú voľný prístup k informáciám o činnosti verejnej správy a toto právo vo veľkej miere využívajú.

Administratívne kontrolné postupy sú vytvorené. Občania majú zaručené právo odvolať sa proti konaniu štátnej služby, vrátane práva obrátiť sa na úrad verejného ochrancu práv alebo na parlamentný výbor, ktorý má na starosti individuálne sťažnosti a podnety. Etické kódexy pre štátnych zamestnancov a zamestnancov verejnej správy boli uverejnené. Odbor kontroly Úradu pre štátnu službu plní funkciu internej aj externej kontroly.

Nebola vypracovaná dlhodobá stratégia odbornej prípravy pracovníkov štátnej služby. Odbornú prípravu zabezpečujú rôzne verejné aj súkromné inštitúcie. Treba vytvoriť štruktúru a zintenzívniť vzdelávacie aktivity vo verejnom sektore.

Novelou ústavy, ktorá bola prijatá vo februári 2001, samosprávu na miestnej úrovni doplnilo osem samosprávnych územných celkov na krajskej úrovni. Prvé voľby do orgánov krajskej samosprávy sa konali v decembri 2001. Viaceré relevantné zákony boli prijaté, ale legislatíva ani implementácia reformy ešte nie je úplná. Najdôležitejšou nesplnenou úlohou je fiškálna decentralizácia, ktorá sa má zavŕšiť začiatkom roka 2005. Dôležité je uskutočniť prenos právomocí a funkcií súbežne s fiškálnou decentralizáciou, aby sa tak zavčasu zabezpečilo riadne fungovanie demokratickej, efektívnej a udržateľnej samosprávy.

Jeden zo štyroch podpredsedov vlády je zodpovedný za koordináciu záležitostí EÚ. Pomáha mu štátny tajomník a sekcia ministerstva zahraničných vecí, ktorá sa špecificky zaoberá týmito otázkami. Zdá sa, že personálne zabezpečenie sektorov zaoberajúcich sa otázkami súvisiacimi s európskou integráciou je celkovo ešte stále nedostatočné. Vláda uznala potrebu zvýšiť počet pracovníkov v tejto oblasti a pracuje na obsadzovaní zostávajúcich voľných miest. Na prítiahnutie kvalifikovaných pracovníkov budú potrebné pružné opatrenia a stimuly. Potreba dôsledne naplniť plánované počty je zvlášť naliehavá v oblasti regionálnej politiky. Problémom zostáva aj vysoká fluktuácia štátnych zamestnancov, z ktorých mnohí odchádzajú do súkromného sektoru.

Súdne kapacity

Systém súdnictva na Slovensku je trojstupňový: okresné sudy, krajské sudy a Najvyšší súd SR. V súčasnosti tu pôsobí 55 okresných súdov a 8 krajských súdov. Krajské sudy fungujú ako odvolacie sudy pre okresné sudy a niektoré veci rozhodujú v prvom stupni. Vláda plánuje znížiť počet okresných súdov. Najvyšší súd je najvyššou súdnou autoritou v krajine. Vykonáva funkciu kasačného súdu a odvolacieho súdu v prípadoch, ktoré v prvom stupni rozhodujú krajské sudy. Nezávislé postavenie má ústavný súd zriadený s cieľom ochraňovať súlad právnych predpisov s ústavou.

Sudcovskú nezávislosť ustanovuje ústava a rad zákonov. Relevantná legislatíva zabezpečuje transparentné a otvorené procesy prijímania a obsahuje aj ustanovenia o platových náležitostiach.

Na základe novely Ústavy SR z roku 2001 bola zriadená Súdna rada zložená z 18 členov navrhnutých sudcami, Ministerstvom spravodlivosti SR, Národnou radou SR a prezidentom Slovenskej republiky. Súdna rada okrem iného rozhoduje o prideľovaní a preraďovaní sudcov,

volí a odvoláva predsedov disciplinárnych senátov a predkladá prezidentovi návrhy na menovanie a odvolávanie sudcov. Nominuje aj kandidátov na funkciu predsedu a podpredsedu najvyššieho súdu a vyjadruje sa k návrhom rozpočtu pre súdnictvo a k návrhu legislatívy týkajúcej sa organizácie súdnictva. Popri naliehavej potrebe stálych priestorov Súdna rada ešte stále nemá dostatočné materiálne, finančné, personálne a technické zdroje a mala by sa zabezpečiť aj jej finančná nezávislosť. Malo by sa pokračovať v snahách zameraných na zlepšovanie technickej, softvérovej a priestorovej vybavenosti všeobecných súdov.

Problematická zostáva dĺžka konania, najmä v občianskoprávných a obchodných veciach. Poslednou novelizáciou Občianskeho súdneho poriadku by sa mala táto situácia zlepšiť. Aj naďalej pretrváva veľký nával prípadov. V roku 2002 dosahoval počet nevybavených vecí približne 900.000, a bol približne rovnaký ako v predchádzajúcich dvoch rokoch. Priemerná dĺžka súdneho konania v občianskoprávných veciach je takmer 18 mesiacov. Trestné konanie trvalo približne 4 mesiace.

Dôvera verejnosti v efektívnosť a spravodlivosť súdneho systému je aj naďalej nízka. Existujúci systém disciplinárneho konania treba zlepšiť z hľadiska jeho transparentnosti aj primeranosti sankcií. Vzhľadom na to, že disciplinárny systém sa zakladá predovšetkým na sudcovskej samoregulácii, jeho účinnosť závisí do veľkej miery od ochoty súdnictva. Bolo by nanajvýš žiaduce, aby sudcovské organizácie efektívnejšie uplatňovali kódexy sudcovskej etiky, vrátane systému sankcií s odrádzajúcim účinkom.

V relevantnom období sa prostredníctvom pilotných projektov začal zavádzať systém súdneho manažmentu, ktorý umožňuje náhodné pridelovanie občianskoprávných a obchodných vecí. Táto pilotná fáza dokázala, že systém zvyšuje efektívnosť administratívnych postupov na súdoch a skracuje prieťahy v prvostupňových konaniach. Široká implementácia systému súdneho manažmentu na najvyššom súde by teda bola vítaným krokom vpred, rovnako ako aj rozšírenie systému aj na všeobecné sudy, vrátane ich trestnoprávných úsekov. S cieľom zvýšiť efektívnosť súdneho manažmentu by sa malo bezodkladne pokračovať v implementácii zákona o vyšších súdnych úradníkoch.

V súčasnosti prebieha proces prípravy justičnej akadémie. Táto inštitúcia by mala urýchlene začať zabezpečovať vzdelávanie sudcov a pracovníkov justície. Učebné osnovy by sa mali zameriavať aj na zdokonaľovanie riadiacich schopností v systéme justície a na prípravu sudcov na splnenie požiadaviek po vstupe do EÚ v súvislosti s legislatívou ES, kde ešte stále existujú značné medzery.

Protikorupčné opatrenia

Miera vnímania rozšírenosti korupcie na Slovensku verejnosťou aj odbornými kruhmi je naďalej vysoká. Riešenia v tejto oblasti by mali dostať prioritu. Najviac postihnutými oblasťami sú zdravotníctvo, školstvo, polícia a justícia. Osobitným problémom sú na Slovensku hospodárske trestné činy a podnikateľskú klímu stále charakterizuje určitý stupeň právnej neistoty. Treba prísne presadzovať existujúce pravidlá. Zvyšuje sa vnímanie potreby bojovať proti korupcii vo verejnosti, a to aj prostredníctvom médií.

V roku 1999 vláda vypracovala Národný program boja proti korupcii, ktorý sa stal základom na vypracovanie akčných plánov v ďalšom roku. Plán sa priebežne plní. Podľa vlády sú splnené alebo sa plnia tri štvrtiny z 1.500 konkrétnych opatrení. Mnohé z navrhovaných opatrení sa však zdajú byť príliš nejasne formulované.

Parlament v súčasnosti posudzuje zákony o konflikte záujmov, o úrade špeciálneho prokurátora a o špecializovanom súde pre prípady korupcie, ktorých prijatie by malo predstavovať dôležitý nástroj na zlepšenie boja proti korupcii. V súvislosti s

transparentnosťou financovania politických strán sú potrebné ešte ďalšie reformy, vrátane primeranej regulácie členských príspevkov, daňových úľav pre darcov a účinného dohľadu nad financovaním politických strán. Mali by sa zväziť aj konkrétne opatrenia na reguláciu lobizmu. Zákon o slobodnom prístupe k informáciám prispel k zvýšeniu transparentnosti správy a posilneniu boja proti korupcii.

Hoci opatrenia, ako je náhodné pridelenie spisov a zmena postupov v Obchodnom registri, pomáhajú znižovať riziko korupcie a zaujatosti v súdnictve, treba zabezpečiť ciele etické vzdelávanie na všetkých stupňoch prípravy právnikov.

V decembri 2002 sa vláda rozhodla zmeniť inštitucionálny rámec boja proti korupcii. V rámci Úradu vlády SR vznikol nový odbor boja proti korupcii, ktorý je priamo podriadený podpredsedovi vlády a ministrovi spravodlivosti. Tento nový odbor nahradil bývalú Centrálnu koordinačnú jednotku a Riadiaci výbor. Má na starosti implementáciu a koordináciu vládou vypracovanej protikorupčnej politiky a zapája sa do prípravy relevantných zákonov. Vzhľadom na jednoznačnú potrebu koordinácie protikorupčnej politiky by sa mal odbor personálne posilniť. Popri tom bola v rámci Generálnej prokuratúry SR vytvorená špeciálna protikorupčná jednotka. Plánuje sa jej personálne posilnenie zo súčasných štyroch na deväť prokurátorov. Špecifický problém však predstavuje prekryvanie sa činnosti orgánov zodpovedných za aplikáciu práva v oblasti boja proti korupcii a finančným trestným činom.

Občiansky zákonník, ktorý bol novelizovaný v júni 2002, vytvoril právne podmienky na ratifikáciu Občianskoprávneho dohovoru Rady Európy o korupcii, ktorý v marci 2003 schválil slovenský parlament. Slovensko je účastníkom dohovoru Rady Európy o praní špinavých peňazí, vyhľadávaní, zaisťovaní a konfiškovaní príjmov z trestnej činnosti, ako aj Dohovoru OECD o boji proti podplácaniu zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách. Naďalej sa aktívne zúčastňuje na monitorovaní protikorupčných opatrení, ktoré prijala pracovná skupina OECD pre podplácanie v medzinárodných obchodných transakciách a zapája sa do činnosti Skupiny štátov Rady Európy proti korupcii, GRECO (*pozri aj kapitolu 24 – Spolupráca v oblasti spravodlivosti a vnútra*).

Hodnotiaca misia GRECO navštívila Slovensko v septembri 2000. Niektoré z odporúčaní tejto expertnej misie sa medzičasom implementovali alebo sa na ich implementácii pracuje. Ide najmä o reformu súdnictva, systém udeľovania licencií, postupy pri vyšetrovaní, zvyšovanie informovanosti o korupcii v obyvateľstve a v médiách a rozšírenie právomocí Najvyššieho kontrolného úradu. Slovensku sa dôrazne odporúča, aby pokračovalo v plnení týchto odporúčaní.

Preklady acquis do slovenčiny

V súlade s článkami 2 a 58 Aktu o podmienkach pristúpenia všetky právne akty, ktoré prijali inštitúcie Európskej únie a Európska centrálna banka v období pred vstupom, nadobudnú platnosť pre nové členské štáty a majú sa uverejniť v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev (Official Journal of the European Union) vo všetkých nových oficiálnych jazykoch. Hoci za finálnu revíziu a uverejnenie prekladov preberajú zodpovednosť inštitúcie EÚ, úloha vypracovať preklady a zabezpečiť ich dôkladnú právnu a jazykovú revíziu pripadá pristupujúcim štátom.

Po pomalom začiatku dnes Slovensko pripravuje konštantne vysoký počet zrevidovaných textov v súlade s časovým rozvrhom. Na základe konzultácie s európskymi inštitúciami vytvorila Centrálna prekladateľská jednotka dôveryhodný systém plánovania a Slovensko v súčasnosti plní požiadavky odbornej právnickej revízie. V súčasnosti sa intenzívne zabezpečuje revízia veľkého objemu poľnohospodárskeho *acquis* a prílev textov sa približuje časovému rozvrhu. Po pomerne slabom začiatku sa dnes zdá, že kvalita slovenskej verzie

acquis je vo väčšine textov uspokojivá. Treba ešte doriešiť problémy so staršími textami, ktoré boli preložené hneď v počiatočných štádiách a ktoré nespĺňajú požadovaný štandard. Ak sa zachová súčasný tok textov, nemali by nastať vážnejšie problémy s včasným uverejnením osobitného vydania Úradného vestníka v slovenčine.

2. *Acquis podľa kapitol*

Kapitola 1: Slobodný pohyb tovaru

Podľa zásady slobodného pohybu tovarov sa predpokladá, že obchodovanie s produktmi z jednej časti Únie do druhej musí byť voľné. V niektorých sektoroch sa tento všeobecný princíp nahrádza harmonizovaným regulačným rámcom, ktorý sa riadi buď „starým prístupom“ (nariaďuje presné špecifikácie produktov) alebo „novým prístupom“ (nariaďuje všeobecné požiadavky na produkt). Transponovanie harmonizovanej európskej legislatívy o produktoch predstavuje väčšinu obsahu tejto kapitoly. Okrem toho sú dôležité aj efektívne administratívne kapacity na uplatňovanie horizontálnych a procesných opatrení v takých oblastiach, akými sú štandardizácia, certifikácia a trhový dohľad. Táto kapitola sa podrobne venuje aj pravidlám ES o verejnom obstarávaní, ktorých uplatňovanie si vyžaduje špecializované implementačné orgány.

Horizontálne a procedurálne opatrenia, ktoré sú z hľadiska *acquis* v oblasti produktov nevyhnutné pri uplatňovaní nového prístupu už do veľkej miery existujú. Na to, aby legislatíva bola úplne daná do súladu s *acquis*, sú potrebné len malé zmeny. Všetky implementačné štruktúry pre štandardizáciu, metrológiu, akreditáciu, hodnotenie súladu a trhový dohľad už boli ustanovené. Je potrebné pokračovať v zlepšovaní administratívnej kapacity v oblasti trhového dohľadu, aby sa ku dňu vstupu zabezpečila úplná operatívna efektívnosť. Slovenský ústav technických noriem (SUTN) a Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR sú plnoprávnymi členmi CEN a CENELEC, a ETSI.

Slovensko má transponovanú takmer celú **sektorovú legislatívu**, ktorá patrí do **nového prístupu** a vo všeobecnosti sa dá konštatovať, že transponovaná legislatíva je v súlade s *acquis*. Ostáva ešte dokončiť úplné transponovanie *acquis* o káblových trasách a hračkách.

Pokiaľ ide o smernice spadajúce pod tzv. **starý prístup**, Slovensko transponovalo väčšinu *acquis* v príslušných tovarových sektoroch. Transponovanie *acquis* v oblasti chemických produktov je do značnej miery dokončené. Avšak ostáva ešte plne transponovať smernicu o metódach odoberania vzoriek a analýze hnojív. Keďže Slovensko si uvedomilo, že identifikácia „nových“ chemických látok na jeho trhu je prioritnou záležitosťou, malo by vytvoriť podmienky náležitého oznamovania takýchto látok v súlade s *acquis*.

Ostáva dokončiť preberanie *acquis* vo farmaceutickej oblasti. Obnova všetkých oprávnení na predaj farmaceutických výrobkov na slovenskom trhu v súlade s požiadavkami EÚ ešte nie je ukončená. Preberanie *acquis* o registrácii liečiv je dokončené, ale je potrebné zlepšiť jeho praktickú implementáciu. Je taktiež potrebné dokončiť prípravy na centralizované postupy výdaja oprávnení na predaj a postupy pre vzájomné uznávanie registrácií, vrátane legislatívnych zmien a to tak, aby boli aplikovateľné ku dňu vstupu do Únie. Taktiež je potrebné prijať ďalšie zmeny v súčasnej legislatíve s cieľom zabezpečiť zavedenie 90-dňovej lehoty na vydávanie cenových ponúk v súlade s pravidlami ES o transparentnosti cenovej regulácie, ako aj plne zosúladiť súčasné právne normy s *acquis* o správnom klinickom testovaní a dobrej klinickej praxi.

Je ešte potrebné prijať výkonné právne normy v súvislosti s legislatívou o potravinách, kozmetike, motorových vozidlách, poľnohospodárskych a lesníckych traktoroch, ako aj v oblasti klasifikácie dreva. Ďalej je potrebné prijať menšie zmeny v legislatíve o zložení skla. Konkrétne v súvislosti s potravinami je možné konštatovať, že bol dosiahnutý značný pokrok, avšak je potrebné dokončiť zosúladňovanie legislatívy v niekoľkých oblastiach. Značný pokrok bol dosiahnutý aj v oblasti potravinovej bezpečnosti, a to v zlepšovaní koordinácie medzi agentúrami. Tento proces je potrebné dokončiť. Aspektom potravinovej bezpečnosti sa venuje aj *Kapitola 7 – Poľnohospodárstvo*.

Slovensko uskutočnilo kroky nevyhnutné k zabezpečeniu vytvorenia a posilnenia operačnej kapacity inštitúcií, ktoré sa vyžadujú v súvislosti s uplatňovaním *acquis* takmer vo všetkých sektoroch, ktoré sú upravované sektorovými smernicami v rámci „starého prístupu“. Je však potrebné ďalej venovať pozornosť najmä administratívnym štruktúram, ktoré sú potrebné v oblasti potravinovej bezpečnosti v súvislosti s implementáciou rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá (RASFF) a systému kritických kontrolných bodov analýzy rizika (HACCP).

V oblasti **verejného obstarávania** je potrebné prijať ďalšie zmeny v zákone o verejnom obstarávaní, aby sa dosiahol plný súlad s *acquis*, najmä pokiaľ ide o definíciu verejno-právnych orgánov a prípadov, v ktorých je možné použiť dohodnuté postupy. Úrad pre verejné obstarávanie je dobre organizovaný a funguje efektívne. Je však potrebné, aby vzdelávanie pracovníkov pokračovalo, najmä v kontexte očakávaných legislatívnych zmien.

V **neharmonizovanej oblasti** uskutočnilo Slovensko úvodný skríning vnútroštátnych predpisov, ktoré by mohli byť v rozpore s princípom voľného pohybu tovaru; tento skríning musí byť teraz ukončený a akékoľvek takto zistené prekážky je nutné odstrániť. Nový zákon o obchodných reťazcoch, ktorý bol prijatý v júli 2003 a ktorý obsahuje celý rad ustanovení nekompatibilných so zásadou voľného pohybu, bude musieť byť novelizovaný alebo zrušený. Slovensko sa ešte len chystá prijať horizontálnu legislatívu, ktorá zavádza klauzulu o vzájomnom uznávaní existujúcej legislatívy. Je potrebné prijať menšie zmeny, aby sa zabezpečilo úplné transponovanie *acquis* v oblasti kultúrnej produkcie. Možno konštatovať, že zosúladenie legislatívy so smernicou o kontrole ručných zbraní je v podstate uspokojivé. Prípravy na plnohodnotné uplatňovanie nariadenia o kontrole bezpečnosti tovarov na externých hraniciach pokračujú. Je potrebné zabezpečiť účinnú koordináciu medzi orgánmi trhového dohľadu a colnými orgánmi.

Záver

Slovensko vo veľkej miere splňa požiadavky členstva v súvislosti s horizontálnymi a procedurálnymi opatreniami, ktoré sú nevyhnutné na uplatňovanie sektorovej legislatívy v rámci nového prístupu a v oblasti verejného obstarávania. Akonáhle budú splnené ostávajúce aspekty *acquis* uplatňujúceho nový prístup, Slovensko by malo byť ku dňu vstupu pripravené na jeho implementáciu.

Slovensko čiastočne splňa požiadavky v súvislosti so **sektorovou legislatívou tzv. starého prístupu a neharmonizovanou oblasťou**. S cieľom ukončiť v tejto oblasti prípravy na členstvo musí Slovensko zaradiť prijímanie *acquis* v zostávajúcich sektoroch medzi svoje priority. Okrem toho, že je potrebné dosiahnuť súlad v oblasti potravín, je potrebné pokračovať v úsilí zlepšiť administratívne kapacity v oblasti potravinovej bezpečnosti. Ešte pred vstupom je potrebné vynaložiť ďalšie úsilie v oblasti oznamovania „nových“ chemických látok, aby sa zabezpečil kontinuálny predaj takýchto látok. Slovensko musí

venovať mimoriadnu pozornosť ukončeniu skríningu svojej legislatívy tak, aby došlo k naplneniu princípu slobodného pohybu, ako aj zabezpečeniu uplatňovania a posilňovania princípu vzájomného uznávania.

Kapitola 2: Slobodný pohyb osôb

Acquis v tejto oblasti zabezpečuje nediskriminačné zaobchádzanie s pracovníkmi, ktorí sú legálne zamestnaní v inej krajine, ako je krajina ich pôvodu. Sem patrí možnosť kumulovania alebo prenášania práv sociálneho zabezpečenia, čo vyžaduje administratívnu spoluprácu medzi členskými štátmi. S cieľom uľahčiť vykonávanie určitých profesií, *acquis* upravujúce voľný pohyb osôb zahŕňa aj špecifické pravidlá týkajúce sa vzájomného uznávania kvalifikácií a diplomov, a pre niektoré profesie aj harmonizované učebné osnovy, ktoré je potrebné dodržať, aby bolo možné požívať tituly z danej profesie. Okrem toho pokrýva táto oblasť právo na pobyt a voličské právo občanov EÚ v ktoromkoľvek členskom štáte.

V oblasti vzájomného uznávania odborných kvalifikácií nie je legislatíva Slovenska ešte v plnom súlade s príslušným *acquis*. Legislatíva zameraná na transponovanie sektorových pravidiel týkajúcich sa lekárov, zubných lekárov, zdravotných sestier, pôrodných asistentiek, farmaceutov a komerčných agentov bola prijatá a teraz je potrebné ju implementovať. Je potrebné urgentne prijať a začať uplatňovať legislatívu týkajúcu sa veterinárnych chirurgov, architektov a právnikov. Pokiaľ ide o všeobecný systém uznávania kvalifikácií a diplomov, súlad bol do veľkej miery dosiahnutý, s výnimkou niektorých zostávajúcich otázok, ktoré však nie sú prvoradé. Aj keď boli zriadené potrebné administratívne štruktúry na implementovanie *acquis* upravujúce uznávanie profesionálnych kvalifikácií, ich ďalšie posilňovanie je nevyhnutné. Predovšetkým je po prijatí relevantných právnych noriem potrebné ustanoviť kompetencie príslušných administratívnych orgánov a zabezpečiť dostatočné vzdelávanie s cieľom zaviesť správne uplatňovanie postupov vzájomného uznávania.

V oblasti **práv občanov** je zosúlaďovanie legislatívy do veľkej miery ukončené, s výnimkou právnych predpisov týkajúcich sa práva zúčastniť sa volieb do Európskeho parlamentu a rovnakého prístupu k vzdelaniu. Základné administratívne štruktúry na implementáciu sú vytvorené.

V oblasti slobodného pohybu pracovníkov boli dohodnuté prechodné obdobia. V prvých dvoch rokoch po rozšírení budú súčasné členské štáty uplatňovať svoje národné opatrenia alebo bilaterálne dohody s cieľom regulovať prístup pracovníkov zo Slovenska na svoj trh práce. Tieto prechodné obdobia môžu trvať najviac 7 rokov. Slovensko prijalo legislatívu, ktorá smeruje k úplnému prebratiu *acquis* v tejto oblasti.

V súvislosti s **koordináciou systémov sociálneho zabezpečenia** nie je už na dosiahnutie súladu s *acquis* potrebné žiadne transponovanie do národnej legislatívy. So súčasnými členskými štátmi boli dohodnuté bilaterálne dohody, na základe ktorých sa budú uplatňovať tie isté princípy, aké sa uplatňujú v rámci pravidiel EÚ v tejto oblasti. Je však ešte potrebné dobudovať potrebné administratívne kapacity.

Záver

Slovensko v podstate spĺňa záväzky a požiadavky v oblasti **práv občanov, slobodného pohybu pracovníkov a koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia**. Je potrebné čo najskôr uskutočniť niektoré legislatívne úpravy, ktoré by umožnili občanom EÚ zúčastniť sa volieb do európskych inštitúcií v júni 2004. Musí byť zabezpečené rovnaké zaobchádzanie

v oblasti prístupu k vzdelaniu. Je potrebné naďalej prijímať a realizovať opatrenia na zabezpečenie adekvátnych administratívnych kapacít.

Požiadavky týkajúce sa vzájomného uznávania odborných kvalifikácií boli čiastočne splnené. Aby sa mohli v tejto oblasti dokončiť prípravy na vstup, musí Slovensko čo najskôr zabezpečiť prijímanie a implementáciu zostávajúcej legislatívy, ktorá sa týka niektorých sektorových smerníc, najmä pre právnikov. Slovensko musí taktiež posilniť administratívnu kapacitu na implementovanie *acquis* vo všetkých otázkach vzájomného uznávania kvalifikácií.

Kapitola 3: Slobodné poskytovanie služieb

V rámci tejto kapitoly musia členské štáty zabezpečiť, aby národná legislatíva neprekážala uplatňovaniu práva na etablovanie a slobodné poskytovanie služieb kdekoľvek v EÚ. V niektorých sektoroch sú prostredníctvom *acquis* určené zosúladené pravidlá, ktoré musia byť kvôli fungovaniu vnútorného trhu dodržané; toto sa týka najmä finančného sektora (bankovníctva, poisťovníctva, investičných služieb a trhov s cennými papiermi), ale taktiež niektorých špecifických profesií (remeselníkov, obchodníkov, farmárov a obchodných zástupcov). Taktiež je potrebné dodržiavať zosúladené pravidlá, ktoré sa týkajú ochrany osobných dát a niektorých služieb informačnej spoločnosti.

V oblasti **práva na etablovanie a slobodné poskytovanie nefinančných služieb** je potrebné odstrániť zostávajúce právne a administratívne obmedzenia, najmä tie, ktoré majú vo vzťahu k iným štátnym príslušníkom diskriminačný charakter. Je dôležité, aby Slovensko identifikovalo možné diskriminačné ustanovenia vo svojej legislatíve, vzhľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdneho dvora. Takéto porovnávanie domácej legislatívy za účelom identifikovania nedostatkov (skrining) je potrebné ukončiť. Nový zákon o obchodných reťazcoch, ktorý bol prijatý v júli 2003, obsahuje celý rad ustanovení, ktoré sú nekompatibilné s princípmi slobodného poskytovania služieb. Tento zákon bude potrebné novelizovať alebo zrušiť. Je potrebné, aby Slovensko prijalo zmeny v režime vydávania obchodných licencií a tým dosiahlo súlad s *acquis*. V slovenskej legislatíve upravujúcej hospodársku činnosť by malo byť jasné rozlíšenie medzi hospodárskymi subjektami poskytujúcimi služby na Slovensku dočasne a tými, ktoré sú zriadené trvalo, aby sa zabezpečilo slobodné poskytovanie cezhraničných služieb. Takéto rozlíšenie hospodárskych subjektov v súčasnosti v Obchodnom zákonníku a v Živnostenskom zákone chýba.

Pokiaľ ide o finančné služby, v **bankovom sektore** je slovenská legislatíva do veľkej miery v súlade s *acquis*. Preberanie legislatívy je však potrebné dokončiť v súvislosti so smernicou o elektronicko-peňažných inštitúciách a potrebou zahrnúť zahraničné pobočky slovenských bánk do systému kompenzačných schém pre investorov.

Národná banka Slovenska (NBS) je v podstate dobre pripravená na úlohy súvisiace s *acquis*, ktoré sa jej týkajú ako orgánu vykonávajúceho dohľad v bankovom sektore. Bolo by však potrebné, aby sa zintenzívnili kontroly na mieste vykonávané NBS, zlepšilo vzdelávanie inšpektorov a zvýšil ich počet, v orgánoch dohľadu by sa mali zakotviť koncepcie úrokových a prevádzkových rizík. Mala by sa zintenzívniť koordinácia dozoru s Úradom pre finančný trh.

V oblasti **poisťovníctva** je potrebné dokončiť zosúladovanie legislatívy s *acquis*. Právne normy upravujúce oblasť poisťovníctva bude potrebné novelizovať tak, aby sa odstránili zostávajúce medzery, ktoré sa týkajú zosúladenia sa smernicami o životnom a neživotnom poistení a poisťných účtoch. Nedávna novelizácia legislatívy upravujúcej oblasť poistenia

vozidiel smeruje k úplnému súladu s *acquis* v tejto oblasti. Administratívne kapacity orgánu dozoru (Úradu pre finančný trh) by mali byť ďalej posilnené prostredníctvom zvýšenia počtu zamestnancov a realizácie permanentného vzdelávania.

V oblasti **investičných služieb a trhov s cennými papiermi** je legislatíva do značnej miery zosúladená s *acquis*, aj keď je potrebné prijať ďalšie legislatívne zmeny a transponovať nedávno prijaté *acquis*. Zostáva prebrať smernicu o finančných zárukách. Slovensko má výhodu prechodného obdobia pokiaľ ide o plné uplatňovanie pravidiel ES v oblasti kompenzačných schém pre investorov. Je potrebné prijať legislatívu, ktorá bude zahŕňať postupnú harmonizáciu uvedenej oblasti s *acquis* do konca roka 2006. Je potrebné zlepšiť administratívne kapacity Úradu pre finančný trh.

V oblasti **ochrany osobných údajov a slobodného pohybu takýchto údajov** je potrebné, aby Slovensko prijalo opatrenia na vyriešenie viacerých nedostatkov v oblasti transpozície príslušného *acquis*. Je tiež potrebné zabezpečiť životaschopnosť ľudských a finančných zdrojov vyčlenených pre Úrad na ochranu osobných údajov.

Pokiaľ ide o **služby informačnej spoločnosti**, je potrebné ešte pred vstupom prebrať a implementovať smernice o podmienenom prístupe a elektronickom obchode. Potrebné administratívne štruktúry existujú, avšak na zabezpečenie náležitej implementácie týchto smerníc je potrebné uskutočniť ďalšie opatrenia na ich rozvoj.

Záver

V zásade Slovensko spĺňa kritériá členstva a očakáva sa, že ku dňu vstupu bude pripravené na implementáciu *acquis* v oblasti **bankových služieb**, ako aj v oblasti **investičných služieb a trhov s cennými papiermi**. Slovensko by malo ukončiť prípravu na členstvo v týchto sektoroch.

Slovensko spĺňa väčšinu požiadaviek na vstup v oblasti **poistovníctva a služieb informačnej spoločnosti a ochrany osobných údajov**. Aby bolo možné dokončiť prípravy na členstvo, je potrebné ešte v plnej miere prebrať celý rad dôležitých smerníc. Tento proces je teraz potrebné zrýchliť. V oblasti **práva na etablovanie a slobodné poskytovanie nefinančných služieb** je potrebné zintenzívniť úsilie na odstránenie všetkých legislatívnych a administratívnych obmedzení.

Kapitola 4: Slobodný pohyb kapitálu

Na základe *acquis* v tejto kapitole musia členské štáty odstrániť všetky obmedzenia vo svojej legislatíve, ktoré brania slobodnému pohybu kapitálu medzi členskými štátmi navzájom, ale aj s tretími krajinami (s niektorými výnimkami) a prijať pravidlá EÚ, ktoré majú zaručiť náležité fungovanie cezhraničných platieb a transferov všetkých foriem kapitálu. *Acquis* v tejto kapitole zahŕňa aj zosúladené pravidlá v oblasti platobných systémoch a boja proti praniu špinavých peňazí, čo si vyžaduje príslušnú inštitúciu v oblasti vymožitelnosti práva.

V oblasti **kapitálových pohybov a platieb** má Slovensko legislatívu do veľkej miery v súlade s *acquis*, pričom ďalšie zosúladovanie sa uskutočňuje podľa naplánovaného harmonogramu, najmä v súvislosti s uvoľňovaním obmedzení týkajúcich sa inštitucionálnych investorov. Prijímajú sa opatrenia na posilňovanie inštitúcií dohľadu a opatrenia v oblasti príslušných postupov.

V súlade s dohodou o prechodnom období sa Slovensko zaručilo, že odstráni obmedzenia týkajúce sa *nadobúdania* poľnohospodárskej pôdy a lesov štátnymi príslušníkmi EÚ a spoločnosťami EÚ najneskôr do roku 2011.

V oblasti **platobných systémov** dokončilo Slovensko zosúlad'ovanie legislatívy. Pokiaľ ide o štruktúry na implementáciu práva, zavedenie systémov zúčtovania hrubých platieb v reálnom čase sa plánuje na začiatok roka 2004. Bol zriadený stály orgán pre mimosúdne urovnávanie sporov medzi bankami a zákazníkmi.

V oblasti **boja proti praniu špinavých peňazí** boli do národnej legislatívy prebraté relevantné smernice. Slovensko taktiež ukončuje zavádzanie odporúčaní Financial Action Task Force, najmä prostredníctvom postupného rušenia anonymných účtov. Pokiaľ ide o administratívne štruktúry, je potrebné ďalej posilniť jednotku finančného vyšetrovania a zlepšiť koordináciu medzi rôznymi orgánmi, ktoré sa zaoberajú praním špinavých peňazí (*pozri aj kapitolu 24 – Spolupráca v oblasti spravodlivosti a vnútra*).

Záver

Slovensko v zásade spĺňa kritériá členstva a malo by byť ku dňu vstupu pripravené na uplatňovanie *acquis* v oblasti **slobodného pohybu kapitálu**. V týchto oblastiach ostáva pred vstupom krajiny do EÚ vyriešiť ešte niekoľko otázok a odstrániť niekoľko zostávajúcich obmedzení kapitálových pohybov, ktoré nie sú pokryté dohodou o prechodnom období. Orgány zapojené do boja proti praniu špinavých peňazí je potrebné naďalej posilňovať.

Kapitola 5: Právo obchodných spoločností

Podľa tejto kapitoly musia členské štáty prijať a uplatňovať harmonizované pravidlá požadované kvôli zabezpečeniu náležitej činnosti spoločností na vnútornom trhu. Týkajú sa piatich oblastí legislatívy: právo obchodných spoločností v užšom slova zmysle, právo o účtovníctve, práva duševného vlastníctva, práva priemyselného vlastníctva a uznávanie a výkon rozsudkov v občianskych a obchodných záležitostiach, ako aj zmluvných záväzkov.

Pokiaľ ide o **právo obchodných spoločností** ako také, slovenská legislatíva je do veľkej miery v súlade s *acquis*. Ostáva ešte odstrániť niekoľko nedostatkov v preberaní smerníc o práve obchodných spoločností, predovšetkým pokiaľ ide o druhú smernicu (koordinácia záruk) a najmä v súvislosti s ustanovením Občianskeho súdneho poriadku, ktoré umožňuje dočasný zápis do obchodného registra bez ohľadu na právoplatnosť takéhoto rozhodnutia. Je nevyhnutné naďalej skvalitňovať prácu administratívnych kapacít, predovšetkým pokiaľ ide o prácu s obchodným registrom a jednotlivé registračné postupy, ako aj naďalej zvyšovať právnu istotu v tejto oblasti.

V oblasti účtovníctva Slovensko splnilo svoje záväzky a v súčasnosti je v stave implementovať *acquis* v tejto oblasti ku dňu vstupu. Administratívne kapacity sa zdajú byť adekvátne.

V oblasti **ochrany práv duševného a priemyselného vlastníctva** Slovensko do veľkej miery spĺňa svoje záväzky týkajúce sa autorských a súvisiacich práv. Vzhľadom na nedávno prijatú smernicu o informačnej spoločnosti je potrebné na Slovensku prijať príslušné úpravy legislatívy.

Ako bolo dohodnuté počas prístupových rokovaní v oblasti patentov na farmaceutické výrobky, sa pokiaľ ide o vydávanie dodatkových ochranných certifikátov na výrobky liečebnej

a rastlinnej ochrany, a takisto v súvislosti s rozšírením registrovaných ochranných známk Spoločenstva alebo ochranných známk čakajúcich na zaregistrovanie na územie Slovenska, budú uplatňovať zvláštne prechodné opatrenia zahŕňajúce neuplatňovanie metódy vylučovania z trhov Spoločenstva na niektoré exporty zo Slovenska.

V oblasti ochrany práv duševného a priemyselného vlastníctva sú administratívne štruktúry už zavedené, je však potrebné ich posilniť. Pozornosť je potrebné upriamiť najmä na efektívnosť administratívnych a súdnych orgánov (napr. colných správ, polície, súdov), ktoré sú zapojené do činnosti v oblasti uplatňovania a presadzovania práv duševného a priemyselného vlastníctva, ako aj do boja proti pirátstvu a falšovaniu, najmä v oblasti káblovej retransmisie. Koordinácia a spolupráca medzi týmito orgánmi musí byť kvalitnejšia, je pre ňu potrebné vytvoriť vhodné zdroje a zabezpečiť kontinuálne vzdelávanie.

Nariadenie, ktoré nahrádza Bruselský dohovor o vzájomnom uznávaní a uplatňovaní súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, bude po vstupe automaticky platné; prístup k **Rímskemu dohovoru** bude možný až po vstupe. Slovensko by malo apelovať na príslušné súdy a ďalšie orgány, aby zabezpečili rýchlu implementáciu týchto ustanovení (*pozri tiež Kapitola 24 – Spravodlivosť a vnútorné veci*).

Záver

V zásade Slovensko spĺňa kritériá členstva a očakáva sa, že ku dňu vstupu bude pripravené na uplatňovanie *acquis* v oblasti **práva obchodných spoločností a účtovníctva**, ako aj pokiaľ ide o prijatie **nariadenia, ktoré nahrádza Bruselský dohovor a Rímsky dohovor**. Je potrebné dokončiť proces transponovania *acquis* v oblasti práva obchodných spoločností a skvalitniť činnosť obchodného registra a registračných postupov. Slovensko splnilo väčšinu záväzkov a požiadaviek, ktoré vyplynuli z prístupových rokovaní v oblasti **ochrany práv duševného a priemyselného vlastníctva**. Pokiaľ ide o autorské a ďalšie práva, ako aj pravidlá informačnej spoločnosti, je nevyhnutné uskutočniť ďalšie legislatívne zmeny. Napriek tomu, že existujúca legislatíva je zväčša v súlade s *acquis*, vyžaduje sa vynaložiť ďalšie úsilie v procese posilňovania práv duševného a priemyselného vlastníctva. Takisto sa vyžaduje lepšia koordinácia a vzdelávanie v rámci colných, policajných a súdnych orgánov, pričom špeciálnu pozornosť je potrebné upriamiť na efektívne fungovanie personálne dobre pripraveného súdnictva.

Kapitola 6: Hospodárska súťaž

Acquis v oblasti hospodárskej súťaže pokrýva protimonopolnú politiku (antitrust) a oblasť štátnej pomoci. Zahŕňa pravidlá a postupy na boj s protikonkurenčným správaním sa zo strany obchodných spoločností (dohody obmedzujúce súťaž a zneužívanie dominantného postavenia na trhu) a usiluje sa brániť vládam v udeľovaní štátnej pomoci, ktorá by mohla narušiť hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Vo všeobecnosti platí, že pravidlá hospodárskej súťaže sú priamo uplatniteľné pre celú Úniu, pričom členské štáty sú povinné spolupracovať s Komisiou pri uplatňovaní a presadzovaní týchto pravidiel.

V oblasti **protimonopolnej politiky** slovenská legislatíva pokrýva hlavné zásady protimonopolných pravidiel Spoločenstva, najmä pokiaľ ide o dohody obmedzujúce súťaž, zneužívanie dominantného postavenia a posudzovanie koncentrácií. Slovensko však musí zabezpečiť, aby sa jeho legislatíva nedostala do rozporu s najnovšími skupinovými výnimkami

zo strany Spoločenstva. Je nevyhnutné pokračovať v prípravách na zavedenie nového procedurálneho nariadenia ES.

Slovensko už zaviedlo všetky potrebné implementačné štruktúry, a Protimonopolný úrad SR je plne funkčný. Je však stále potrebné vyvinúť väčšie úsilie smerujúce k zvyšovaniu povedomia všetkých subjektov na slovenskom trhu v oblasti protimonopolných pravidiel, a tiež zaviesť dôveryhodnú a transparentnú konkurenčnú kultúru. Je potrebné pokračovať v rozvoji špeciálneho vzdelávania pre sudcov.

Úroveň vymožitelnosti zákonov v tejto oblasti je vo všeobecnosti uspokojujúca. S cieľom dosiahnuť ďalšie skvalitňovanie práce v tejto oblasti, je potrebné upriamiť pozornosť na prípady najhrubšieho porušovania hospodárskej súťaže a zaviesť v týchto prípadoch prísnejšie sankcie. Bude potrebné zaviesť do praxe interné pravidlá pre prísnejšiu politiku vymožitelnosti zákonov, ktoré nedávno schválil Protimonopolný úrad SR.

V oblasti **štátnej pomoci** Slovensko prijalo pravidlá, ktoré zahŕňajú hlavné zásady *acquis*. Je potrebné doladovať právny rámec a zároveň zobrať do úvahy aj najnovšie zmeny v *acquis*.

Všetky potrebné implementačné štruktúry sú zavedené. Slovenský úrad pre štátnu pomoc si zachoval svoju nezávislosť, musí však pracovať na skvalitnení svojej činnosti. Je potrebné vyvinúť väčšie úsilie na zvýšenie povedomia v oblasti štátnej pomoci medzi všetkými účastníkmi na trhu a pomôcť poskytovateľom pomoci pokračovať v už začatej práci. Slovensko musí venovať zvýšenú pozornosť vzdelávaniu pracovníkov v justícii.

Úroveň vymožitelnosti zákonov v tejto oblasti je uspokojujúca. Slovensko by však malo venovať viac pozornosti hodnoteniu programov pomoci, keďže ide o oblasť, v ktorej sú nové skúsenosti veľmi dôležité. Ide najmä o možnosti, ktoré pre Slovensko vyplývajú zo štrukturálnych fondov. Slovenský úrad pre štátnu pomoc by sa mal viac venovať kontrole štátnej pomoci v citlivých sektoroch.

Slovensko profituje z dvoch prechodných období, počas ktorých je možné udeliť štátnu pomoc v daňovej oblasti jednej spoločnosti v oceliarskom priemysle (pričom táto skončí najneskôr v roku 2009 a závisí od špecifických podmienok) a jednej spoločnosti v automobilovom priemysle (táto skončí v roku 2008 a tiež závisí od konkrétnych podmienok). Existujú vážne obavy, že v súlade s *acquis* nie je jedna z podmienok udelenia štátnej pomoci pre oceliarsku spoločnosť. Konkrétne ide o obmedzenie produkcie. Je nevyhnutné, aby v rámci výnimočných prechodných dohôd Slovensko zabezpečilo úplný súlad s podmienkami udeľovania štátnej pomoci.

Záver

V zásade Slovensko splňa svoje záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní a malo by byť ku dňu vstupu pripravené na uplatňovanie *acquis* v oblasti **protimonopolnej politiky (antitrust)**. Slovensko by malo finalizovať proces doladovania právneho rámca a malo by v tejto oblasti zabezpečiť posilňovanie vymožitelnosti zákonov.

Slovensko v oblasti **štátnej pomoci** splňa väčšinu záväzkov a požiadaviek vyplývajúcich z prístupových rokovaní. Za účelom dokončenia príprav na členstvo v EÚ je potrebné upriamiť pozornosť na zvyšovanie povedomia o pravidlách štátnej pomoci medzi všetkými účastníkmi na trhu a poskytovateľmi pomoci. Podporiť treba vzdelávanie pracovníkov v súdnictve a pokračovať v lepšej vymožitelnosti práva.

Existujú vážne obavy, že podmienky stanovené v Prístupovej zmluve pre výnimočné prechodné dohody v oceliarskom sektore nebudú splnené. Slovensko musí zabezpečiť, aby

podmienky zakotvené v Prístupovej zmluve pre výnimočné prechodné dohody v oceliarskom sektore boli dodržané. Ak Slovensko okamžite nevykoná nápravné opatrenia, k dátumu vstupu nebude spĺňať požiadavky EÚ na členstvo.

Kapitola 7: Poľnohospodárstvo

Kapitola Poľnohospodárstvo pokrýva veľké množstvo záväzných pravidiel, z ktorých mnohé sú priamo aplikovateľné. Správna aplikácia týchto pravidiel a ich účinné uplatňovanie prostredníctvom efektívnej verejnej správy sú nevyhnutným predpokladom fungovania spoločnej poľnohospodárskej politiky. Do tejto oblasti patrí vytváranie systémov riadenia ako je napr. platobná agentúra a integrovaný administratívny a kontrolný systém, ktoré patria medzi „horizontálne opatrenia“ uvedené nižšie, ale aj kapacity potrebné na implementáciu aktivít pre rozvoj vidieka. Prístupujúce krajiny musia byť pripravené integrovať sa do spoločnej organizácie trhu v mnohých oblastiach poľnohospodárskych produktov, vrátane plodín na ornej pôde, ovocia a zeleniny, mäsa. Táto kapitola tiež zahŕňa podrobné pravidlá pre oblasť veterinárstva, ktoré sú nevyhnutné pre zabezpečenie zdravia zvierat a bezpečnosti potravín na vnútornom trhu, ako aj pre fytosanitárnu oblasť, ktorá zahŕňa napr. kvalitu semien, škodlivé organizmy a produkty na ochranu rastlín.

Horizontálne opatrenia

Na Slovensku je potrebné prijať právny rámec v procese vytvárania **platobnej agentúry** a k tomu sa viažucich postupov. Okrem toho, že v apríli roku 2003 bola v rámci Ministerstva pôdohospodárstva SR dočasne vytvorená sekcia Poľnohospodárskej platobnej agentúry, je nevyhnutné čo najrýchlejšie zriadiť platobnej agentúry. Ak chce Slovensko disponovať funkčnou platobnou agentúrou v čase vstupu do EÚ, bude musieť uskutočniť ešte veľa dôležitých krokov (napr. dohody s poverenými orgánmi, písomné postupy a vývoj IT systémov).

Vytvorenie fungujúceho **integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS)** stále podstatne mešká, a to po technickej aj organizačnej stránke. Prípravy sú len vo fáze plánovania, s výnimkou zavedenia identifikačného systému pozemkových parciel (LPIS). Ak zväžime, koľko práce je ešte potrebné v tejto oblasti vykonať a čas, ktorý Slovensku zostáva, vyvstáva skutočná obava, či Slovensko dokáže zabezpečiť zavedenie funkčného systému k dátumu vstupu.

Pokiaľ ide o **obchodné mechanizmy**, je potrebné prijať nevyhnutný právny rámec a takisto je nevyhnutné vytvoriť orgán, ktorý by bol zodpovedný za exportné refundácie a vydávanie licencií, čiže platobnú agentúru. Príslušné kontrolné úlohy budú spadať pod kompetenciu colnej správy. Vo väčšine oblastí je ešte stále nevyhnutnosťou zavedenie potrebných administratívnych štruktúr a postupov.

V oblasti **politiky kvality** je potrebné dokončiť zavádzanie administratívnych štruktúr. Pokiaľ ide o **ekologické poľnohospodárstvo**, administratívne štruktúry sú do veľkej miery zavedené, avšak je ich ešte potrebné posilniť.

Očakáva sa, že Slovensko k dátumu vstupu implementuje **informačnú sieť poľnohospodárskeho účtovníctva (FADN)**.

Opatrenia štátnej podpory v oblasti poľnohospodárstva je k dátumu vstupu potrebné zosúladiť s *acquis*.

Pokiaľ ide o priame platby poľnohospodárom, slovenská vláda sa rozhodla v prvom roku po vstupe aplikovať systém jednotnej platby na plochu (SAPS).

Spoločná organizácia trhu

Zodpovedným orgánom za intervencie, kontroly a autorizácie platieb za **plodiny na ornej pôde** bude Poľnohospodárska platobná agentúra, ktorá ešte len musí byť zriadená. Poľnohospodárska platobná agentúra sa stane implementačným orgánom. Je pritom potrebné urýchliť zavedenie funkčných štruktúr, vrátane intervenčných stredísk a skladových priestorov. Ďalšie kroky sú nevyhnutné pre harmonizáciu s *acquis* v oblasti priadnych plodín, suchého krmiva a zemiakového škrobu.

Intervenčná poľnohospodárska agentúra je zodpovedná za riadenie väčšiny prvkov spoločnej organizácie trhu s **cukrom**. Napriek tomu, že už boli prijaté nevyhnutné legislatívne opatrenia a pravidlá, je nutné urýchliť praktickú implementáciu jednotlivých mechanizmov spoločnej organizácie trhu s cukrom. Takisto je potrebné vyvinúť zvýšené úsilie na zavedenie administratívnych štruktúr a postupov, ktoré sú dôležité pre fungovanie spoločnej organizácie trhu.

Boli prijaté vykonávacie právne normy týkajúce sa marketingových štandardov pre **ovocie a zeleninu** a organizácie výrobcov. Ostáva však ešte prijať podrobné pravidlá týkajúce sa operačných programov a kontroly operačných fondov. Administratívne štruktúry boli vytvorené, avšak je ešte potrebné objasniť vzťah medzi kontrolnými orgánmi, ďalej podporiť výrobcov a zaviesť mechanizmus oznamovania vstupných cien. Náležitú pozornosť je nevyhnutné venovať uplatňovaniu marketingových štandardov na domácom trhu.

V oblasti **vína a alkoholických nápojov** bola prijatá väčšina legislatívy spoločnej organizácie trhu s vínom. Súlad s *acquis* je ešte potrebné dosiahnuť v pravidlách označovania brandy. Pokrok bol zaznamenaný aj v procese finalizácie registra vinohradov – tento však bude potrebné dokončiť, aby pokrýval celé územie. Pred vstupom je nutné zabezpečiť aj register oprávnení na opätovnú výsadbu. Administratívne štruktúry sú čiastočne zavedené.

Na Slovensku je zavedený systém **kvót na mlieko**. Napriek tomu je potrebné uskutočniť určité administratívne úpravy, aby sa dosiahol úplný súlad s *acquis*, predovšetkým pokiaľ ide o oblasť kontroly. Iné mechanizmy spoločnej organizácie trhu, najmä intervencie a obchod s krajinami mimo EÚ, je ešte potrebné zaviesť.

Boli prijaté legislatívne opatrenia týkajúce sa klasifikácie jatočného **hovädzieho, ovčieho a bravčového mäsa**, ako aj označovania hovädzieho. Ostáva prijať legislatívne opatrenia pre systém oznamovania cien. Nariadenie o klasifikácii hovädzieho mäsa bolo prijaté, avšak jeho uplatňovanie je zatiaľ len v úvodnej fáze, a je potrebné bezodkladne vytvoriť systém kontroly klasifikácie a oznamovania cien. Okrem toho je potrebné zlepšiť školiaci systém tak, aby obsahoval praktickejšie aspekty; skúšky, vrátane praktických testov, musia byť zavedené.

V oblasti produkcie **vajec a hydiny** je nevyhnutné prijať legislatívne opatrenia na zavedenie marketingových štandardov, oznamovanie cien a oznamovanie produkčných štatistík.

Rozvoj vidieka

Ostáva ešte prijať zákon o poľnohospodárstve, ktorým sa dokončí administratívne usporiadanie rozvoja vidieka na Slovensku. Absorpčná kapacita Slovenska pre fondy z programu SAPARD sa zvýšila, čo je povzbudivé znamenie indikujúce, že administratívna kapacita na využívanie týchto prostriedkov sa zlepšila. Čerpanie prostriedkov z programu SAPARD je však pomalé. Je potrebné, aby slovenské orgány preskúmali dôvody tohto stavu a prijali náležité kroky.

Slovensko odovzdalo Komisii formálny návrh Programu rozvoja vidieka týkajúci sa výdavkov z EAGGF – Garančnej sekcie.

Veterinárne a fytoosanitárne otázky

Legislatíva pre oblasť prenosných špongioformných encefalopatií (TSE) a **vedľajších produktov živočíšnej výroby** bola prijatá, avšak je potrebné tento proces dokončiť a uspôbiť. Dohľad nad TSE dosiahol vysokú úroveň súladu, avšak je potrebné napraviť niektoré nedostatky (najmä v oblasti laboratórnych kapacít). Celkový zákaz kŕmenia mäsovokostnou múčkou nebol ešte zavedený. Je potrebné posilniť úradné kontroly v oblasti odstraňovania špeciálnych rizikových materiálov a likvidácie rizikových materiálov.

Zavedenie **systému veterinárnych kontrol na vnútornom trhu** nie je zatiaľ ukončené. Slovensko sa zatiaľ nepripojilo k počítačovej sieti ANIMO, ktorá prepája veterinárne orgány. *Acquis* pre oblasť identifikácie a evidencie hospodárskych zvierat je transponované. Centrálna počítačová databáza pre hovädzí dobytok je funkčná, zostáva ju ešte aktualizovať v súlade s požiadavkami EÚ. Na základe informácií poskytnutých Slovenskom je identifikácia hovädzieho dobytku dokončená na 95%, aj keď značný počet malých prevádzok nie je zaregistrovaný. Je potrebné zintenzívniť úsilie v oblasti kompletizácie registrácie subjektov a identifikácie hospodárskych zvierat, najmä pokiaľ ide o iné druhy, nielen hovädzí dobytok. Je potrebné dokončiť prácu na legislatíve upravujúcej financovanie veterinárnych inšpekcí a kontrol. Taktiež je nutné pracovať na transponovaní legislatívy týkajúcej sa veterinárnych kontrol dovozu z tretích krajín a pravidiel dovozu. Je nevyhnutné zintenzívniť úsilie v oblasti zosúladovania hraničných kontrolných staníc s požiadavkami EÚ.

Pokiaľ ide o **opatrenia na kontrolu chorôb hospodárskych zvierat**, boli vypracované národné plány na riešenie problémov v súvislosti s chorobami ako je slintačka a krívačka, klasický mor ošipaných, pseudomor hydiny a mor hydiny. Slovensko sa zapojilo do systému notifikácie výskytu nakažlivých ochorení zvierat (ADNS). Je však stále potrebné dokončiť transpozíciu legislatívy v oblasti **obchodu so živými zvieratami a so živočíšnymi produktmi**.

Preberanie legislatívy v oblasti ochrany **verejného zdravia** je do veľkej miery ukončené, avšak potrebuje ešte úpravy. Ďalším naliehavým problémom, ktorému je potrebné venovať pozornosť, je modernizovanie prevádzok, najmä v sektoroch spracovania mäsa, mlieka a rýb. Prechodné obdobie do troch rokov po vstupe bolo poskytnuté subjektom spracovania mäsa a rýb. Produkty z týchto prevádzok budú obmedzené na národný trh v súlade so záväzkom Slovenska, že všetky tieto subjekty, ktoré budú v prevádzke aj po vstupe, budú v súlade s *acquis*. Je však veľmi pravdepodobné, že značný počet poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov nebude k dátumu vstupu v súlade s relevantnými požiadavkami EÚ.

Acquis upravujúce **spoločné opatrenia (vrátane zoonóz)** sú transponované. Je nevyhnutné venovať pozornosť zlepšovaniu implementovania kontrolných systémov v súvislosti s rezíduami a liečebnými veterinárnymi produktmi.

Acquis pre otázky zaobchádzania so zvieratami bolo do veľkej miery prevzaté. V súlade s legislatívou o zaobchádzaní so zvieratami boli na centrálnej, krajskej a okresnej úrovni vytvorené administratívne štruktúry na dohľad a monitorovanie.

V oblasti **zootechniky** je stále potrebné prevziať príslušnú legislatívu.

Taktiež je nevyhnutné transponovať *acquis* v oblasti **výživy zvierat**. Je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie v oblasti budovania kapacít orgánov inšpekcie a kontroly a zosúladiť úradné kontroly s požiadavkami EÚ.

Pokiaľ ide o legislatívu upravujúcu fytozsanitárne otázky, preberanie *acquis* o škodlivých organizmoch je v pokročilom štádiu, avšak je potrebné uskutočniť ďalšie úpravy s cieľom dosiahnuť plný súlad. Registráciu za účelom zavedenia rastlinných pasov je potrebné dokončiť a zaviesť. Preberanie legislatívy v oblasti predaja semien a množiteľského materiálu by bolo potrebné urýchliť. Legislatíva pre oblasť produktov ochrany rastlín je do veľkej miery zavedená, avšak mali by sa zlepšiť kontroly na úrovni užívateľa s cieľom dosiahnutia plnej implementácie. Je potrebné prijať legislatívu upravujúcu maximálne limity reziduí pesticídov a metód odoberania vzoriek reziduí pesticídov. Kontroly v oblasti reziduí pesticídov v potravinách je potrebné posilniť prostredníctvom rozšírenia rozsahu analýz a zvýšenia laboratórnej kapacity.

Slovensko musí zabezpečiť, aby k dátumu vstupu bol dosiahnutý súlad s *acquis* v oblasti medzinárodných veterinárnych a fytozsanitárnych dohôd.

Pokiaľ ide o bezpečnosť potravín, transpozícia legislatívy stále mešká a je nevyhnutné tento proces urýchliť a dokončiť. Takisto je potrebné vykonať ďalšie zmeny a úpravy za účelom zabezpečenia úplného súladu s európskym rámcom pre bezpečnosť potravín. Pokiaľ ide o administratívne štruktúry, je nevyhnutné zaviesť legislatívu v súvislosti s rýchlym výstražným systémom pre potraviny a krmivá (RASFF) – určený bol kontaktný bod, ktorý však ešte nie je plne funkčný. Taktiež je potrebné zlepšiť koordináciu v oblasti potravinovej bezpečnosti v rámci ministerstva pôdohospodárstva. Aspektmi potravinovej bezpečnosti sa zaoberá aj *Kapitola 1 – Slobodný pohyb tovarov*.

Záver

Slovensko v podstate spĺňa záväzky a požiadavky vychádzajúce z prístupových rokovaní, a to pokiaľ ide o horizontálne otázky v oblasti **politiky kvality, ekologického poľnohospodárstva, informačnej siete poľnohospodárskeho účtovníctva (FADN) a štátnej pomoci**; pokiaľ ide o spoločnú organizáciu trhu, (CMO) v oblasti **plodín na ornej pôde, zeleniny a ovocia, mlieka, ovčieho a bravčového mäsa, vajec a hydiny**; a v oblasti **vidieckeho rozvoja**. Vo veterinárnej a fytozsanitárnej oblasti sú do veľkej miery splnené požiadavky týkajúce sa **kontrolných opatrení pre choroby hospodárskych zvierat, obchodovanie so živými zvieratami a produktmi živočíšnej výroby, zaobchádzanie so zvieratami, zootekniku a výživu zvierat**. Ak sa udrží dobré tempo v týchto oblastiach, Slovensko by malo byť schopné dokončiť implementovanie *acquis* k dátumu vstupu.

Slovensko čiastočne spĺňa záväzky a požiadavky na členstvo pokiaľ ide o **obchodné mechanizmy, spoločnú organizáciu trhu (CMO) pre cukor, víno a hovädzie mäso, veterinárny kontrolný systém na vnútornom trhu** vo veterinárnej oblasti (v oblasti veterinárnych kontrol dovozu z tretích krajín a identifikácie hospodárskych zvierat), **prenosné špongiformné encefalopatie (TSE) a vedľajšie produkty živočíšnej výroby** (zákaz kŕmenia mäsovokostnou múčkou), **spoločné opatrenia** (kontrola reziduí) a fytozsanitárne otázky (iba pokiaľ ide o kontroly maximálnych limitov reziduí pesticídov). Pokiaľ nedôjde k zrýchleniu krokov v týchto oblastiach, vzniká riziko, že k dátumu vstupu nebudú zavedené fungujúce systémy.

Existujú vážne obavy týkajúce sa príprav Slovenska na zriadenie **platobnej agentúry a zavedenia integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS)** a ochrany **verejného zdravia** v súvislosti s modernizáciou potravinárskych podnikov. V týchto oblastiach je naozaj naliehavé podniknúť ďalšie dôležité kroky. Pokiaľ Slovensko neuskutoční bezodkladné nápravné kroky, nebude v týchto oblastiach schopné k dátumu vstupu uskutočniť implementáciu *acquis*.

Kapitola 8: Rybné hospodárstvo

Acquis v časti rybné hospodárstvo pozostáva z nariadení, ktoré nevyžadujú transpozíciu do národnej legislatívy. Vyžaduje však vykonanie opatrení na prípravu administratívy a prevádzkovateľov na účasť v spoločnej politike v oblasti rybolovu (v oblastiach politiky trhu, manažmentu zdrojov a flotíl, inšpekcií a kontrol, štrukturálnych aktivít a štátnej pomoci). V niektorých prípadoch je potrebné adaptovať existujúce dohody o rybnom hospodárstve alebo dohovory s tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami .

V oblasti **manažmentu zdrojov a flotíl, inšpekcií a kontrol** Slovensko prijalo relevantnú legislatívu. Štatistický úrad SR zodpovedá za zber údajov, súvisiacich s rybným hospodárstvom. Mala by sa ďalej posilniť administratívna kapacita v tomto sektore.

V oblasti **štrukturálnych aktivít** bude sektor rybného hospodárstva príjemcom Sektorového operačného programu Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka. Je však ešte potrebné vytvoriť platobnú agentúru.

V oblasti **politiky trhu** je potrebné dokončiť tvorbu administratívnych štruktúr vo vzťahu k producentským organizáciám. Štátna veterinárna a potravinová správa je orgánom zodpovedným za dozor nad uvádzaním rýb a produktov z rýb na trh a za kontrolu dovážaných rýb. Vo všeobecnosti by bolo vhodné posilniť administratívnu kapacitu vo vzťahu ku kontrolám implementácie spoločných trhových štandardov a zberu, prenosu údajov, týkajúcich sa režimu referenčných cien.

Čo sa týka **štátnej pomoci** sektoru rybného hospodárstva, Slovensko musí zosúladiť svoje národné programy štátnej pomoci s *acquis*.

Slovensko nemá uzatvorené žiadne **medzinárodné dohody o rybolove**.

Záver

Slovensko v podstate spĺňa záväzky a požiadavky, vyplývajúce z prístupových rokovanií a očakáva sa, že bude schopné od dátumu vstupu uplatňovať *acquis* v oblasti **rybného hospodárstva**. Avšak, čo sa týka štrukturálnych aktivít, je potrebné dokončiť právny rámec na vytvorenie platobnej agentúry. Ďalej je potrebné posilniť vo všeobecnosti administratívnu kapacitu, konkrétne administratívne štruktúry na zabezpečenie potreby vytvorenia producentských organizácií.

Kapitola 9: Dopravná politika

Cieľom legislatívy ES v oblasti dopravy je zlepšiť fungovanie vnútorného trhu podporením efektívnych dopravných služieb, ktoré sú orientované na životné prostredie a ich užívateľov. *Acquis* v oblasti dopravy sa vzťahuje na sektory cestnej, železničnej, leteckej, námornej a vnútrozemskej vodnej dopravy. Členské štáty musia prijať a implementovať legislatívu týkajúcu sa technických a bezpečnostných noriem, ako aj noriem sociálnych. Legislatíva ES zahŕňa aj pravidlá o liberalizácii trhu, čo umožní ďalší rozvoj Jednotného európskeho trhu v oblasti dopravy. Dôležitým aspektom námornej politiky ES je vytvorenie bezpečnostných noriem pre námornú dopravu uplatňovaných v rámci ES.

Definovalo sa rozšírenie **transeurópskych dopravných sietí**. Administratívne kapacity tak z kvalitatívneho, ako aj kvantitatívneho hľadiska je potrebné posilniť v sektore cestnej a železničnej dopravy tak, aby boli pripravené na značné investície, ktoré je potrebné vynaložiť na dopravnú infraštruktúru.

V sektore pozemnej dopravy musí Slovensko dokončiť legislatívne zosúladenie s *acquis* v oblasti **cestnej dopravy**. Rámcová legislatíva bola prijatá a je v súlade s *acquis*. Sekundárna legislatíva sa ešte prijíma v súlade so schváleným harmonogramom tak, aby sa dokončilo zosúladenie s *acquis*. Súlad s fiškálnym a sociálnym *acquis* sa dosiahol, sociálne *acquis* si však v niektorých prípadoch vyžaduje úpravy s cieľom zabezpečiť úplný súlad s *acquis*. V technickej oblasti je potrebné prijať vykonávacie predpisy, najmä vo vzťahu k zariadeniam na obmedzovanie rýchlosti, cestným technickým kontrolám úžitkových vozidiel, digitálnym tachografom a prenosným tlakovým zariadeniam. Slovensko súhlasilo s prechodným ustanovením, ktoré predložila EÚ, týkajúcim sa postupného recipročného prístupu k trhu v oblasti kabotáže pri cestnej preprave (na obdobie v trvaní maximálne piatich rokov). Ďalšie úsilie je potrebné vynaložiť na uplatňovanie legislatívy, najmä čo sa týka sociálneho a technického *acquis*. Administratívna kapacita je zabezpečená, malo by sa však pokračovať v jej posilňovaní, najmä zvyšovaním počtu pracovníkov a zaškolením špecializovaných pracovníkov v kľúčových vedúcich a riadiacich funkciách. V súvislosti s cestnými kontrolami a kontrolami dopravných spoločností je potrebné prepracovať systém s cieľom zvýšiť kvantitu, kvalitu a efektivitu kontrol. Je potrebné zvýšiť počet školení a primerane zvýšiť úroveň zariadení. Značné zlepšenie si tiež vyžaduje koordinácia medzi relevantnými vykonávajúcimi orgánmi.

Transpozícia *acquis* v **oblasti železničnej dopravy** postupuje podľa plánu. Proces je potrebné ukončiť, predovšetkým vo vzťahu k smerniciam o interoperabilite. V rámci prebiehajúceho procesu reorganizácie je potrebné ďalej posilňovať kapacitu železničnej administratívy. Je potrebné vytvoriť železničný regulačný úrad.

V oblasti **vnútrozemskej vodnej dopravy** ešte nie je ukončená harmonizácia legislatívy, najmä v súvislosti s bezpečnostnými poradcami pre prepravu nebezpečného tovaru, recipročným uznávaním lodných osvedčení, technickými požiadavkami pre vnútrozemské plavidlá a systémami chartovania a cenotvorby. Administratívna kapacita je postačujúca.

V oblasti **leteckej dopravy** bola prijatá rámcová legislatíva, ktorá však nie je v úplnom súlade s *acquis* predovšetkým vo vzťahu k udeľovaniu licencií, bezpečnosti a pozemnej prevádzky. Sekundárna legislatíva sa ešte prijíma s cieľom ukončiť zosúladenie s *acquis*, vrátane implementácie Spoločných požiadaviek pre leteckú dopravu (JAR). Plné členstvo v Spoločných leteckých úradoch (Joint Aviation Authorities) sa dosiahne po implementácii akčného plánu; Slovensko by malo vynaložiť mimoriadne úsilie na to, aby sa stalo členom pred vstupom do EÚ, ako si to vyžaduje *acquis* a bez ohľadu na vytvorenie Európskej agentúry pre bezpečnosť leteckej dopravy (EASA).

Rámcová legislatíva v oblasti **námornej dopravy** bola prijatá a je v súlade s *acquis*. Je však potrebné prijať zostávajúce vykonávacie predpisy, najmä vo vzťahu k *acquis* prijatému v balíkoch "Erika" relevantných pre SR. Administratívna kapacita je postačujúca.

Záver

Slovensko vo všeobecnosti plní záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní, najmä čo sa týka **transeurópskych dopravných sietí, železničnej dopravy, vnútrozemskej vodnej dopravy, leteckej dopravy a námornej dopravy** a možno očakávať, že bude pripravené implementovať *acquis* ku dňu vstupu. Slovenská republika musí ukončiť

harmonizáciu práva v oblasti železničnej dopravy, ako aj v oblasti vnútrozemskej vodnej dopravy, leteckej dopravy a námornej dopravy. Zároveň je potrebné posilniť administratívne kapacity v oblasti železničnej dopravy a pripraviť sa na významné investície, ktoré si bude vyžadovať dopravná infraštruktúra. Slovenská republika tiež musí vytvoriť železničný regulačný úrad.

Slovenská republika plní väčšinu záväzkov a požiadaviek v oblasti **cestnej dopravy**. S cieľom ukončenia prípravy na členstvo je potrebné vyvíjať snahy v záujme zabezpečiť uplatňovanie legislatívy, predovšetkým v súvislosti so sociálnym a technickým *acquis*. Rovnako je potrebné ďalšie posilnenie administratívnych kapacít, predovšetkým v oblasti cestných kontrol a kontrol dopravných spoločností, najmä vo vzťahu k cestným technickým kontrolám ťažkých nákladných vozidiel.

Kapitola 10: Dane

Acquis sa vzťahuje najmä na oblasť nepriameho zdaňovania, teda DPH (daň z pridanej hodnoty) a spotrebné dane. Stanovuje definície a princípy DPH. Spotrebné dane na minerálne oleje, tabakové výrobky a alkoholické nápoje sú upravené na úrovni EÚ v oblastiach týkajúcich sa štruktúry dane, úrovne minimálnej sadzby a držby a pohybu tovarov podliehajúcich spotrebnej dani. Čo sa týka priameho zdaňovania, *acquis* sa vzťahuje na niektoré aspekty dane z príjmov právnických osôb a má za cieľ najmä odstrániť bariéry v oblasti cezhraničných aktivít medzi podnikmi. A napokon legislatíva Spoločenstva v oblasti administratívnej spolupráce a vzájomnej podpory poskytuje nástroje na predchádzanie daňovým únikom v rámci Spoločenstva, ako aj vyhýbaniu sa odvodom priamych a nepriamych daní.

V oblasti nepriameho zdaňovania je potrebná ďalšia transpozícia *acquis* v oblasti **DPH**. Transpozícia by mala byť dokončená najmä v oblastiach, ktoré sa týkajú rozšírenia definície osôb v súčasnosti podliehajúcim dani z pridanej hodnoty, zavedenia špeciálnych schém pre farmárov, investičného zlata a tovarov z druhej ruky, a vo vzťahu k zosúladieniu ostávajúcich rozdielov, ktoré sa týkajú zdaniteľného plnenia, zdaniteľného rozsahu a daňového základu. Mimoriadnu pozornosť by bolo potrebné venovať transpozícii ustanovení *acquis* týkajúcich sa intra-komunitárneho režimu. Slovenská republika by ďalej mala zosúladiť rozsah výnimiek, okrem oblastí, kde dostala prechodné obdobia (pozri nižšie).

Slovenskej republike boli poskytnuté prechodné obdobia na uplatňovanie zníženej sadzby DPH na dodávky stavebných prác v oblasti obytných budov, ktoré nie sú stavané ako súčasť sociálnej politiky, a s vylúčením stavebných materiálov (do 31. decembra 2007), dodávky tepelnej energie na vykurovanie a teplú vodu pre súkromné domácnosti a malých podnikateľov, ktorí nie sú platcami DPH (do 31. decembra 2008) a dodávky zemného plynu a elektrickej energie (v dĺžke trvania 1 roka po vstupe). Derogácie boli tiež udelené vo vzťahu k uplatňovaniu výnimky z DPH na medzinárodnú prepravu osôb a uplatňovaniu výnimky z legislatívy EÚ na oslobodenie od povinnosti registrovať sa za platiteľa DPH do ročného obratu 35 000 EUR pre malé a stredné podniky.

Čo sa týka administratívnej kapacity, je potrebné ďalšie intenzívne úsilie modernizovať a zvýšiť efektivitu Daňového riaditeľstva, ktoré je v globále slabé a nedostatočne personálne zabezpečené. Priorita by sa mala prikladať zníženiu nadmerného objemu refundácie DPH a zlepšeniu výberu daní, kontrolných procedúr a funkcií auditu, tiež vypracovaním efektívneho systému analýzy rizika. Mala by sa zlepšiť personálna politika a systém vzdelávania.

Čo sa týka **spotrebných daní**, je potrebné ďalšie úsilie, aby sa dosiahol úplný súlad s *acquis*. Slovenská republika potrebuje najmä zaviesť režim pozastavenia dane pre domáci pohyb tabakových výrobkov a alkoholických nápojov a úplne zosúladiť s *acquis* oblasť minerálnych olejov. Okrem toho je potrebné rozšíriť režim pozastavenia dane na pohyb v rámci Spoločenstva pre všetky tovary podliehajúce spotrebnej dani v tých oblastiach, ktoré sú predmetom *acquis*. Okrem toho by Slovenská republika mala ďalej zosúladiť svoju legislatívu týkajúcu sa niektorých výnimiek a definícií v oblasti cigariet – vrátane zavedenia jednotnej štruktúry špecifickej zložky a *ad valorem* zložky do štruktúry spotrebnej dane – a v oblasti tabakových výrobkov. Postupné zvyšovanie spotrebnej dane na cigarety prebieha podľa harmonogramu a táto daň by mala dosiahnuť minimálnu sadzbu platnú v EÚ k 31. decembru 2008 v súlade s prechodným obdobím, ktoré bolo dohodnuté počas rokovaní o vstupe. Slovenskej republike bola tiež udelená trvalá výnimka z uplatňovania legislatívy EÚ v oblasti spotrebnej dane na produkty pestovateľského pálenia, za predpokladu, že množstvo nepresiahne 50 litrov ovocného destilátu ročne na domácnosť a že znížená sadzba spotrebnej dane nebude nižšia než 50% bežnej národnej sadzby na alkohol. V tejto súvislosti SR musí zosúladiť svoju legislatívu v zmysle podmienok dohodnutých pre uvedené prechodné obdobie ešte pred vstupom do EÚ.

SR musí zrýchliť prebiehajúcu reštrukturalizáciu administratívnych štruktúr, aby mohla uplatňovať a efektívne realizovať *acquis* v oblasti spotrebných daní. Pozornosť by sa mala venovať prenosu kompetencií v oblasti tabakových výrobkov a alkoholických nápojov z Daňového riaditeľstva na colné orgány, ktoré budú po vstupe zodpovedať za uplatňovanie *acquis* v oblasti spotrebných daní. Mali by sa tiež posilniť funkcie auditu v oblasti spotrebných daní.

V oblasti **priameho zdaňovania** musí Slovenská republika ešte dokončiť transpozíciu smerníc o fúziách podnikov a o nepriamych daniach zo zvýšenia kapitálu, a transponovať smernice o zdaňovaní výnosov z úspor a o úrokoch a licenčných poplatkoch. Aby sa dosiahol súlad s princípmi Etického kódexu pre obchodné transakcie, mala by Slovenská republika novelizovať svoju legislatívu, ktorá poskytuje zahraničným investorom 100% daňový úver na daň z príjmu právnických osôb odstránením požiadavky na účasť zahraničného subjektu. Kapacita daňovej správy je dostatočná, avšak malo by pokračovať úsilie na zlepšenie výberu daní a procedúr auditu.

V oblasti **administratívnej spolupráce a vzájomnej podpory** Slovenská republika prijíma potrebné kroky k transpozícii *acquis* a jeho implementácii do vstupu, tak z hľadiska legislatívneho, ako aj organizačných štruktúr, vrátane systémov informačných technológií. Vytvorený bol Ústredný styčný úrad (CLO), pričom ešte musí byť vytvorený Styčný úrad pre spotrebne dane (ELO). Prebieha príprava databáz na Systém výmeny informácií o DPH (VIIES) a na Systém výmeny údajov o spotrebných daniach (SEED) a postupuje sa podľa plánu. Vytvorenie SEED pre tabakové produkty a alkoholické nápoje by malo byť predmetom mimoriadnej pozornosti. Okrem toho by Slovenská republika mala prijať potrebné kroky v oblasti uplatňovania DPH na elektronické služby.

Záver

Slovensko v podstate spĺňa záväzky a požiadavky vyplývajúce z rokovaní o vstupe v oblasti **priamych daní a administratívnej spolupráce a vzájomnej podpory** a očakáva sa, že k dátumu vstupu bude schopné implementovať *acquis* v týchto oblastiach. Slovenská republika potrebuje prijať legislatívu na dokončenie harmonizácie. Slovensko by malo zachovať súčasné tempo krokov na vytvorenie IT systémov, ktoré umožnia výmenu digitalizovaných údajov so Spoločenstvom a jeho členskými štátmi.

Slovenská republika spĺňa väčšinu požiadaviek na členstvo v oblasti **DPH a spotrebných daní**, pričom v týchto oblastiach by sa mala zrýchliť harmonizácia legislatívy s *acquis*. Slovensko by malo venovať mimoriadnu pozornosť zásadnému posilneniu daňovej správy v oboch oblastiach. Čo sa týka DPH, je potrebné zvýšené úsilie, najmä v oblasti procedúr auditu, výberu a kontroly. V oblasti spotrebných daní je potrebné venovať zvýšenú pozornosť efektívnemu dokončeniu prenosu kompetencií na Colnú správu pre všetky tovary podliehajúce spotrebnej dani.

Kapitola 11: Hospodárska a menová únia

Legislatíva ES o Hospodárskej a menovej únii (EMU) obsahuje konkrétne pravidlá, ktoré zabezpečujú nezávislosť centrálnych bánk v členských štátoch, zakazujú nepriame financovanie štátu centrálnou bankou a nepovoľujú prednostný prístup verejného sektoru k finančným inštitúciám. Tieto pravidlá sa musia transponovať do národnej legislatívy napriek tomu, že Slovensko ešte neprijme euro ako menu k dátumu vstupu do Únie. Politika EMU tiež obsahuje koordináciu hospodárskych a kurzových politík, dodržiavanie paktu stability a rastu a štatútov Európskeho systému centrálnych bánk.

Slovensko v podstate spĺňa záväzky a požiadavky vyplývajúce z rokovaní o vstupe a bude schopné k dátumu vstupu uplatňovať *acquis* v oblasti **hospodárskej a menovej únie**.

Kapitola 12: Štatistika

Acquis v oblasti štatistiky vyžaduje prijatie základných princípov, ako je nestrannosť, spoľahlivosť, transparentnosť, dôvernosť jednotlivých údajov a rozširovanie oficiálnych štatistík. Vzťahuje sa tiež na metodológiu, klasifikácie a postupy zberu údajov v rôznych oblastiach, ako je štatistická infraštruktúra, makroekonomické a cenové štatistiky, podnikateľské štatistiky, dopravné štatistiky, štatistiky zahraničného obchodu, demografické a sociálne štatistiky, poľnohospodárske a regionálne štatistiky. Kľúčovým bodom štatistického systému krajiny je národný štatistický úrad, ktorý funguje ako referenčné miesto pre metodológiu, tvorbu a rozširovanie štatistických informácií.

Slovensko v podstate spĺňa záväzky a požiadavky vyplývajúce z rokovaní o vstupe v oblasti **štatistiky** a očakáva sa, že k dátumu vstupu bude schopné uplatňovať *acquis*. SR musí zlepšiť kvalitu a včasnosť údajov v niektorých oblastiach, ako sú národné účty, podnikateľské a poľnohospodárske štatistiky. Mimoriadne úsilie by sa malo zamerať na slabé stránky v tvorbe regionálnych štatistík.

Kapitola 13: Sociálna politika a zamestnanosť

Acquis v sociálnej oblasti sa vzťahuje na minimálne štandardy v takých oblastiach, ako je pracovné právo, rovnaké zaobchádzanie so ženami a mužmi v zamestnaní a sociálnom zabezpečení a ochrana zdravia a bezpečnosť pri práci. Konkrétne záväzné pravidlá boli vytvorené tiež v oblasti verejného zdravia (o kontrole tabaku a dozore a kontrole prenosných chorôb) a nedávno tiež vo vzťahu k nediskriminácii na základe rasového alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo vierovyznania, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie. Európsky sociálny fond (ESF) je hlavným finančným nástrojom, prostredníctvom ktorého EÚ podporuje implementáciu svojej Stratégie zamestnanosti a prispieva k úsiliu sociálnej integrácie (vykonávacie pravidlá sú obsiahnuté v kapitole 21, ktorá sa zaoberá

všetkými štrukturálnymi nástrojmi). Od pristupujúcich krajín sa očakáva, že budú schopné zúčastňovať sa na sociálnom dialógu na európskej úrovni a na procesoch tvorby politiky EÚ v oblastiach zamestnanosti, sociálnej integrácie a sociálnej ochrany.

V oblasti **pracovného práva** bola väčšina legislatívy ES riadne transponovaná do práva SR, najmä po prijatí novely Zákonníka práce v máji 2003. Transpozícia legislatívy je ešte potrebná v oblastiach pracovného času pre posádky lodí a mobilných pracovníkov v civilnom letectve. Transpozícia legislatívy nového *acquis*, t.j. účasť pracovníkov v európskom podniku sa predpokladá po vstupe. Bol zriadený nezávislý garančný fond pre zamestnancov, ktorý pôsobí bez väčších problémov.

SR transponovala všetku potrebnú legislatívu v oblasti **rovnakého zaobchádzania so ženami a mužmi**. Avšak je ešte potrebné uskutočniť určité právne úpravy, aby sa dosiahla úplná zhoda. Dôchodkový vek pre mužov a ženy v štátnej službe sa po vstupe bude musieť vyrovnáť, keďže dôchodkový systém predstavuje platby v zmysle Zmluvy o pristúpení k EÚ a judikatúry ES. Okrem toho bude potrebné vykonať určité úpravy ustanovení Zákonníka práce v oblasti prístupu k zamestnaniu, ako aj ustanovení v oblasti ochrany žien v zamestnaní, pretože súčasné vedú k diskriminácii žien. Implementačné štruktúry existujú, ale je potrebné ich posilniť, aby sa zabezpečilo uplatňovanie a výkon legislatívy.

V oblasti **zdravia a bezpečnosti pri práci** bola väčšina legislatívy prijatá a očakáva sa, že bude v platnosti ku dňu vstupu. Na dosiahnutie správnej transpozície *acquis* je však potrebné vykonať ďalšie úpravy, najmä vzhľadom na opatrenia podporujúce zlepšenie v oblasti bezpečnosti a zdravia pracovníkov pri práci (ochranné a prevenčné služby, informácie, školenie a konzultácie pracovníkov), ako aj Smernice o mobilných a/alebo dočasných staveniskách. Zostáva ešte dokončiť transpozíciu legislatívy v oblasti práce vo výškach (nové *acquis*). Využitie rizikových príplatkov na kompenzáciu nebezpečných pracovných podmienok by sa malo zrušiť. Orgány zodpovedné za uplatňovanie legislatívy o zdraví a bezpečnosti pri práci boli vytvorené, ale je potrebné ich ďalšie posilnenie tak z pohľadu počtu pracovníkov, ako aj technického vybavenia. Na dosiahnutie integrovanej inšpekcie práce by sa mala systematicky plánovať a realizovať úzka spolupráca a koordinácia medzi jednotlivými orgánmi.

V oblasti **sociálneho dialógu** bol vytvorený administratívny rámec, ale tento systém je potrebné tento systém postupne vylepšovať. Mal by sa podporovať najmä autonómny bipartitný dialóg, aby sa zvýšila jeho reprezentatívnosť vo vzťahu k pracovnej sile a podnikom, na ktoré sa vzťahujú kolektívne zmluvy. Administratívna kapacita sociálnych partnerov, najmä na vstup do sociálneho dialógu na európskej úrovni by sa mala tiež posilniť.

V oblasti **verejného zdravia** je ešte potrebné dokončiť transpozíciu *acquis* o tabaku. Čo sa týka dozoru nad prenosnými chorobami a ich kontroly, je potrebné vykonať ďalšie opatrenia na dosiahnutie potrebnej kapacity, ktorá zodpovedá požiadavkám ES v tejto oblasti. Je potrebné implementovať rozhodnutie o definíciách prípadov. Je potrebné vyvinúť značné úsilie v oblasti intervenčnej epidemiológie a posilniť laboratórne zariadenia. Naďalej by malo pokračovať úsilie s cieľom vyvinúť monitorovací systém vzhľadom na získavanie zdravotných údajov a indikátorov porovnateľných s monitorovacím systémom zdravia v ES. Pozornosť je potrebné venovať zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľstva a výdavkom na zdravie.

V oblasti **politiky zamestnanosti** je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie na efektívnu implementáciu priorít identifikovaných v Spoločnom hodnotení priorít zamestnanosti (JAP) omnoho koherentnejším a efektívnejším spôsobom. Je dôležité zvýšiť mieru zamestnanosti, najmä u žien a starších pracovníkov a zamerať sa na regionálne rozdiely. Reforma systémov výchovy a vzdelávania, vrátane systému celoživotného vzdelávania, sa musí urýchliť. Rovnako je potrebné podporovať aktívnu a preventívnu politiku trhu práce a zvýšiť motiváciu pracovať.

Zásadné úsilie je potrebné vynaložiť na zlepšenie koordinácie politík a zabezpečenie primeraného rozdelenia zdrojov.

V oblasti **Európskeho sociálneho fondu (ESF)** bol oneskorený rozvoj administratívnych štruktúr manažmentu a vyžaduje si neustálu pozornosť. Ďalšie úsilie je potrebné vynaložiť na posilnenie odborných kapacít pracovníkov v ústredných a regionálnych orgánoch. Sprostredkovateľské orgány by sa mali viac podieľať na príprave programovania. Mala by sa zlepšiť spolupráca medzi Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstvom školstva SR. Vo všeobecnosti existujú obavy týkajúce sa pripravenosti najmä regionálnej administratívy na zabezpečovanie riadnej implementácie programov ESF. Je potrebné zintenzívniť prípravu na účasť v nadnárodných aktivitách iniciatívy EQUAL.

Komisia a SR finalizujú Spoločné memorandum o sociálnej integrácii (JIM), ktoré identifikuje kľúčové výzvy a možnú orientáciu politík na podporu **sociálnej integrácie**. Na základe toho sa bude musieť vypracovať integrovaná stratégia a národný akčný plán pre sociálnu integráciu. Mali by pokračovať analytické práce a rozvoj systémov sociálnej štatistiky o chudobe a sociálnom vylúčení v súlade so spoločne dohodnutými indikátormi sociálnej integrácie EÚ.

V oblasti **sociálnej ochrany** je potrebné neustále vyvíjať úsilie na implementáciu začatých reforiem, vrátane reformy zdravotníctva a dôchodkovej reformy, ktoré pomôžu ďalej zlepšiť úroveň a efektivitu sociálnej ochrany.

V oblasti **antidiskriminačných opatrení** je legislatíva ES transponovaná len veľmi čiastočne, najmä vo vzťahu k diskriminácii na základe sexuálnej orientácie. Je potrebné úplne zosúladiť národnú legislatívu s *acquis* a vytvoriť úrad pre rovnoprávnosť v zmysle *acquis*. Napriek neustále vynakladanému úsiliu vo všetkých oblastiach zostáva situácia rómskej menšiny naďalej veľmi ťažká. Väčšina príslušníkov rómskej komunity je naďalej vystavená sociálnej nerovnosti, sociálnemu vylúčeniu a rozšírenej diskriminácii vo vzdelávaní, zamestnanosti, v systéme trestnej justície a v prístupe k verejným službám. Životné podmienky, vrátane bytovej otázky a infraštruktúry, ako aj zdravotný stav, sú v podstate veľmi výrazne podpriemerné. Rozpor medzi sformulovanou politikou a jej reálnym uplatňovaním na mieste sa zásadne nezmenšil. Naďalej je potrebné vyvinúť značné úsilie na nápravu tejto situácie.

Záver

SR v podstate splňa záväzky a požiadavky vyplývajúce z rokovaní o vstupe v oblastiach **pracovného práva, rovnakého zaobchádzania so ženami a mužmi, ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci, sociálneho dialógu, politiky zamestnanosti, sociálnej integrácie a sociálnej ochrany** a predpokladá sa, že k dátumu vstupu bude schopná implementovať *acquis*. Niektoré právne úpravy v oblasti pracovného práva, rovnakého zaobchádzania so ženami a mužmi a zdravia a bezpečnosti pri práci je potrebné vykonať. Ďalej je potrebné posilniť implementačné štruktúry v oblastiach rovnakého zaobchádzania so ženami a mužmi, ako aj ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci. Postupne by sa mal vylepšovať systém sociálneho dialógu. V oblasti politiky zamestnanosti je potrebné efektívne implementovať priority identifikované v Spoločnom hodnotiacom dokumente, aby sa dosiahla príprava na plnú účasť v Európskej stratégii zamestnanosti.

V oblastiach **verejného zdravia, Európskeho sociálneho fondu a boja proti diskriminácii** SR splňa požiadavky na členstvo len čiastočne. SR musí ešte dokončiť transpozíciu legislatívy o tabaku a prijať ďalšie opatrenia v oblasti dozoru nad prenosnými chorobami a ich kontrolou, aby dokončila prípravu na členstvo v EÚ. Vo

vzťahu k Európskemu sociálnemu fondu, vrátane EQUAL, bol síce za posledných niekoľko mesiacov dosiahnutý pokrok, ale je potrebné urýchlene vyvinúť ďalšie úsilie na posilnenie administratívnej kapacity pre riadenie, implementáciu, monitorovanie, audit a kontrolu na národnej a regionálnej úrovni. Okrem toho by sa malo zamerať značné úsilie na zlepšenie situácie rómskej menšiny. Slovensko bude musieť vyvinúť výrazné úsilie aj na dosiahnutie súladu národnej legislatívy s *acquis* v oblasti boja proti diskriminácii ku dňu vstupu.

Kapitola 14: Energetika

Ciele energetickej politiky EÚ zahŕňajú zlepšenie konkurencieschopnosti, bezpečnosť energetických dodávok a ochranu životného prostredia. *Acquis* v oblasti energetiky obsahuje pravidlá a politiky, predovšetkým v súvislosti s hospodárskou súťažou a štátnou pomocou (vrátane uhoľného priemyslu), vnútorným trhom s energiou (napríklad otváranie trhov s elektrickou energiou a plynom, podpora obnoviteľných zdrojov energie, krízový manažment a núdzové zásoby ropy), jadrovou energiou a energetickou efektívnosťou. Táto kapitola sa tiež vzťahuje na dôležité otázky bezpečnosti jadrových zariadení.

Vo vzťahu k **bezpečnosti dodávok** a najmä zásobám ropy je legislatíva SR v súlade s *acquis*. Administratívne kapacity Správy štátnych hmotných rezerv SR boli zabezpečené a fungujú dobre. Budovanie zásob ropy je aj napriek určitým omeškaniam v niektorých kategóriách ropných výrobkov v zásade v súlade s prechodnými ustanoveniami, na ktorých sa SR dohodla (dosiahnutie 90-dňových zásob ropy, ktoré vyžaduje *acquis*, do konca roku 2008). V tejto súvislosti je potrebné pokračovať v ďalšom úsilí.

V oblasti **konkurencieschopnosti a vnútorného trhu s energiou** (elektrická energia a sektor plynu) prebieha transpozícia *acquis* v súlade s prijatým harmonogramom. Rámcová legislatíva, zákon o energetike a zákon o regulácii sieťových odvetví sú v podstate v súlade s *acquis*. SR musí zabezpečiť, aby sa dovozy elektrickej energie mohli realizovať bez reštrikcií. Vykonávacie predpisy boli v zásade prijaté, proces prijímania vykonávajúcej legislatívy je však potrebné ukončiť. Otvorenie trhu v sektore plynu a elektriny sa uskutočňuje v súlade s prijatými záväzkami. V súčasnosti je 37% trhu s elektrinou a približne 35% trhu s plynom otvorených hospodárskej súťaži. Cenové deformácie v oblasti elektrickej energie a plynu boli odstránené v súlade s prijatými záväzkami. Regulačný orgán, Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, ktorého úlohou je dozeráť nad trhom s elektrickou energiou a plynom, bol vytvorený, vyžaduje sa však jeho ďalšie posilnenie. SR by mala transponovať prijaté smernice o elektrickej energii a plyne v súlade s harmonogramom stanoveným predmetným *acquis*.

Legislatíva v oblasti **energetickej efektívnosti a obnoviteľných zdrojov energie** bola prijatá, s výnimkou najnovšieho *acquis*, ktoré by malo byť transponované v súlade s harmonogramami ustanovenými v príslušných smerniciach. Administratívne štruktúry v tejto oblasti (Štátna energetická inšpekcia a Slovenská energetická agentúra ako hlavné inštitúcie) sú vytvorené, vyžaduje sa však ich ďalšie posilnenie. Slovenská energetická politika z roku 2000 podporuje zvyšovanie energetickej efektívnosti a využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

V oblasti **jadrovej energie a bezpečnosti** Slovensko splňa záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní a k dátumu vstupu bude pripravené uplatňovať *acquis* Euratom-u. SR potvrdila svoj záväzok odstaviť prvý blok JE Bohunice V1 do roku 2006 a druhý blok do roku 2008. EÚ poskytuje finančnú pomoc na aktivity súvisiace s odstavením JE. V priebehu prístupových rokovaní sa SR okrem toho zaviazala poskytnúť ďalšie informácie o opatreniach prijatých na implementáciu odporúčaní zo Správy Rady z júna 2001 o jadrovej bezpečnosti v kontexte rozšírenia. SR poskytla tieto informácie v júni, júli a septembri 2001 a v marci, apríli a júni 2002. V júni a septembri 2003 poskytla SR dodatočné informácie o poslednom

pokroku s ohľadom na všetky odporúčania týkajúce sa jadrových elektrární a tiež správy o vývoji v oblasti rádioaktívneho odpadu. SR by mala naďalej venovať pozornosť ďalšiemu posilňovaniu kapacít svojej nedávno vytvorenej agentúry pre manažment rádioaktívneho odpadu.

Záver

Slovensko vo všeobecnosti plní záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní v oblasti **energetiky** a možno očakávať, že ku dňu vstupu bude pripravené implementovať *acquis* v tejto oblasti. Slovenská republika musí pokračovať v postupnom budovaní núdzových zásob ropy v súlade s harmonogramom schváleným v rámci prístupových rokovaní a v plánovanom otvorení trhu s elektrickou energiou a plynom. Slovensko tiež musí ukončiť harmonizáciu práva prijatím vykonávajúcej legislatívy s ohľadom na najnovšie *acquis* v oblasti energetickej efektívnosti. Rovnako je potrebné pokračovať v ďalšom posilňovaní administratívnych kapacít v odvetví energetiky.

Kapitola 15: Priemyselná politika³

Priemyselná politika ES sa snaží o posilnenie priemyselnej konkurencieschopnosti a miery zamestnanosti, pričom funguje na trhoch otvorených medzinárodnej hospodárskej súťaži. Jej cieľom je urýchliť prispôbenie sa štrukturálnym zmenám, podpora prostredia, vhodného pre iniciatívy a rozvoj podnikov v celom Spoločenstve. Priemyselná politika ES pozostáva najmä z princípov politiky a oznámení horizontálnej a sektorálnej priemyselnej politiky.

Priemyselná stratégia SR v podstate dodržiava koncepciu a princípy priemyselnej politiky ES, t.j. je založená na trhu, stabilná a predvídateľná. Základný právny rámec pre podnikateľskú činnosť bol vytvorený, hoci uplatňovanie relevantnej legislatívy ešte stále spôsobuje problémy, najmä čo sa týka procedúr konkurzu a platobnej neschopnosti. Potrebné administratívne štruktúry boli vytvorené.

V oblasti **privatizácie a reštrukturalizácie** treba zvláštnu pozornosť naďalej venovať implementácii reštrukturalizačnej politiky spôsobom, ktorý je v súlade s *acquis* o hospodárskej súťaži a štátnej pomoci, tak aby sa vytvorili efektívne a konkurencieschopné firmy. Potrebné administratívne štruktúry boli vytvorené.

Záver

Slovensko v podstate splňa záväzky a požiadavky, vyplývajúce z rokovaní o vstupe v oblasti **priemyselnej politiky** a očakáva sa, že bude schopné k dátumu vstupu uplatňovať *acquis*. Mala by sa posilniť efektívna implementácia právneho rámca pre podnikateľskú činnosť.

³ Rozvoj v oblasti priemyselnej politiky je potrebné vnímať vo vzťahu s celkovou podnikateľskou politikou, vrátane politiky na podporu malého a stredného podnikania (*vid' kapitolu 16 – Malé a stredné podnikanie*).

Kapitola 16: Malé a stredné podnikanie⁴

Politika malých a stredných podnikov má za cieľ zlepšiť zameranie a koordináciu politiky podnikania na celom vnútornom trhu vzhľadom na podporu rozvoja malých a stredných podnikov. Pri tejto činnosti sa snaží zlepšiť celkové podnikateľské prostredie, v ktorom fungujú malé a stredné podniky. Politika malých a stredných podnikov pozostáva najmä z konzultačných fór a programov Spoločenstva, ako aj z oznámení, odporúčaní a výmen praktických skúseností.

Slovensko vo všeobecnosti spĺňa záväzky a požiadavky, vyplývajúce z rokovaní o vstupe v oblasti **malých a stredných podnikov**. Nové odporúčanie Komisie o definícii malých a stredných podnikov je potrebné harmonizovať. SR by mala prijať svoj návrh strednodobej stratégie pre malé a stredné podniky a posilniť koordináciu podporných programov pre malé a stredné podniky. Implementáciu Európskej charty pre malé podniky je potrebné dodržať.

Kapitola 17: Veda a výskum

Acquis v oblasti vedy a techniky si vzhľadom na svoju špecifickosť nevyžaduje žiadnu transpozíciu do vnútroštátneho právneho poriadku. Je však potrebné vybudovať implementačnú kapacitu, ktorá zabezpečí efektívnu účasť SR na aktivitách v rámcových programoch v oblasti výskumu.

Slovensko splnilo záväzky a požiadavky, ktoré vyplývajú z prístupových rokovaní v oblasti **vedy a výskumu** a k dátumu vstupu do EÚ bude schopné implementovať *acquis*.

Kapitola 18: Vzdelávanie a odborná príprava

Vzdelávanie, odborná príprava a mládež sú v prvom rade kompetenciou členských štátov. *Acquis* Spoločenstva pozostáva zo smernice týkajúcej sa vzdelávania detí migrujúcich pracovníkov, ako aj z akčných programov a odporúčaní. Na zabezpečenie efektívnej účasti SR v programoch Spoločenstva súvisiacich s touto kapitolou (Leonardo da Vinci, Sokrates a Mládež) je nevyhnutné vybudovať potrebnú implementačnú kapacitu.

Slovensko splnilo záväzky a požiadavky na členstvo v oblasti **programov Spoločenstva** a k dátumu vstupu do EÚ bude schopné implementovať *acquis*. Implementačnú kapacitu pre programy Spoločenstva bude potrebné posilniť, aby po vstupe do EÚ mohlo Slovensko získať finančné prostriedky z dodatočných alokácií na decentralizované akcie.

V oblasti **vzdelávania detí migrujúcich pracovníkov** je potrebné zaručiť implementáciu *acquis*.

Záver

Slovensko v zásade plní záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní v oblasti **vzdelávania a odbornej prípravy** a očakáva sa, že k dátumu vstupu do EÚ bude

⁴ Rozvoj v oblasti politiky podpory malého a stredného podnikania je potrebné vnímať vo vzťahu s celkovou podnikateľskou politikou, vrátane priemyselnej politiky (*viď kapitola 15 – Priemyselná politika*).

schopné implementovať *acquis*. Zabezpečiť by sa však mala implementácia *acquis* týkajúca sa vzdelávania detí migrujúcich pracovníkov.

Kapitola 19: Telekomunikácie a informačné technológie

Acquis v oblasti telekomunikácií pozostáva najmä z regulačného rámca z roku 1998 a nariadenia z roku 2000 a jeho cieľom je odstránenie prekážok efektívneho fungovania jednotného trhu v telekomunikačných službách a sieťach a dosiahnutie univerzálne dostupných moderných služieb. V roku 2002 bol prijatý nový regulačný rámec v oblasti elektronických komunikácií, ktorý je potrebné implementovať. V súvislosti s poštovými službami je cieľom účasť na jednotnom trhu postupným a kontrolovaným otvorením odvetvia hospodárskej súťaži v rámci regulačného rámca, ktorý zabezpečuje univerzálnu službu (*acquis* roku 1997 a 2002).

V oblasti **telekomunikácií** je rámcová legislatíva Slovenskej republiky čiastočne v súlade s *acquis* z rokov 1998 – 2000. Napriek tomu, že vláda uznala potrebu tesnejšieho zosúladenia legislatívy s *acquis* najmä v súvislosti s prepojením, snahy o transpozíciu *acquis* v oblasti uvoľnenia účastníckych vedení, doposiaľ neboli úspešné. Zostáva prijatý *acquis* z roku 2002. Vyššie uvedené skutočnosti spôsobili vážne prekážky pri otvorení trhu, ktoré bolo naplánované na začiatok roku 2003. Tarify za prepojenia, ktoré by sa v súlade s *acquis* mali zverejňovať, sú ešte stále dôverné a noví operátori nie sú schopní vstúpiť na trh na spravodlivom komerčnom základe. Je potrebné zabezpečiť vyváženosť taríf a dostupnosť univerzálnej služby. Doposiaľ sa nerealizovala individuálna voľba ani predvoľba prevádzkovateľa napriek tomu, že zákon zaväzuje operátorov poskytnúť používateľom najmenej jednu z týchto možností a je potrebné zosúladiť s *acquis* plány na realizáciu prenosnosti čísla. Napriek tomu, že potrebné administratívne štruktúry sú vybudované, ich zdroje sú značne obmedzené. Nedosiahlo sa úplne oddelenie regulačných a prevádzkových funkcií, keďže Telekomunikačný úrad SR zatiaľ nemá samostatnú rozpočtovú kapitolu.

V oblasti **poštových služieb** je potrebné ukončiť harmonizáciu legislatívy, predovšetkým pokiaľ sa jedná o druhú poštovú smernicu. Implementácia sa začala len čiastočne. Administratívne štruktúry sú vytvorené.

Záver

Slovensko plní záväzky a odporúčania vyplývajúce z prístupových rokovaní **v oblasti telekomunikácií a poštových služieb** čiastočne. S cieľom ukončiť prípravu na členstvo je nevyhnutné zabezpečiť efektívne otvorenie trhu telekomunikačných služieb a zabezpečiť harmonizáciu legislatívy (vrátane prepojenia a uvoľnenia účastníckych vedení), rovnako je potrebné transponovať *acquis* prijaté v roku 2002. Ďalšie úsilie je potrebné venovať ustanoveniu náležitých podmienok pre tarify za prepojenie a zabezpečiť vyrovnanie taríf a prijateľnej univerzálnej služby. Pozornosť je potrebné venovať účinnosti a nezávislosti Telekomunikačného úradu SR. S cieľom ukončiť prípravu na členstvo v oblasti poštových služieb musí Slovenská republika urýchliť transpozíciu a implementáciu *acquis* v tejto oblasti. Podstatné zvýšenie úsilia sa vyžaduje v oblasti telekomunikácií a poštových služieb.

Kapitola 20: Kultúra a audiovizuálna politika

Kapitola Kultúra a audiovizuálna politika požaduje legislatívne zosúladenie so smernicou „Televízia bez hraníc“ a obsahuje programy Spoločenstva Kultúra 2000, Media Plus a Media

Training. Harmonizácia so smernicou „Televízia bez hraníc“ vytvára podmienky na voľný pohyb televízneho vysielania v rámci Spoločenstva. Smernica obsahuje základné spoločné požiadavky v oblasti reklamy; ochranu mladistvých a verejného poriadku, ako aj podporu európskych diel.

Slovensko splnilo záväzky a požiadavky, ktoré vyplývajú z prístupových rokovaní v oblasti **kultúry a audiovizuálnej politiky** a k dátumu vstupu do EÚ bude schopné implementovať *acquis*.

Kapitola 21: Regionálna politika a koordinácia štrukturálnych nástrojov

Acquis v tejto kapitole pozostáva najmä z nariadení, ktoré si nevyžadujú transpozíciu do vnútroštátnej legislatívy. Definujú pravidlá na vypracovanie, schválenie a realizáciu programov štrukturálnych fondov a operácií Kohézneho fondu. Tieto programy sú vyjednávané a schvaľované Komisiou, ale realizácia je v kompetencii členských štátov. Je nevyhnutné, aby členské štáty pri výbere a realizácii projektov rešpektovali celkovú legislatívu Spoločenstva, napríklad v oblasti verejného obstarávania, hospodárskej súťaže a životného prostredia a mali vytvorené potrebné inštitucionálne štruktúry na zabezpečenie náležitej a nákladovo efektívnej realizácie z hľadiska manažmentu a finančnej kontroly.

Slovensko s Komisiou odsúhlasilo klasifikáciu NUTS pre svoje **územné členenie**. Zásadné aspekty **legislatívneho rámca**, ako schopnosť zaručiť viacročné rozpočtové programovanie a ustanovenia zaručujúce rozpočtovú pružnosť, sú vybudované. Legislatívny rámec pre finančnú kontrolu a plnenie ostatných politík Spoločenstva sa monitoruje v iných kapitolách. V záujme toho, aby Slovensko mohlo efektívne využívať štrukturálne fondy Spoločenstva od 1. januára 2004, bude musieť od tohto dátumu úplne rešpektovať relevantné *acquis* v oblastiach, ako je verejné obstarávanie, štátna pomoc a ochrana životného prostredia. Je potrebné zaručiť včasné zosúladenie a implementáciu legislatívy verejného obstarávania; musí sa urýchliť notifikácia schém štátnej pomoci.

Vytvorili sa všetky potrebné **inštitucionálne štruktúry** na prípravu a realizáciu štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu. Je potrebné dokončiť usporiadanie vykonávacej štruktúry podriadenej riadiacim orgánom; je treba jasne definovať del'bu úloh medzi riadiacimi orgánmi a sprostredkovateľskými orgánmi. Otázka počtu pracovníkov v riadiacich a sprostredkovateľských orgánoch bola riešená, v súčasnosti je potrebné situáciu konsolidovať; poskytnúť primeranú odbornú prípravu. Ako jediný platobný orgán bolo určené Ministerstvo financií SR. Avšak podľa pravidiel Spoločenstva nie je prípustná možnosť, že platobný orgán môže delegovať základné povinnosti súvisiace s certifikačnou funkciou na sedem sprostredkovateľských orgánov na ministerstvách zodpovedných za realizáciu.

Orgány zodpovedné za vykonávanie konkrétnych ustanovení finančnej kontroly, vrátane 5% a 15% previerok na mieste, boli definované. Odborná príprava audítorov musí byť prioritou. Medzirezortná koordinácia sa zlepšila.

Programovacie dokumenty, konkrétne rozvojový plán (RP), operačné programy a dva jednotné programovacie dokumenty, vrátane programových doplnkov, boli predložené. *Ex ante* hodnotenie bolo predložené ako súčasť RP.

Očakáva sa, že do januára 2004 bude vybudovaný systém na zabezpečenie minimálnej úrovne monitorovania. Na výkon tohto monitoringu je potrebné definovať kľúčové ukazovatele, zároveň je potrebné vybudovať úplný monitorovací systém.

Na to, aby Slovensko dokázalo v úplnej miere využívať fondy Spoločenstva, akonáhle program začne, je potrebné vynaložiť značné a trvalé úsilie na vytvorenie zásobníka projektov, technicky a finančne pripravených na realizáciu.

Systém **finančného riadenia a kontroly** je v procese zavádzania. Slovensko ešte musí dokončiť vypracovanie príručiek postupu v súvislosti s finančnou kontrolou, auditom, certifikáciou výdavkov a korekcií nezrovnalostí budúcich výdavkov štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu, vrátane určenia podrobných zodpovedností platobného orgánu, riadiacich orgánov a sprostredkovateľských orgánov v oblasti finančného riadenia a kontroly.

Doplnkovosť sa bude verifikovať pred schválením Rámca podpory Spoločenstva.

Záver

Slovensko v zásade spĺňa záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní v tejto kapitole, pokiaľ ide o **územné členenie a programovanie**. Ak sa ďalší plán práce bude realizovať podľa predpokladu, Slovensko by malo byť schopné splniť požiadavky v týchto oblastiach v čase začatia programu. V súvislosti s legislatívnym rámcom musí Slovensko zabezpečiť, aby koneční prijímatelia boli schopní uplatňovať pravidlá a postupy vyplývajúce z nového zákona o verejnom obstarávaní. V súvislosti s programovaním sa musí zamerať na vytvorenie fungujúceho monitorovacieho systému a na vybudovanie primeraného zásobníka dobre pripravených projektov.

Slovensko len čiastočne spĺňa požiadavky na členstvo v súvislosti s **legislatívnym rámcom, inštitucionálnymi štruktúrami a finančným riadením a kontrolou** na vykonávanie akcií v rámci štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu. Významnú dodatočnú pozornosť je potrebné venovať definovaniu inštitucionálnych štruktúr a najmä úloh rôznych relevantných orgánov, ich koordinácie na centrálnej úrovni a medzi centrálnou úrovňou a regiónmi, vynaložiť úsilie na podporu nábora potrebných kvalifikovaných pracovníkov. Tieto orgány musia byť pripravené na efektívne uplatňovanie nových pravidiel verejného obstarávania v súlade s požiadavkami EÚ, aby financovanie Spoločenstvom mohlo byť využívané od 1. januára 2004. Nakoniec v oblasti finančného riadenia a kontroly je potrebné vyjasniť zodpovednosť rôznych orgánov (zaručiť dodržiavanie zásady funkčnej nezávislosti) a vypracovať postupy.

Kapitola 22: Životné prostredie

Cieľom environmentálnej politiky Spoločenstva je podporovať trvalo udržateľný rozvoj a ochranu životného prostredia pre súčasné a budúce generácie. Environmentálna politika Spoločenstva je založená na integrácii ochrany životného prostredia do ostatných politík Spoločenstva, preventívnej akcii, zásadách finančnej zodpovednosti znečisťovateľa, boji proti environmentálnym škodám pri zdroji a zdieľanej zodpovednosti. *Acquis* obsahuje vyše 200 právnych aktov, ktoré pokrývajú horizontálnu legislatívu, znečistenie vôd a ovzdušia, odpadové hospodárstvo a chemické látky, biotechnológie, ochranu prírody, priemyselné znečistenie a manažment rizík, hluk a ochranu pred žiarením. Zabezpečenie súladu s *acquis* si vyžaduje významné investície, ale zároveň prináša významné prínosy pre verejné zdravie a znižuje poškodenie lesov, budov, krajiny a vodného prostredia. Na aplikovanie a vykonávanie environmentálneho *acquis* je nevyhnutná silná a dobre vybavená administratíva na národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Prijala sa **horizontálna legislatíva**, ktorá je v súlade s *acquis* s výnimkou nového *acquis* o strategickom hodnotení vplyvov na životné prostredie, ktoré je potrebné transponovať a

implementovať do júla 2004 v súlade s príslušnou smernicou. Administratívne kapacity sú vytvorené a riadne fungujú.

Legislatíva v oblasti **kvality ovzdušia** bola prijatá a je v súlade s *acquis*. Administratívne kapacity sú vytvorené a riadne fungujú. Je potrebné dopracovať plány a programy kvality ovzdušia. Zároveň je potrebné posilniť kapacity na vypracúvanie a realizovanie týchto plánov a programov. V súvislosti s emisiami prechavých organických zlúčenín unikajúcich pri skladovaní a distribúcii benzínu sa pre niektoré zariadenia na Slovensku dojednali prechodné obdobia s priebežnými cieľmi do 31. decembra 2007.

Legislatíva v oblasti **odpadového hospodárstva** bola prijatá a je v súlade s *acquis*, s výnimkou novely zákona o PCB/PCT odpadoch a nového *acquis* o starých vozidlách, ktoré je potrebné transponovať do vstupu. Administratívne kapacity sú vytvorené a fungujú, na ministerskej a regionálnej úrovni sa však vyžaduje ich posilnenie. Do vstupu je potrebné vytvoriť systém odhlasovania starých vozidiel a súpisu PCB/PCT. Je potrebné pokračovať v budovaní zariadení na zber, recykláciu a uloženie odpadov. V tejto súvislosti je potrebné zabezpečiť plnenie požiadaviek *acquis*. V súvislosti s odpadom z obalov sa dojednalo prechodné obdobie s priebežnými cieľmi do 31. decembra 2007.

V oblasti **kvality vôd** bola legislatíva prijatá a je v súlade s *acquis* s výnimkou nového rámcového *acquis* o vode, ktoré je potrebné prijať do vstupu. Administratívne kapacity sú v prevažnej miere vytvorené a fungujú, vyžadujú si však posilnenie. Monitorovanie pitnej vody je potrebné ďalej posilňovať a do vstupu treba prijať programy pre nitráty a nebezpečné látky. Dojednali sa prechodné ustanovenia pre komunálne odpadové vody s priebežnými cieľmi do 31. decembra 2015 a do 31. decembra 2006 pre vypúšťanie niektorých nebezpečných látok.

V oblasti **ochrany prírody** bola legislatíva prijatá a je v súlade s *acquis*. Na dokončenie prípravy zoznamu navrhovaných území v záujme Spoločenstva a na určenie špeciálnych chránených území do vstupu a na uplatňovanie relevantných ochranných opatrení je potrebné vynaložiť ďalšie úsilie. Veľkú pozornosť je potrebné venovať zabezpečeniu náležitej konzultácie a vyhnúť sa omeškaniam. Napriek tomu, že došlo k zlepšeniu technických a inštitucionálnych kapacít, vrátane administratívnych kapacít, vyžaduje sa ich ďalšie posilnenie, vrátane kapacít na presadzovanie *acquis*.

Legislatíva v oblasti **priemyselného znečistenia a manažmentu rizík** bola prijatá a je v súlade s *acquis* s výnimkou nového *acquis* o národných emisných limitoch, ktoré je potrebné prijať do vstupu. Napriek tomu, že administratívne kapacity sú prevažne vytvorené a fungujú, významnú pozornosť je potrebné venovať ich ďalšiemu posilneniu a zabezpečeniu, že do vstupu sa budú vydávať a budú v súlade s *acquis* povolenia pre všetky nové zariadenia, na ktoré sa vzťahujú pravidlá o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania (IPPC) a že v súvislosti s existujúcimi zariadeniami sa tieto budú vydávať a budú v súlade s *acquis* do októbra 2007. Pre niektoré kategórie činností a prevádzok v určitých zariadeniach na Slovensku sa dojednali prechodné ustanovenia: do 31. decembra 2011 pre IPPC, do 31. decembra 2007 pre niektoré veľké spaľovacie zariadenia a do 31. decembra 2006 pre spaľovanie nebezpečného odpadu.

Prijala sa legislatíva týkajúca sa **chemických látok a geneticky modifikovaných organizmov** (GMO), ktorá je v súlade s *acquis*. Pozornosť je potrebné venovať jej implementácii. Administratívne kapacity sú vytvorené a fungujú. Naďalej je potrebné posilňovať koordináciu medzi zainteresovanými organizáciami.

Transpozícia *acquis* v oblasti **hluku** pokračuje podľa harmonogramu a legislatíva je v súlade s *acquis*, s výnimkou nového *acquis* o hluku prostredia, ktoré je potrebné

transponovať a implementovať do júla 2004 v súlade s predmetnou smernicou. Administratívne kapacity sú vytvorené a riadne fungujú.

V súvislosti s **jadrovou bezpečnosťou a ochranou pred žiarením** je zosúladňovanie legislatívy vo veľkej miere ukončené a legislatíva je v súlade s *acquis*, s výnimkou dodávok rádioaktívneho odpadu, čo je potrebné transponovať do vstupu. Administratívne kapacity v tejto oblasti sú vo veľkej miere vytvorené a riadne fungujú.

Záver

Slovensko vo všeobecnosti plní záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní a možno očakávať, že bude pripravené implementovať ku dňu vstupu *acquis* v oblasti **horizontálnej legislatívy, kvality ovzdušia, odpadového hospodárstva, kvality vôd, ochrany prírody, manažmentu priemyselných rizík, chemických látok a geneticky modifikovaných organizmov a jadrovej bezpečnosti a radiačnej ochrany**. Slovensko musí ukončiť harmonizáciu svojho právneho poriadku s *acquis* v nasledovných oblastiach: horizontálna legislatíva, odpadové hospodárstvo, kvalita vôd, priemyselné znečistenie, hluk a jadrová bezpečnosť a radiačná ochrana. Musí ukončiť plány a programy kvality ovzdušia a pokračovať v zlepšovaní monitorovania kvality vôd. V zavádzaní systémov využívania odpadov a budovaní zariadení na recykláciu a uloženie odpadov je potrebné pokračovať. Významnú pozornosť je potrebné venovať implementácii *acquis* v oblasti vôd, predovšetkým v oblasti kvality pitnej vody; Slovensko by malo sfinalizovať potrebné programy. Slovenská republika musí navyše vyvinúť ďalšie úsilie s cieľom ukončiť do dátumu vstupu zoznamy navrhovaných chránených prírodných území a chránených vtáčích území. Pozornosť je potrebné venovať náležitej konzultácii, pričom je potrebné vyhnúť sa omeškaniam. Administratívne kapacity na ochranu prírody, vrátane presadzovania *acquis*, si vyžadujú ďalšie posilnenie.

Slovensko čiastočne plní záväzky a odporúčania v oblasti **priemyselného znečistenia**. S cieľom ukončiť prípravu na členstvo je potrebné zvýšiť úsilie na posilnenie administratívnych kapacít a zabezpečiť, aby sa povolenia pre nové IPPC zariadenia vydávali a boli v súlade s *acquis* k dátumu vstupu a aby sa povolenia pre existujúce zariadenia naďalej vydávali a boli v súlade s *acquis* do októbra 2007.

Kapitola 23: Ochrana spotrebiteľov a zdravia

Acquis pokrýva ochranu ekonomických záujmov spotrebiteľov (týkajúcu sa klamlivej a porovnávacej reklamy, uvádzania ceny, spotrebiteľských úverov, neprimeraných podmienok v zmluvách, zásielkového a podomového predaja, organizovaného cestovania, striedavého užívania nehnuteľnosti, súdnych príkazov na ochranu spotrebiteľských záujmov a niektorých aspektov predaja spotrebného tovaru a súvisiacich záruk), ako aj všeobecnú bezpečnosť tovarov (zodpovednosť za vadné výrobky, nebezpečné imitácie a všeobecnú bezpečnosť výrobkov). Nedávno prijaté právne predpisy zahŕňajú pravidlá všeobecnej bezpečnosti výrobkov a zásielkového marketingu v spotrebiteľských finančných službách. Prístupujúce krajiny potrebujú účinne presadzovať *acquis* prostredníctvom primeraných súdnych a administratívnych systémov, vrátane trhového dohľadu a spotrebiteľských organizácií.

Slovensko dosiahlo vysokú úroveň zosúladenia, pokiaľ ide o **opatrenia súvisiace s bezpečnosťou výrobkov**. V súvislosti so smernicou o zodpovednosti za tovar je ešte potrebné vykonať menšie úpravy na zosúladenie. Ďalej je potrebné dokončiť zosúladenie s revidovanou smernicou o všeobecnej bezpečnosti výrobku. Inštitucionálny a administratívny rámec pre trhový **dohľad** týkajúci sa všeobecnej bezpečnosti výrobkov je vytvorený. Naďalej

je potrebné rozvíjať kapacitu nosných orgánov zodpovedných za činnosti trhového dohľadu. Do činností trhového dohľadu je dôležité intenzívnejšie zapojiť aj ostatné organizácie, ako sú združenia obchodu a spotrebiteľské mimovládne organizácie. V súvislosti s novou právnou úpravou o všeobecnej bezpečnosti výrobku je nutné školiť colníkov, aj keď colnice sa zdajú byť dobre začlenené do systému trhového dohľadu.

Pokiaľ ide o **opatrenia nesúvisiace s bezpečnosťou výrobkov**, Slovensko zosúladiť svoju legislatívu s väčšinou aspektov *acquis*, i keď sa vyžadujú niektoré menšie úpravy existujúcich opatrení. Ostáva tiež prijať opatrenia na transponovanie *acquis* v oblastiach striedavého užívania nehnuteľnosti, súdnych príkazov na ochranu spotrebiteľských záujmov, neprimeraných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, niektorých aspektov predaja spotrebiteľských tovarov a súvisiacich záruk. Potrebný inštitucionálny a administratívny rámec je vytvorený, ale z hľadiska ľudských a finančných zdrojov je naďalej nutné posilniť celkovú administratívnu kapacitu. Okrem toho by sa mal vybudovať a väčšmi rozšíriť efektívny systém mimosúdneho riešenia spotrebiteľských sporov.

Pokiaľ ide o **spotrebiteľské organizácie**, existuje vysoká úroveň spolupráce medzi mimovládnymi spotrebiteľskými organizáciami a slovenskými úradmi. Mala by sa však posilniť úloha týchto mimovládnych organizácií pri implementácii spotrebiteľskej politiky a ich finančné a ľudské zdroje. Tiež je potrebné vykonať zlepšenia s cieľom zvýšiť povedomie spotrebiteľov a podnikateľov v súvislosti s ich právami a povinnosťami.

Záver

Slovensko v zásade plní záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní v oblastiach **opatrení súvisiacich s bezpečnosťou výrobkov a spotrebiteľských organizácií** a očakáva sa, že bude schopné implementovať *acquis* v tejto oblasti k dátumu vstupu. Slovensko potrebuje dokončiť zosúladenie *acquis* revidovanej smernice o všeobecnej bezpečnosti výrobku.

Slovensko plní väčšinu požiadaviek na členstvo v oblasti **trhového dohľadu a opatrení nesúvisiacich s bezpečnosťou výrobkov**. S cieľom dokončiť prípravu SR na členstvo v EÚ musí Slovensko zosúladiť oblasť nesúvisiacu s bezpečnosťou výrobkov. Rovnako je nutné zlepšiť trhový dohľad, aby sa zabezpečila riadna implementácia legislatívy týkajúca sa opatrení súvisiacich a nesúvisiacich s bezpečnosťou výrobkov. Administratívna kapacita a štruktúry by mali byť posilnené.

Kapitola 24: Spolupráca v oblasti spravodlivosti a vnútra

Najrozpracovanejšou časťou tejto kapitoly je schengenské *acquis*, ktoré obsahuje zrušenie kontrol na vnútorných hraniciach. Väčšina tohto *acquis* sa však nebude vzťahovať na prístupujúce krajiny odo dňa vstupu, ale až po neskoršom osobitnom rozhodnutí Rady. Schengenský implementačný akčný plán má za cieľ prípravu dôveryhodného harmonogramu na zavedenie schengenských ustanovení na tomto základe. Záväzné pravidlá, ktoré musia byť pripravené k dátumu vstupu, obsahujú časť pravidiel o vízach, pravidlách o vonkajších hraniciach a *acquis* o migrácii, azyle, policajnej spolupráci, o boji s organizovaným zločinom, o boji s terorizmom, podvodoch, korupcii a drogách, colnej spolupráci, ako aj právne nástroje z oblasti ľudských práv. Primeranou úrovňou administratívnej kapacity musia byť vybavené oblasti akou je hraničná kontrola, nezákonná migrácia, obchodovanie s drogami a legalizácia ziskov z nezákonnej činnosti, organizovaný zločin, policajná a justičná spolupráca, ochrana údajov a vzájomné uznávanie súdnych rozsudkov. Vytvorenie nezávislej, spoľahlivej a efektívnej organizácie justície a polície je tiež mimoriadne dôležité.

Príprava v súvislosti so schengenskými ustanoveniami (**Schengenský akčný plán**) relevantnými pre vstup SR do EÚ, je vo veľkej miere uspokojivá. Aj po vstupe bude však potrebné vyvinúť úsilie na prípravu zrušenia vnútorných hraníc a úplnú implementáciu schengenského *acquis* na základe ďalšieho rozhodnutia prijatého Radou. Príprava na integráciu do Schengenského informačného systému (SIS) II sa z hľadiska vypracovania vnútroštátnych aplikácií stále nachádza v predbežnej etape a mala by sa urýchliť.

Slovensko dokončilo svoje legislatívne zosúladovanie v oblasti **ochrany údajov**, vrátane vyžívania osobných údajov políciou. Úrad na ochranu osobných údajov, ako dozorný orgán, je funkčný a zaručila sa jeho finančná a inštitucionálna nezávislosť, avšak počet pracovníkov treba ďalej posilniť.

Vo vízovej politike Slovensko ešte nedosiahlo úplné zosúladenie s vízovým *acquis*. Slovensko ešte musí ukončiť dohody o bezvízovom styku s Kubou, Južnou Afrikou a Seychelami. Slovensko zatiaľ nedosiahlo úplnú zhodu s „pozitívnym“ vízovým zoznamom a malo by zrýchliť tento proces v súvislosti so zvyšnými krajinami. Okrem toho je potrebné novelizovať zákon o zahraničných Slovákoch, aby sa dosiahlo úplné zosúladenie s *acquis* o potrebných požiadavkách. Pokiaľ ide o implementáciu a administratívnu kapacitu, Slovensko je v procese umiestňovania on-line systému schopného zabezpečiť priamy kontakt medzi úradmi vydávajúcimi víza a centrálnymi orgánmi na všetky veľvyslanectvá a konzuláty. Diplomatické a konzulárne misie doposiaľ nedisponujú potrebným primeraným vybavením na zisťovanie pozmenených a falšovaných dokladov.

V manažmente ochrany budúcich **vonkajších hraníc** Slovensko ešte nedosiahlo úplne zosúladenie s *acquis*. Osobitná pozornosť by sa mala venovať zosúladeniu hraničného režimu s Českou republikou a dokončeniu dohôd o spolupráci pri kontrole hraníc a prevencii trestnej činnosti s Poľskom, Maďarskom a Ukrajinou. Prebieha realizácia relevantných častí Schengenského akčného plánu. Slovensko pokračuje v úsilí zmodernizovať svoje zariadenia kontroly hraníc a hraničného dohľadu, najmä na hranici s Ukrajinou. Je však potrebné ešte stále venovať pozornosť náboru a školeniu pracovníkov, posilneniu a modernizovaniu technického zariadenia a prideleniu dostatočných finančných prostriedkov na všetky hranice, aby sa úplne implementoval Schengenský akčný plán. Tiež je potrebné zlepšiť medzirezortnú spoluprácu.

V oblasti **migrácie** sú slovenské právne predpisy vo veľkej miere v súlade s *acquis*. Nový zákon o pobyte cudzincov si však ešte stále vyžaduje novelizáciu v súvislosti s úrovňou ochrany v prípade vyhostenia a zabezpečenia prostriedkov potrebných na udelenie štatútu cudzinca s dlhodobým pobytom. Slovensko uzavrelo readmisné dohody so súčasnými a budúcimi členskými štátmi, najmä s krajinami pôvodu nezákonných prisťahovalcov. Malo by však pokračovať úsilie vo vyjednávaní readmisných dohôd s tretími krajinami. Administratívne štruktúry sú vytvorené. Na účely zlepšenia boja s nelegálnou migráciou sa v rámci hraničnej a cudzineckej polície zriadila centrálna služba poverená analytickými a operatívnymi úlohami - Národná jednotka boja proti nelegálnej migrácii. Napriek tomu nezákonné prisťahovalectvo i naďalej vyvoláva na Slovensku vážne problémy a naďalej si vyžaduje osobitnú pozornosť.

Prijatím nového azylového zákona z júna 2002 Slovensko vo veľkej miere zosúladiť svoju legislatívu v oblasti **azyľu**. Zákon je však len čiastočne zosúladený s Dublinským nariadením a nariadením EURODAC a malo by sa dokončiť potrebné zosúladenie. Podstatne by sa mala posilniť administratívna kapacita Migračného úradu, najmä pracovníkov zodpovedných za spracúvanie žiadostí o azyľ. Taktiež by sa mala posilniť odborná príprava pracovníkov Migračného úradu a Hraničnej a cudzineckej polície. Okrem toho je potrebné pokračovať v zlepšovaní spolupráce medzi Migračným úradom a Hraničnou a cudzineckou políciou a políciou na miestnej a centrálnej úrovni. Je potrebné dokončiť komplexnú migračnú stratégiu a rozšíriť a skvalitniť záchytné tábory. Slovensko by malo tiež zrýchliť svoju prípravu

na aktívnu účasť v EURODAC a Dublinet a musí prijať potrebné opatrenia na zriadenie svojich národných miest vstupu.

V oblasti **policajnej spolupráce a boja s organizovaným zločinom** Slovensko prevažne zosúladiť svoju legislatívu, najmä poslednou novelou Trestného poriadku prijatou v júni 2002, ktorá mení prípravné konanie. Administratívne štruktúry sú vytvorené, ale potrebujú ďalšie posilnenie. Na zabezpečenie zodpovedajúcej, spoľahlivej a úplne koordinovanej policajnej organizácie je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie. Pozornosť je nutné venovať spolupráci a koordinácii medzi políciou, prokuratúrou a súdmi, ako aj racionalizácii úloh a kompetencií medzi políciou a Zborom väzenskej a justičnej stráže. Medzinárodnú spoluprácu podporujú dostatočné dohody o spolupráci, najmä uzavretie dohody s Europolom. Pozornosť by sa mala venovať včasnej príprave vnútroštátnych postupov, aby sa po vstupe do EÚ zabezpečila rýchla ratifikácia dohovoru o Eurpole. Tiež je potrebné ratifikovať Dohovor OSN o boji proti nadnárodnému organizovanému zločinu a jeho tri protokoly.

V **boji proti terorizmu** Slovensko ratifikovalo najdôležitejšie dohovory v tejto oblasti, najmä Dohovor OSN z roku 1999 na potlačenie financovania terorizmu. Okrem toho novela trestného zákona zaviedla terorizmus ako nový trestný čin s účinnosťou od septembra 2002. Slovensko by sa malo pripraviť na pristúpenie k Dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi EÚ.

V súvislosti s **bojom proti podvodom a korupcii** Slovensko čiastočne zosúladiť svoju legislatívu s *acquis*. Musí ešte dokončiť zosúladenie s ustanoveniami Dohovoru o ochrane finančných záujmov Európskych spoločností a jeho protokolov, najmä v súvislosti s právnou zodpovednosťou právnických osôb, aby sa mohla uskutočniť ratifikácia. Okrem toho treba ratifikovať Občianskoprávny dohovor Rady Európy o korupcii. Slovensko by malo tiež zabezpečiť zosúladenie svojej legislatívy s Rámcovou smernicou Rady o ochrane euro pred falšovaním a úplnú implementáciu tohto *acquis*. Slovensko ešte musí určiť národný centrálny úrad, ktorý sa bude zaoberať analýzou bankoviek a mincí. Pokiaľ ide o implementačnú kapacitu, dosiahol sa pokrok v zriadení špeciálneho prokurátora pre boj s korupciou a organizovaným zločinom a špeciálneho súdu pre boj s korupciou. Korupcia však zostáva príčinou obáv a Slovensko by malo pokračovať vo svojom úsilí realizovať Národný program boja proti korupcii. Treba posilniť kapacitu relevantných štruktúr generálnej prokuratúry, ako aj pracovníkov novovytvoreného odboru boja proti korupcii pod dohľadom ministra spravodlivosti. V súvislosti s korupciou pozri aj časť *C.I. - administratívna a súdna kapacita*.

V **boji proti drogám** Slovensko v prevažnej miere prijalo potrebné legislatívne opatrenia. Vláda pokračovala v realizovaní Národného programu boja proti drogám, ktorý pokrýva obdobie 1999-2003 a širokú škálu otázok, vrátane prevencie, znižovania dodávok drog, liečenia a resocializácie. Okrem toho sa v rámci colnej správy vytvorila osobitná jednotka na boj proti drogám. V oblasti prípravy na spoluprácu s Európskym monitorovacím centrom pre drogy a drogovú závislosť bol zriadený národný kontaktný bod.

V oblasti **legalizácie príjmov z nezákonnej činnosti** Slovensko dokončilo svoje legislatívne zosúladiťovanie s *acquis*. Útvár finančného spravodajstva je vytvorený a zvýšil sa počet jeho pracovníkov, avšak naďalej by sa malo posilňovať technické vybavenie a odborná príprava. Mala by sa zlepšiť medzirezortná spolupráca. Slovensko by malo tiež odstúpiť od výhrady, ktorú podalo v súvislosti s článkom 6 Dohovoru Rady Európy z roku 1990 o praní špinavých peňazí (*pozri tiež Kapitola 4 - Slobodný pohyb kapitálu*).

V oblasti **colnej spolupráce** je Slovensko v procese zosúladiťovania svojej legislatívy. Medzirezortná spolupráca, ako aj spolupráca s podnikateľskými organizáciami je zabezpečená na základe memoránd o porozumení. Slovensko by malo pokračovať

v prípravách na prístupenie k Dohovoru z roku 1995 o použití IT na colné účely budovaním primeraného systému IT, ktorý umožní vypracovať hodnotenie rizika. Slovensko by tiež malo pokračovať v realizácii Akčného plánu na boj proti korupcii v colnej správe.

V oblasti **justičnej spolupráce v občianskych a trestných veciach** zosúladovanie legislatívy pokračuje. Slovensko by malo byť po vstupe pripravené uplatňovať relevantné dohovory. Osobitnú pozornosť si vyžaduje zosúladenie s Rámcovým rozhodnutím Rady zo dňa 13. júna 2002 o európskom zatýkacom rozkaze a vydávacom postupe medzi členskými štátmi.

V súvislosti s *reformou súdnictva* sa podrobná analýza uvádza v časti C.I. - *Administratívna a súdna kapacita*.

Slovensko ratifikovalo všetky **právne dokumenty v oblasti ľudských práv** v rámci *acquis* pre spravodlivosť a vnútro.

Záver

Slovensko v zásade spĺňa záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní a očakáva sa, že ku dňu vstupu do EÚ bude schopné implementovať *acquis* v oblastiach **migrácie, policajnej spolupráce a boja s organizovaným zločinom, boja s terorizmom, drogami a legalizáciou príjmov z nezákonnej činnosti, colnej spolupráce, justičnej spolupráce v občianskych a trestných veciach, ako aj právnych nástrojov z oblasti ľudských práv**.

Slovensko čiastočne spĺňa záväzky a požiadavky na členstvo EÚ v súvislosti so **Schengenským akčným plánom, ochranou údajov, vízovou politikou, vonkajšími hranicami, azylom a bojom proti podvodom a korupcii**. S cieľom dokončiť prípravy na členstvo v EÚ musí Slovensko v tejto oblasti prijať a implementovať relevantnú legislatívu. V oblasti azylu je potrebné venovať osobitnú pozornosť technickým a organizačným prípravám potrebným na úplnú implementáciu EURODAC a Dublin II pri vstupe, ako aj realizácii Národného programu boja proti korupcii. Okrem toho je nutné zlepšiť medzirezortnú spoluprácu a posilniť koordinačné štruktúry.

Kapitola 25: Colná únia

Acquis pre oblasť colnej únie pozostáva takmer výhradne z legislatívy, ktorá je pre členské štáty priamo záväzná a nevyžaduje transponovanie do vnútroštátnej legislatívy. Zahŕňa Colný kódex Spoločenstiev a jeho vykonávacie predpisy, Kombinovanú nomenklatúru, Spoločný colný sadzovník a ustanovenia colnej klasifikácie, systém odkladu a oslobodenia od cla, určité tarifné kvóty a ďalšie ustanovenia, napr. ustanovenia o colnej kontrole falšovaného tovaru a pirately, prekurzorov, kultúrnych statkov a o vzájomnej administratívnej pomoci v colných záležitostiach, ako aj dohody Spoločenstva v príslušných oblastiach, vrátane tranzitu. Členské štáty musia zabezpečiť, aby mali potrebnú kapacitu na uplatňovanie a presadzovanie tejto legislatívy, vrátane spojenia na príslušné colné informačné systémy ES.

Colná legislatíva SR je v súlade s *acquis* existujúcim v roku 2001, okrem niektorých ustanovení upravujúcich prekurzory drog. Nezosúladené ustanovenia a predovšetkým *acquis* z roku 2002 a 2003 sa bude implementovať po vstupe Slovenska do EÚ, keď sa colná legislatíva ES stane priamo aplikovateľnou. Vnútroštátna legislatíva, ktorú nahradí *acquis*, sa má zrušiť v čase vstupu a príslušne sa majú upraviť dohody o vzájomnej administratívnej pomoci v colných záležitostiach.

V súvislosti s rozvojom **administratívnej a operatívnej kapacity** by malo Slovensko pokračovať v realizácii svojich plánov na reorganizáciu z hľadiska uzatvorenia colných pobočiek a preradenia personálu v dôsledku vstupu do EÚ, keď dôjde k poklesu objemu colných prác spôsobeného skutočnosťou, že zahraničný obchod sa stane interným v rámci ES. Mali by tiež pokračovať prípravy na aplikovanie opatrení a ustanovení, ktoré sa zavedú až v čase vstupu, predovšetkým v oblasti vzdelávania a školenia personálu. Malo by sa pokračovať v posilňovaní kapacity colných úradov v rámci boja proti podvodom a hospodárskej kriminalite v úzkej spolupráci s ostatnými výkonnými orgánmi, a to predovšetkým v oblasti duševného vlastníctva.

Bude potrebné prijať opatrenia na dokončenie vývoja a implementácie colného informačného systému a vyriešenie všetkých ostatných otázok týkajúcich vzájomnej prepojitelnosti s inými systémami, predovšetkým v počítačovom systéme, do ktorého vstupujú colné údaje, a prepojenie na integrovaný colný systém.

Záver

Slovensko v podstate splňa záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní a očakáva sa, že do vstupu bude v stave implementovať *acquis* v oblasti **colnej únie** s potrebnou administratívnou a operatívnou kapacitou. Pri dokončovaní príprav na vstup musia slovenské orgány zabezpečiť dokončenie projektov počítačových informačných systémov podľa harmonogramu.

Kapitola 26: Vonkajšie vzťahy

Podstatná časť tejto kapitoly, spoločná obchodná politika, pozostáva z priamo aplikovateľnej legislatívy EÚ, ktorá nevyžaduje transponovanie do vnútroštátnej legislatívy. Prístupujúce krajiny boli požiadané, aby pred vstupom do EÚ zosúlادili svoju legislatívu s *acquis* v oblasti tovarov dvojitého použitia a tam, kde je to možné, aj v oblasti exportných úverov. Prístupujúce krajiny sa zaviazali, že zabezpečia, aby ich bilaterálne zmluvy s tretími krajinami boli kompatibilné s *acquis*. V oblasti politiky humanitárnej a rozvojovej pomoci je potrebné, aby krajiny zabezpečili kapacitu na podieľanie sa na rozvojových a humanitárnych politikách EÚ.

Administratívne štruktúry na riešenie otázok súvisiacich so **spoločnou obchodnou politikou** v zásade existujú a sú postačujúce.

Slovensko koordinovalo s Európskou komisiou svoje pozície a politiky týkajúce sa Rozvojovej agendy z Dohy. Slovensko by malo pokračovať v úzkej spolupráci a koordinácii s Európskou komisiou, predovšetkým v záujme pokroku v príprave na konvergenciu jeho záväzkov GATS a doložky najvyšších výhod na tie, ktoré platia pre EÚ (konsolidovanie EÚ 25) a majú sa finalizovať po vstupe. Slovensko spolupracovalo s EÚ v procese tretej etapy notifikácie súvisiacej s integráciou podľa Dohody WTO o obchodovaní s textilom a odevmi.

V oblasti obchodu s tovarmi dvojitého použitia je legislatíva SR vo veľkej miere zosúlادená s *acquis*. Je však potrebné dosiahnuť ďalšie zosúlادenie, predovšetkým v súvislosti so zoznamom položiek dvojitého použitia, nakoľko režimy kontroly exportu prijímajú rozhodnutia, ktoré EÚ zakomponáva do svojej legislatívy. Členstvo vo všetkých režimoch kontroly exportu je veľmi dôležitým faktorom, ktorý umožňuje implementovať Slovensku kontrolu exportu. Na základe Akčného plánu zo Solúnu, ktorý podporuje členstvo prístupujúcich krajín v režimoch kontroly exportu, EÚ podporuje prístupenie Slovenska k

režimom, do ktorých si už podalo žiadosť o prijatie za člena, ale ešte nie je ich členom (Režim kontroly raketových technológií). K plnému zosúladieniu slovenskej legislatívy s *acquis* v oblasti všeobecnej komunitnej autorizácie exportu dôjde až po vstupe.

Zosúlad'ovanie legislatívy v oblasti exportných úverov bolo vo veľkej miere ukončené.

Slovensko prehodnotilo, či sú jeho **bilaterálne dohody s tretími krajinami** v súlade s jeho záväzkami súvisiacimi so vstupom do EÚ. Zmluvy, ktoré je potrebné ukončiť alebo pozmeniť, boli identifikované a v súčasnosti prebiehajú rokovania s tretími krajinami s cieľom zabezpečiť potrebné úpravy do vstupu. Po podpise Memoranda o porozumení týkajúceho sa bilaterálnej investičnej zmluvy medzi SR a USA, musí Slovensko zabezpečiť rýchlu ratifikáciu dodatkových protokolov bilaterálnej investičnej dohody (BID), ktoré boli podpísané aj s USA, aby úpravy vstúpili do platnosti k dátumu vstupu Slovenska do EÚ. Spomedzi ďalších zmlúv je potrebné zabezpečiť súlad s *acquis* v zmluve o ochrane zahraničných investícií s Kanadou a obchodnej zmluve s Japonskom.

V oblasti **politiky humanitárnej a rozvojovej pomoci** slovenská vláda prijala potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby politika SR v týchto oblastiach bola v súlade s princípmi EÚ, predovšetkým s usmerneniami stanovenými Výborom OECD pre rozvojovú pomoc, ako aj so záväzkami a cieľmi, ktoré Slovensko schválilo v kontexte OSN a ostatných medzinárodných organizácií. Administratívna kapacita SR v tejto oblasti si vyžaduje isté posilnenie.

Záver

Slovensko v zásade spĺňa záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní a očakáva sa, že bude pripravené implementovať *acquis* v oblasti **spoločnej obchodnej politiky a politiky humanitárnej a rozvojovej pomoci**.

Slovensko spĺňa väčšinu záväzkov a požiadaviek vyplývajúcich z členstva v súvislosti s **bilaterálnymi dohodami s tretími krajinami**. Na ukončenie príprav v tejto oblasti musí Slovensko zavrieť podniknuté kroky na opätovné vyjednanie alebo ukončenie platnosti týchto zmlúv s cieľom zabezpečiť ich súlad s *acquis* k dátumu vstupu.

Kapitola 27: Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika

Acquis súvisiace so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou (SZBP) je v podstate založené buď na právne záväzných medzinárodných zmluvách alebo na politických dohodách o vedení politického dialógu v rámci SZBP, o zosúlad'ovaní s vyhláseniami EÚ a o aplikovaní sankcií a reštriktívnych opatrení v prípade potreby.

Slovensko má požadovanú administratívnu kapacitu na zúčastňovanie sa na **politickom dialógu**.

Vzhľadom na zosúlad'ovanie so **sankciami a reštriktívnymi opatreniami, vyhláseniami, deklaráciami a demaršami EÚ** má Slovensko prijatú potrebnú legislatívu a uspokojivo plní svoje povinnosti. Implementácia Kódexu správania sa EÚ pre vývoz zbraní a boj proti nepovoleným transferom zbraní si zasluhuje, aby sa jej naďalej venovala pozornosť. Administratívne štruktúry pre túto oblasť existujú a sú uspokojivé.

Záver

Slovensko v podstate spĺňa záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní v kapitole **spoločná zahraničná a bezpečnostná politika** a očakáva sa, že do vstupu bude schopné zúčastňovať sa politického dialógu a zosúladiť sa s vyhláseniami, sankciami a reštriktívnymi opatreniami EÚ.

Kapitola 28: Finančná kontrola

Acquis upravujúce túto kapitolu pozostáva predovšetkým zo všeobecných, medzinárodne odsúhlasených princípov verejnej vnútornej finančnej kontroly, ktoré sú v súlade s princípmi EÚ pre túto oblasť a ktoré je potrebné transponovať do systémov kontroly a auditu celého verejného sektora. *Acquis* predovšetkým požaduje, aby existovala adekvátna predbežná finančná kontrola (*ex ante*) a funkčne nezávislé systémy vnútorného auditu, nezávislý externý audit systémov verejnej vnútornej finančnej kontroly vo verejnom sektore, náležitý mechanizmus finančnej kontroly predvstupových finančných prostriedkov z EÚ a výdavkov na štrukturálne opatrenia v budúcnosti a zabezpečenie ochrany finančných záujmov ES. Okrem toho sa má určiť koordinačný orgán pre boj proti podvodom, ktorý bude schopný spolupracovať na operatívnej úrovni s Úradom Európskej komisie pre boj proti podvodom OLAF.

V oblasti **verejnej vnútornej finančnej kontroly** Slovensko vytvorilo rámec a má legislatívu, ktorá je v súlade s *acquis*. Značne pokročilo budovanie inštitúcií, ale ešte je potrebné dokončiť zriaďovanie odborov vnútorného auditu vo všetkých inštitúciách realizujúcich rozpočtové výdavky, kde sa vnútorný audit musí zameriavať na systémové a výkonové funkcie kontroly. Novozriadené odbory vnútorného auditu je potrebné adekvátne personálne obsadiť dobre vyškolenými a skúsenými pracovníkmi. Rozbehli sa potrebné postupy nábory pracovníkov.

V oblasti **externého auditu** sa vo veľkej miere dokončilo zosúladiť vnútroštátnej legislatívy s *acquis*. Najvyšší kontrolný úrad (NKÚ) však musí pokračovať v zakomponovávaní medzinárodných noriem kontroly do práce, ktorú v súčasnosti vykonáva. Potrebné administratívne štruktúry existujú. NKÚ je funkčne a operatívne nezávislý a jeho kontrola uspokojivo pokrýva všetky finančné prostriedky – verejné aj EÚ.

V oblasti **kontroly výdavkov na štrukturálne opatrenia** má Slovensko vytvorený rámec a vykonávacie predpisy v súlade s *acquis*. Náležité administratívne štruktúry sa vytvárajú, ale Slovensko by malo pokračovať v posilňovaní svojej administratívnej kapacity pre riadenie predvstupových fondov a budúcich štrukturálnych fondov, aby tak plne splnilo požiadavky v oblasti finančnej kontroly a vnútorného auditu. Spolu s opatreniami na vzdelávanie a zaškolenie sa začal nábor ďalších pracovníkov pre predvstupové fondy, ako aj štrukturálne fondy a Kohézny fond. Je potrebné, aby Slovensko posilnilo a zrýchlilo úsilie, ktoré vyvíja v oblasti rozšíreného decentralizovaného implementačného systému (EDIS) pre ISPA a PHARE, vrátane pridelenia ďalších ľudských zdrojov.

V oblasti **ochrany finančných záujmov ES** by Slovensko malo vylepšiť rámec a vykonávacie predpisy, predovšetkým vzhľadom na ďalšie definovanie právomocí koordinačného útvaru boja proti podvodom (AFCOS). Po zriadení AFCOS bola v rámci sekcie kontroly na Úrade vlády SR vytvorená základná administratívna štruktúra. Systém administratívnej spolupráce bol odsúhlasený s OLAF-om a prostredníctvom zmlúv o spolupráci prijal AFCOS počiatočné kroky na zadefinovanie spolupráce s ostatnými príslušnými slovenskými inštitúciami a orgánmi. Teraz by sa mala výrazne posilniť jeho administratívna kapacita so zreteľom na implementáciu

účinnnej operatívnej spolupráce s ostatnými príslušnými slovenskými inštitúciami a orgánmi, ako aj s OLAF-om.

Záver

V oblasti **verejnej vnútornej finančnej kontroly a externého auditu** Slovensko v podstate spĺňa záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní a očakáva sa, že k dátumu vstupu bude v stave implementovať *acquis*. Pozornosť sa musí venovať posilňovaniu operatívnych a administratívnych štruktúr v oblasti verejnej vnútornej finančnej kontroly.

Slovensko spĺňa väčšinu záväzkov a požiadaviek v oblasti **kontroly výdavkov na štrukturálne opatrenia a ochrany finančných záujmov ES**. V súvislosti s výdavkami na štrukturálne opatrenia musí Slovensko zrýchliť úsilie na dokončenie príprav na rozšírený decentralizovaný implementačný systém. V otázke ochrany finančných záujmov ES sa musí ďalej doladiť právny rámec a musia sa výrazne posilniť administratívne kapacity.

Kapitola 29: Finančné a rozpočtové ustanovenia

Kapitola 29 zahŕňa pravidlá týkajúce sa finančných zdrojov potrebných na financovanie rozpočtu ES („vlastné zdroje“). Tieto vlastné zdroje tvoria predovšetkým príspevky z členských štátov založené na 1) tradičných vlastných zdrojoch z ciel, poľnohospodárskych poplatkov a odvodov z produkcie cukru, 2) zdroji založeného na DPH a 3) zdroji počítaného na základe hrubého národného produktu. Členské štáty musia zabezpečiť vytvorenie náležitej administratívnej kapacity, aby sa adekvátne koordinoval a zabezpečil správny výpočet, výber, platba a kontrola vlastných zdrojov a predkladanie správ Európskej únii o implementovaní pravidiel upravujúcich vlastné zdroje.

V súvislosti s **tradičnými vlastnými zdrojmi** (TOR) sa na Slovensku vytvoril národný systém predkladania správ o prípadoch podvodov a nezrovnalostí, ale ešte stále je potrebné zaviesť postupy nahlasovania Európskej komisii v súlade so systémom OWNRES. Je potrebné vytvoriť systémy a postupy výberu a vyúčtovania odvodov z produkcie cukru. Je potrebné vytvoriť adekvátne administratívne usporiadanie pre riadenie účtov A a B a tvorbu súvisiacich výkazov.

Je potrebné, aby sa pokračovalo vo vynakladaní úsilia v snahe dosiahnuť správny výpočet **zdroja z DPH**, predovšetkým v súvislosti s výpočtom váženej priemernej sadzby podľa ESA 95.

V súvislosti s výpočtom **zdroja založeného na hrubom národnom produkte** je potrebné, aby Slovensko vykonalo doladenie, čím by sa zlepšila kvalita a spoľahlivosť výpočtu národných účtov a hrubého národného produktu v súlade s ESA 95, vrátane úplnosti takýchto výpočtov.

Na Slovensku existujú všetky inštitúcie potrebné na to, aby sa aplikoval systém vlastných zdrojov, okrem oblasti odvodov z produkcie cukru. Odbor na Ministerstve financií SR koordinuje otázky súvisiace s problematikou vlastných zdrojov a funguje efektívne.

Záver

Slovensko v podstate spĺňa záväzky a požiadavky vyplývajúce z prístupových rokovaní v oblasti **finančných a rozpočtových ustanovení** a očakáva sa, že do vstupu bude v stave

implementovať príslušné *acquis*. Slovensko by malo teraz zamerať pozornosť na dokončenie príprav v rámci tejto kapitoly a to prostredníctvom zlepšenia výpočtu zdroja založeného na DPH, vytvorenia postupov pre účty A a B a odvody z produkcie cukru a finalizovaním postupov pre zasielanie správ o prípadoch podvodov a nezrovnalostí Európskej komisii (OWNERS).

D. ZÁVER

Výsledky, ktoré Slovensko dosahuje v makroekonomickej oblasti, sa výrazne zlepšili, naďalej je však potrebné venovať pozornosť niektorým oblastiam, v ktorých z makroekonomického pohľadu pretrváva výrazná nerovnováha. Pokrok, ktorý Slovensko dosahuje pri realizácii reforiem, okrem iného aj v oblasti verejných financií, dostal výrazný nový impulz. Boli prijaté rôzne opatrenia a niektoré sa už realizujú.

V oblastiach, v ktorých minuloročná správa odporúčala realizovať opatrenia na zlepšenie situácie, bol dosiahnutý istý pokrok, výzvy však pretrvávajú. Vláda postupne prechádza od realizácie expanzívnej fiškálnej politiky k reštriktívnemu spôsobu jej realizácie. Realizácia reštriktívnej fiškálnej politiky je v súlade s cieľom znižovania vysokého deficitu bežného účtu platobnej bilancie Slovenskej republiky. Veľmi výrazne sa dali do pohybu prípravy ďalších reforiem v oblasti verejných výdavkov, ktorých realizácia je nevyhnutná pre podporu procesu plánovanej fiškálnej konsolidácie. Väčšinu potrebných opatrení je však ešte potrebné viac konkretizovať, určiť ich správnu postupnosť a zrealizovať. Vláda SR rozhodnejšie postupuje pri riešení hlboko zakoreneného problému štrukturálnej nezamestnanosti. Pokrok bol dosiahnutý v oblasti dohľadu nad finančným sektorom, je však potrebné, aby príslušné orgány pokračovali v ochrane expandujúceho finančného sektora pred rizikami ohrozujúcimi jeho stabilitu. Boli prijaté ďalšie opatrenia na zlepšenie legislatívneho rámca trhovej ekonomiky. Pokrok nastal aj v oblasti efektívnej implementácie tohto rámca. Aj napriek tomu je však potrebné v tejto oblasti vynaložiť dodatočné dôrazné úsilie.

V súvislosti s celkovou administratívnou a súdnou kapacitou sú vytvorené dostatočné podmienky na implementovanie *acquis* verejnou správou a súdnictvom v SR, ale existuje ešte priestor na ďalšie zlepšenie. V oblasti verejnej správy by sa mal zvýšiť počet pracovníkov v sektoroch zaoberajúcich sa otázkami súvisiacimi s európskou integráciou a toto zvýšenie stavu pracovníkov by malo byť spojené s dlhodobou stratégiou vzdelávania a školenia. Vzhľadom na prebiehajúcu decentralizáciu verejnej správy je dôležité, že bol skĺbený prenos funkcií a fiškálna decentralizácia. V súvislosti so sektorom súdnictva je potrebné posilniť administratívne kapacity Súdnej rady a zabezpečiť jej finančnú nezávislosť. Ďalšie úsilie je potrebné vynaložiť na skrátenie dĺžky súdneho konania v občianskoprávných a obchodných prípadoch a rovnako v oblasti vzdelávania sudcov. Boj proti korupcii by mal byť naďalej významnou prioritou, predovšetkým so zreteľom na prísne uplatňovanie existujúcich pravidiel. Mali by sa prijať ďalšie legislatívne opatrenia v oblasti nezlučiteľnosti funkcií verejných činiteľov, financovania politických strán a lobovania.

V súvislosti s implementáciou *acquis* v oblastiach špecifických politík sú v nasledujúcej časti uvedené zistenia tejto správy.

V prvom rade je potrebné uviesť, že Slovensko dosiahlo **vysokú úroveň zosúladenia s *acquis*** vo väčšine oblastí politik.

Očakáva sa, že do vstupu bude v stave implementovať *acquis* v zmysle požiadaviek v týchto oblastiach: horizontálne a procedurálne opatrenia, legislatíva nového prístupu a verejnú obstarávanie v kapitole *slobodný pohyb tovaru*; občianske práva, slobodný pohyb pracovných síl a koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia z hľadiska *slobodného pohybu osôb*; bankovníctvo, investičné služby a trhy cenných papierov v oblasti *slobodného poskytovania služieb*; *slobodný pohyb kapitálu*, vrátane legalizácie príjmov z nezákonnej činnosti; *právo obchodných spoločností* a účtovníctvo; anti-trust v kapitole *politika hospodárskej súťaže*. V oblasti *poľnohospodárstva* sa očakáva, že Slovensko bude do vstupu v stave implementovať *acquis* v rade horizontálnych oblastí, vo väčšine organizácií spoločného trhu, rozvoja vidieka a vo veterinárnej oblasti v súvislosti s opatreniami kontroly pri chorobách zvierat, obchodom so

živými zvieratami a živočíšnymi produktmi, zdravím zvierat a starostlivosťou o zvieratá, zooteknikou a výživou zvierat, ako aj vo fytošanitárnej oblasti vo všeobecnosti a v oblasti *rybného hospodárstva*.

Očakáva sa tiež, že Slovensko bude do vstupu v stave implementovať *acquis* v nasledovných oblastiach: trans-európske dopravné siete, železničná doprava, vnútrozemské vodné cesty, letecká doprava a námorná doprava v súvislosti s *dopravnou politikou*; priame dane a administratívna spolupráca v súvislosti s kapitolou *dane; hospodárska a menová únia; štatistika*; v súvislosti so *sociálnou politikou a zamestnanosťou* pracovné právo, rovnaké zaobchádzanie s mužmi a ženami, zdravie a bezpečnosť, sociálny dialóg, politika zamestnanosti, sociálna inklúzia a sociálna ochrana; v súvislosti s *priemyselnou politikou; malými a strednými podnikmi; vedou a výskumom; vzdelávaním a odbornou prípravou; kultúrou a audiovizuálnou politikou*; horizontálna legislatíva, kvalita ovzdušia, odpadové hospodárstvo, kvalita vôd, ochrana prírody, chemické látky a geneticky modifikované organizmy, hluk, jadrová bezpečnosť a ochrana pred žiarením v oblasti *životného prostredia*; opatrenia súvisiace s bezpečnosťou a spotrebiteľskými organizáciami v oblasti *ochrany zdravia a spotrebiteľa*; mnohé oblasti v rámci *spravodlivosti a vnútra; colnej únie*; spoločná obchodná politika, politika humanitárnej a rozvojovej pomoci v rámci kapitoly *vonkajšie vzťahy*; spoločná zahraničná a bezpečnostná politika; verejná vnútorná *finančná kontrola* a externý audit a *finančné a rozpočtové ustanovenia*.

Po druhé, v niektorých oblastiach Slovensko čiastočne splňa záväzky a požiadavky a je potrebné, aby vynaložilo **väčšie úsilie** na dokončenie svojej prípravy na vstup.

Je v nich zahrnutá legislatíva starého prístupu a neharmonizovaná oblasť v rámci *slobodného pohybu tovaru*; vzájomné uznávanie profesných kvalifikácií v rámci kapitoly *slobodný pohyb osôb*; v oblasti *slobodného poskytovania služieb*, poistenie, služby informačnej spoločnosti, ochrana osobných údajov, právo podnikat' a slobodné poskytovanie nefinančných služieb; ochrana práv duševného a priemyselného vlastníctva v oblasti *práva obchodných spoločností*. V oblasti *poľnohospodárstva* sa to týka obchodných mechanizmov, organizácií spoločného trhu s cukrom, vínom, hovädzím mäsom, vo veterinárnej oblasti systému veterinárnej kontroly, transmisívnych spongiformných encefalopatií (TSE) a živočíšnych vedľajších produktov a spoločných opatrení a vo fytošanitárnej oblasti kontroly maximálnych povolených limitov rezíduí pesticídov.

Patrí medzi ne aj oblasť: cestnej *dopravy*; DPH a spotrebných daní v oblasti *daní*; verejné zdravie, Európsky sociálny fond a anti-diskriminácia v oblasti *sociálnej politiky a zamestnanosti*; *telekomunikácie a informačné technológie*, vrátane poštových služieb; legislatívny rámec, inštitucionálne štruktúry, finančné riadenie a kontrola v súvislosti s *regionálnou politikou a koordináciou štrukturálnych nástrojov*; priemyselné znečisťovanie v oblasti *životného prostredia*; dozor nad trhom a opatrenia netýkajúce sa bezpečnosti v oblasti *ochrany zdravia a spotrebiteľa*; v oblasti *spravodlivosti a vnútra* v súvislosti so Schengenským akčným plánom, ochrana údajov, vízová politika, vonkajšie hranice, azyl a boj proti podvodom a korupcii; *vonkajšie vzťahy* v súvislosti s bilaterálnymi dohodami s tretími krajinami; kontrola výdavkov na štrukturálne opatrenia a ochrana finančných záujmov ES v oblasti *finančnej kontroly*.

Po tretie, Slovensko musí okamžite a rozhodne konať s cieľom vyriešiť štyri otázky **závažného znepokojenia** v dvoch kapitolách *acquis*, ak má byť pripravené do dátumu vstupu.

Týka sa to oblasti *politiky hospodárskej súťaže* v súvislosti s plnením podmienok uvedených v Zmluve o pristúpení k EÚ pre udelené prechodné ustanovenie v sektore oceliarstva. Ďalej sa to týka oblasti *poľnohospodárstva* v súvislosti s prípravami Slovenska na vytvorenie Platobnej agentúry, implementovanie Integrovaného administratívneho a kontrolného systému a modernizácie agro-potravinárskych podnikov v oblasti ochrany verejného zdravia.

ŠTATISTICKÁ PRÍLOHA

	1998	1999	2000	2001	2002
Základné údaje	v tis.				
Počet obyvateľov (priemer)	5 391	5 395	5 401	5 380a)	5
	v km²				
Celková rozloha	49 035	49 035	49 035	49 035	49 034

Národné účty	v tis. mil. SKK				
Hrubý domáci produkt v bežných cenách	775,0	835,7	908,8	989,3	1,074
	v tis. mil. ECU/euro				
Hrubý domáci produkt v bežných cenách	19,6	18,9	21,3	22,8	25,1
	v ECU/Euro				
Hrubý domáci produkt na obyvateľa b) v bežných cenách	3 600	3 500	4 000	4 300	4 700
	% zmena oproti predchádzajúcemu roku				
Hrubý domáci produkt v stálych cenách (národná mena)	4,0	1,3	2,2	3,3	4,4
Rast zamestnanosti	1,5	-3,2	-2,5	0,9	0,1
Rast produktivity práce	2,4	4,7	4,9	:	:
Rast jednotkových mzdových nákladov	:	-3,3	:	:	:
	v štandardoch kúpnej sily (PPS)				
Hrubý domáci produkt na obyvateľa b) v bežných cenách	10 100	10 500	10 400	11 000	11 400
	ako % priemeru EU-15				
HDP na obyvateľa b) v bežných cenách v PPS	50	49	46	47	47
Produktivita práce (HDP na osobu zapojenú v PPS)	51	53	52	53	54
	% hrubej pridanej hodnoty c)				
Štruktúra produkcie	5,3	4,7	4,7	4,5	4,5
- poľnohospodárstvo	27,1	29,2	27,6	26,7	26,4
- priemysel (bez stavebníctva)	7,1	5,5	5,4	5,1	5,4
- stavebníctvo	60,5	60,7	62,4	63,8	63,6
- služby					
	ako % hrubého domáceho produktu				
Štruktúra výdavkov	75,9	76,1	76,0	76,6	76,2
- výdavky na finálnu spotrebu	54,1	56,3	55,8	56,3	56,2
- domácnosti a NPISH	21,8	19,8	19,8	20,0	19,9
- všeobecná vláda	36,2	30,3	29,5	31,3	29,8
- tvorba hrubého fixného kapitálu	-1,5	-2,1	-2,4	0,7	1,4
- obrátkovosť zásob	59,2	61,0	71,8	74,0	72,8
- vývoz tovarov a služieb	69,9	65,4	74,2	82,5	79,9
- dovoz tovarov a služieb					
	% zmeny oproti predchádzajúcemu roku				
Miera inflácie	6,7	10,4	12,2	7,0	3,3
Index spotrebiteľských cien					

	1998	1999	2000	2001	2002
Platobná bilancia	v mil. ECU/euro				
- Bežný účet	-1 893	-1 088	-772	-1 950	-2 059 e)
- Obchodná bilancia	-2 097	-1 035	-994	-2 373	:
<i>Export tovarov</i>	9 555	9 572	12 872	14 118	:
<i>Dovoz tovarov</i>	11 652	10 607	13 866	16 491	:
- Čisté služby	17	47	475	535	:
- Čistý príjem	-140	-283	-380	-349	:
- Čisté bežné transfery	327	184	128	237	:
- z čoho: <i>transfery vlády</i>	0	-1	-6	-10	:
- PZI (čisté) príliv	:	:	2 317	1 763 e)	4 260 e)

Verejné financie	ako % hrubého domáceho produktu				
Schodok/prebytok všeobecnej vlády	-4,7	-6,4	-10,4	-7,3	-7,2p
Dlh všeobecnej vlády	28,9	43,8	46,9	48,1	42,6p

Finančné ukazovatele	ako % hrubého domáceho produktu				
Hrubý zahraničný dlh za ekonomiku ako celok	34,2	37,8	32,4	33,1	:
	ako % vývozu				
Hrubý zahraničný dlh za ekonomiku ako celok	57,3	61,6	45,7	44,7	:
Menové agregáty	v tis. mil. ECU/euro				
-M1	3,4	3,6	4,3	5,3	5,9
-M2	10,9	12,4	13,8	15,9	16,9
-M3	:	:	:	:	:
Celkové úvery	12,2	13,6	13,9	16,1	14,5
	% per annum				
Priemerné krátkodobé úrokové sadzby	15,5	11,7	8,0	7,3	7,2
- Jednodňová peňažná sadzba	14,5	10,7	9,8	9,7	9,0
- Úroková miera z čerpaných úverov	13,0	12,8	8,5	6,2	5,6
- Úroková miera z vkladov	(1 ECU/euro=.. slovenských korún)				
Výmenné kurzy voči ECU/EUR	39,54	44,12	42,60	43,30	42,69
- Priemer za obdobie	43,21	42,40	43,93	42,78	41,50
- Koniec obdobia	1990=100				
- Platný index výmenného kurzu	70,0	63,0	63,7	60,9	58,3
Rezervné aktíva	v mil. ECU/euro				
- Rezervné aktíva (vrátane zlata)	2 820	3 722	4 715	5 045	8 853
- Rezervné aktíva (bez zlata)	2 497	3 358	4 338	4 691	8 496

Zahraničný obchod	v mil. ECU/euro				
Obchodná bilancia	-2 097	-1 025	-980	-2 373	-2 263p
Vývoz	9 555	9 602	12 876	14 118	15 252p
Dovoz	11 652	10 627	13 856	16 491	17 515p
Obchodné podmienky	Predchádzajúci rok =100				
	:	:	:	:	:
	ako % celkového				
Vývoz do EU-15	55,7	59,4	59,0	59,9	60,5p
Dovoz z EU-15	50,1	51,7	48,9	49,8	50,3p

	1998	1999	2000	2001	2002
Demografia	na 1000 obyvateľov				
Prirodzený prírastok	0,8	0,7	0,4	-0,2	-0,1
Čistá miera migrácie (vrátane korekcií)	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2
Kojenecká úmrtnosť	na 1000 živo-narodených detí				
	8,8	8,3	8,6	6,2	7,6
Dĺžka života :	pri narodení				
Muži:	68,6	68,9	69,1	69,5	69,9p
Ženy:	76,7	77,0	77,2	77,5	77,6p

Trh práce (Prieskum pracovných síl)	% počtu obyvateľov				
Miera ekonomickej aktivity (15-64)	69,0	69,0	69,6	70,4	69,5
Miera zamestnanosti (15-64), spolu	60,6	58,1	56,8	56,8	56,8
Miera zamestnanosti (15-64), muži	67,8	64,3	62,2	62,0	62,4
Miera zamestnanosti (15-64), ženy	53,5	52,1	51,5	51,8	51,4
Miera zamestnanosti starších pracovníkov (55-64)	ako % celkového počtu obyvateľov tej istej vekovej skupiny				
	22,8	22,3	21,3	22,4	22,8
Priemerná miera zamestnanosti podľa odvetví NACE	ako % celkovej				
- poľnohospodárstvo a lesníctvo	8,1	7,2	6,9	6,3	6,6
- priemysel (bez stavebníctva)	30,2	29,4	29,3	29,1	30,1
- stavebníctvo	9,2	9,0	8,0	7,9	8,1
- služby	52,4	54,3	55,8	56,7	55,3
	% pracovných síl				
Miera nezamestnanosti, spolu	:	16,7	18,7	19,4	18,6
Miera nezamestnanosti, muži	:	16,6	18,9	19,8	18,4
Miera nezamestnanosti, ženy	:	16,9	18,5	18,9	18,8
Miera nezamestnanosti osôb < 25 rokov	23,2	32,0	36,9	38,9	37,7
Miera dlhodobej nezamestnanosti	:	7,7	10,1	11,3	12,1

Sociálna súdržnosť	Pomer hornej pätiny k dolnej pätine				
Nerovnosť rozdelenia príjmov	:	:	:	:	:
	% obyvateľstva vo veku 18-24				
Osoby, ktoré neukončili školskú dochádzku	:	:	:	:	5,6
	% obyvateľstva vo veku 0-65				
Počet obyvateľov v domácnostiach nezamestnaných (osoby vo veku 0-65)	:	11,8	13,0	11,6	12,9

Životná úroveň	na 1000 obyvateľov				
Počet automobilov	222	229	236	240	247
Počet telefónnych účastníckych staníc	285,5	308,2	314,0	289,3	260,8
Počet prihlásených užívateľov mobilných služieb	92,2	123,1	205,0	399,2	543,5

Infraštruktúra	v km na 1000 km²				
Dĺžka železničnej siete	75	75	75	75	75
	km				
Dĺžka diaľničnej siete	288	295	296	296	302

	1998	1999	2000	2001	2002
Priemysel a poľnohospodárstvo	Predchádzajúci rok=100				
Index objemu priemyselnej výroby d)	103,6	97,9	108,7	107,3	106,8
Index objemu hrubej poľnohospodárskej výroby	94,0	97,5	87,7	109,9	105,3E

Inovácia a výskum	ako % HDP				
Výdavky na ľudské zdroje (verejné výdavky na vzdelanie)	4,55	4,45	4,06	4,12E	4,03E
	ako % HDP				
Hrubé domáce výdavky na výskum a vývoj	0,79	0,66	0,67	:	:
	na 1000 obyvateľov				
Úroveň prístupu k internetu - domácnosti	:	:	:	:	:

Životné prostredie	ekvivalent ton CO2 na obyvateľa				
Celkový objem emisií skleníkových plynov	72,6	70,7	66,9	:	:
	kg ropného ekvivalentu na 1000 euro HDP				
Energetická náročnosť ekonomiky	1 106,3p	1 112,8p	708,4p	:	:
	ako % celkovej spotreby elektrickej energie				
Podiel obnoviteľných zdrojov energie	15,5	16,3	17,8	:	:
	ako % celkovej nákladnej dopravy				
Rozdelenie nákladnej dopravy podľa spôsobu	57,8	61,6	62,9	62,9	:

p=predbežné údaje

E=odhady

- Údaje sú prepočítané podľa výsledkov sčítania obyvateľov.
- Číselné údaje boli prepočítané s použitím údajov o počtoch z národných účtov, ktoré môžu byť odlišné od údajov použitých v demografickej štatistike.
- Vrátane FISIM.
- Údaje za rok 1998 sú indexy priemyselnej výroby tovarov, počnúc rokom 1999 indexy priemyselnej produkcie sa zostavujú podľa metodológie EÚ; očistené od vplyvu počtu pracovných dní.
- Zdroj: web stránka Národnej banky Slovenska.

Metodologické poznámky

Miera inflácie

Podrobnejšie údaje na webovej stránke Eurostatu, konkrétne:

http://europa.eu.int/newcronos/suite/info/notmeth/en/themel/strind/ecobac_ir.htm

Financie

Verejné financie: Schodok/prebytok všeobecnej vlády sa vzťahuje na koncept národných účtov, a to konsolidované čisté prijaté úvery všeobecnej vlády/poskytnuté úvery všeobecnej vlády (EDP B.9) ESA95. Dlh všeobecnej vlády je definovaný ako konsolidovaný hrubý dlh v nominálnej hodnote ku koncu roka.

Zahraničný obchod

Dovoz a vývoz (v bežných cenách). Tieto údaje sú založené na špeciálnom obchodnom systéme. Obchodná klasifikácia: obchodovanie s tovarmi sa zaznamenáva s použitím klasifikácie komodít podľa Kombinovanej nomenklatúry. Dovoz sa zaznamenáva na základe CIF, vývoz na základe FOB.

Dovoz z a vývoz do EU-15. Údaje uvádzané Slovenskou republikou.

Trh práce

Ukazovatele sú harmonizované ročné číselné údaje, okrem priemernej miery zamestnanosti podľa odvetví OKEČ a miery nezamestnanosti osôb < 25 rokov, ktoré sú za 2. štvrťrok príslušného roku. Výsledky sú založené na Prieskume pracovných síl EÚ (LFS). LFS EÚ sa vykonáva štvrťročne podľa nariadenia Rady (EHS) č. 577/98 z 9. marca 1998.

Podrobnejšie údaje na webovej stránke Eurostatu, konkrétne:

<http://europa.eu.int/newcronos/suite/info/notmeth/en/themel/strind/emploi.htm>

Sociálna súdržnosť

Podrobnejšie údaje na webovej stránke Eurostatu, konkrétne:
<http://europa.eu.int/newcronos/suite/info/notmeth/en/themel/strind/socohe.htm>

Priemysel a poľnohospodárstvo

Index objemu priemyselnej produkcie. Údaje o produkcii tovarov v roku 1998 obsahujú odhady za podniky a živnostníkov. Od roku 1999 sa index priemyselnej produkcie počíta na základe údajov o priemyselných výrobkoch, údajov o priemyselných službách, za podniky s 20 a viac zamestnancami a vybrané podniky, ktoré majú do 19 zamestnancov, údaje sú očistené o vplyv rozdielneho počtu pracovných dní.

Index objemu hrubej poľnohospodárskej produkcie. Hrubá poľnohospodárska produkcia sa počíta na základe obratu v bežných cenách. Index poľnohospodárskej produkcie sa prepočítava na stále ceny príslušného obdobia predchádzajúceho roku.

Inovácia a výskum

Podrobnejšie údaje na webovej stránke Eurostatu, konkrétne:
<http://europa.eu.int/newcronos/suite/info/notmeth/en/themel/strind/innore.htm>

Životné prostredie

Podrobnejšie údaje na webovej stránke Eurostatu, konkrétne:
<http://europa.eu.int/newcronos/suite/info/notmeth/en/themel/strind/enviro.htm>

Zdroje

Celková výmera, zahraničný obchod, demografia, životná úroveň, infraštruktúra, priemysel a poľnohospodárstvo: národné zdroje. Ostatné ukazovatele: Eurostat